

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ

ЖАЛПЫҒА ОРТАҚ ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫ

Жол бойындағы сервис объектілеріне қойылатын талаптар

ДОРОГИ АВТОМОБИЛЬНЫЕ ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ

Требования к объектам придорожного сервиса

ҚР СТ 2476-2021

Ресми басылым

Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің

Техникалық реттеу және метрология комитеті

(Мемстандарт)

Нұр-Сұлтан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ

ЖАЛПЫҒА ОРТАҚ ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫ

Жол бойындағы сервис объектілеріне қойылатын талаптар

ҚР СТ 2476-2021

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті**

(Мемстандарт)

Нұр-Сұлтан

Алғысөз

1 «Ұлттық жол активтері сапасы орталығы» ШЖҚ РМК, «Қазақстан жол ғылыми-зерттеу институты» АҚ **ӘЗІРЛЕДІ**

2 Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Автомобиль жолдары комитеті **ЕНГІЗДІ**

3 Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті Төрағасының 2021 жылғы «29» шілдедегі № 274-НҚ бұйрығымен **БЕКІТІЛІП, ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ**

4 Осы стандартта Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 17 шілдедегі №245 «Автомобиль жолдары туралы», 2003 жылғы 4 шілдедегі № 476-II «Автомобиль көлігі туралы», 2014 жылғы 17 сәуірдегі № 194-V «Жол жүрісі туралы», 2010 жылғы 4 мамырдағы № 274-IV «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы», 2003 жылғы 19 желтоқсандағы №508 «Жарнама туралы» Заңдарының, КО ТР 014/2011 «Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі туралы» Кеден одағы техникалық регламентінің ережелері жүзеге асырылды

**5 БІРІНШІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ**

2026 жыл
5 жыл

6 ҚР СТ 2476-2014 «Жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жол сервисі объектілеріне және олардың қызметтеріне қойылатын талаптар» **ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ**

Осы стандартқа енгізілген өзгерістер туралы ақпарат жыл сайын шығарылатын «Стандарттау жөніндегі құжаттар» ақпараттық каталогында, ал өзгерістер мен түзетулер мәтіні «Ұлттық стандарттар» мерзімді басып шығарылатын ақпараттық каталогында жарияланады. Осы стандарт қайта қаралған (ауыстырылған) немесе күші жойылған жағдайда, тиісті хабарлама «Ұлттық стандарттар» мерзімді басып шығарылатын ақпараттық каталогында жарияланады

Осы стандарт Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толығымен немесе бөлшектеліп басылып шығарыла, көбейтіле және таратыла алмайды

Мазмұны

1	Қолданылу саласы	1
2	Нормативтік сілтемелер	1
3	Терминдер, анықтамалар және қысқартулар	2
4	Жалпы ережелер	3
5	Жол бойындағы сервис және жол қызметі объектілерін жіктеу	4
6	Жол бойындағы сервис және жол қызметі объектілерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	8
6.1	Жалпы талаптар	8
6.2	Маршруттық жолаушылар көлігінің аялдама пункттерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	9
6.3	Демалыс алаңдарын орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	10
6.4	Жол бойындағы сервис объектілерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	17
6.5	Күзегілетін тұрақтарды орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	19
6.6	Техникалық қызмет көрсету станцияларын орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	20
6.7	Автомобиль көлігін жуу пункттерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	21
6.8	Мотельдер мен кемпингтерді орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	21
6.9	Тамақтану және сауда пункттерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	22
6.10	Жанармай құю станцияларын орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар	22
7	Жол бойындағы сервис объектілерінің ғимараттары мен үй-жайларына қойылатын талаптар	24
7.1	Жол бойындағы сервис объектілерін сәулеттік безендіру және жабдықтау	24
7.2	Жол бойындағы сервис объектілерінің санитариялық-гигиеналық талаптары	25
7.3	Өртке қарсы қауіпсіздік	25
7.4	Жол бойындағы сервис объектілері үй-жайларының температуралық режиміне, желдету және ауа баптауға қойылатын талаптар	26
7.5	Жол бойындағы сервис үй-жайларын жарықтандыруға қойылатын талаптар	26
7.6	Күзетке және қауіпсіздікке қойылатын талаптар	27
7.7	Сәндік көгалдандыру	27
8	Жол бойындағы сервис объектілерін ақпараттық қамтамасыз ету	27
8.1	Сыртқы (көрнекі) жарнама	27
8.2	Жол бойындағы сервис объектілерін ақпараттық қамтамасыз етуге қойылатын талаптар	28
9	Жол бойындағы сервис объектілері ұсынатын қызметтерге қойылатын талаптар	29
10	Қозғалысы шектеулі жолаушыларға қызмет көрсету кезінде жол бойындағы сервис объектілеріне қойылатын талаптар	30
10.1	Жалпы ережелер	30
10.2	Қолжетімділік	30

ҚР СТ 2476-2021

10.3 Қауіпсіздік	31
10.4 Ақпараттылық	32
10.5 Жайлылық	33
А қосымшасы (міндетті). Жалпыға ортақ пайдаланылатын автокөлік жолдарының бойындағы сервис объектілері арасындағы ұсынылатын қашықтық	34
Б қосымшасы (ақпараттық). Көлік күтуге арналған павильоны бар автобустардың аялдама пункті	35
В қосымшасы (ақпараттық). Демалыс алаңдары	36
Г қосымшасы (міндетті). Жол бойындағы сервис объектілерін орналастыру	38
Д қосымшасы (ақпараттық). «С» және «D» сыныпты сервис объектілері	39
Е қосымшасы (ақпараттық). «В» сыныпты сервис объектілері	41
Ж қосымшасы (ақпараттық). «А» сыныпты сервис объектілері	42
Библиография	44

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ**ЖАЛПЫҒА ОРТАҚ ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫ
ЖОЛ БОЙЫНДАҒЫ СЕРВИС ОБЪЕКТІЛЕРІНЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР**

Енгізілген күні 2022-01-01

1 Қолданылу саласы

Осы стандарт жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарының (бұдан әрі – автомобиль жолдары) бойындағы сервис объектілеріне қойылатын жалпы талаптарды, сондай-ақ оларды орналастыру және жайластыру қағидаларын белгілейді.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы стандартты қолдану үшін мынадай сілтемелік құжаттар қажет:

ҚР СТ 1124-2019 Жол жүрісін ұйымдастырудың техникалық құралдары. Жолды таңбасы. Жіктемесі. Техникалық шарттар.

ҚР СТ 1125-2002 Жол жүрісін ұйымдастырудың техникалық құралдары. Жол белгілері. Жалпы техникалық талаптар.

ҚР СТ 1174-2003 Объектілерді қорғауға арналған өрт сөндіру техникасы. Негізгі түрлері. Орналастыру және қызмет көрсету.

ҚР СТ ҚСТ 1352-2008 Туристік қызметтер. Негізгі ережелер.

ҚР СТ 1412-2017 Жол жүрісін реттеудің техникалық құралдары. Қолдану ережелері.

ҚР СТ 1633-2015 Автомобиль жолдары мен елді мекендердегі сыртқы жарнама құралдары. Жалпы техникалық талаптар және орналастыру қағидалары.

ҚР СТ 1753-2008 Сауда. Терминдер мен анықтамалар.

ҚР СТ 1754-2008 Бөлшек сауда. Кәсіпорындарды жіктеу.

ҚР СТ 1755-2008 Бөлшек сауда. Қызмет көрсетуші персоналға қойылатын талаптар.

ҚР СТ 1756-2008 Бөлшек сауда қызметтері. Жалпы талаптар.

ҚР СТ 2068-2010 Жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жайластыру элементтері. Жалпы талаптар.

ҚР СТ БС ЕН ИСО 18513-2010 Туристік қызметтер. Қонақ үйлер және туристерді қабылдайтын басқа да орындар. Терминдер мен анықтамалар.

ГОСТ 12.1.044-91 Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі. Өрт қауіпсіздігі. Жалпы талаптар.

ГОСТ 12.1.007-76 Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі. Зиянды заттар. Жіктеу және жалпы қауіпсіздік талаптары.

ГОСТ 12.4.026-2015 Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі (ЕҚСЖ). Сигналдық түстер, қауіпсіздік белгілері және сигналдық сызықтар. Арналған мақсаты және қолдану қағидалары. Жалпы техникалық талаптар және сипаттамалары. Сынау әдістері.

ГОСТ 12.1.051-90 Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі. Электр қауіпсіздігі. Кернеуі 1000 В жоғары электр беру желілерінің қорғалатын аймағындағы қауіпсіз қашықтықтар.

ГОСТ 32945-2014 Жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жол белгілері. Техникалық талаптар.

ҚР СТ 2476-2021

ГОСТ 32953-2014 Жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жол таңбасы. Техникалық талаптар.

ГОСТ 33027-2014 Жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары. Сыртқы жарнама құралдарын орналастыруға қойылатын талаптар.

ГОСТ 33062-2014 Жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жол және жол бойындағы сервис объектілерін орналастыруға қойылатын талаптар.

ГОСТ 33382-2015 Жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары. Техникалық сыныптамаcы.

Ескертпе – Осы стандартты пайдалану кезінде ағымдағы жылғы жағдай бойынша жыл сайын басып шығарылатын «Стандарттау жөніндегі құжаттар» ақпараттық каталогы және ағымдағы жылы жарияланған ай сайын шығарылатын тиісті ақпараттық сілтемелер бойынша сілтемелік стандарттардың қолданысын тексерген орынды. Егер сілтемелік құжат ауыстырылған (өзгертілген) болса, онда осы стандартты пайдалану кезінде ауыстырылған (өзгертілген) құжатты басшылыққа алу керек. Егер сілтемелік құжат ауыстырылмай күші жойылған болса, онда оған сілтеме жасайтын ереже осы сілтемені қозғамайтын бөлігінде қолданылады.

3 Терминдер, анықтамалар және қысқартулар

Осы стандартта ГОСТ 33062-2014 «Жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жол бойындағы сервис объектілерін орналастыруға қойылатын талаптарда» қолданылған тиісті анықтамалары бар терминдер, сондай-ақ келесі терминдер қолданылады:

3.1 Жанармай құю станциясы немесе автомобильге газ толтыру станциясы, ЖҚС, АГТС: Орналасуы және техникалық жабдықталуы отын мен жанар-жағармай материалдарын бөлшек саудада сатуға және көлік құралдарына май құюға арналған құрылысжай.

3.2 Караванинг: Дөңгелекті үйде тұрып, сонымен саяхаттау.

3.3 Кемпинг: Жазғы типті үйлермен, тұруға арналған вагондармен, стационарлық шатырлармен немесе шатыр орнатуға арналған орынмен, демалысты өзіне-өзі қызмет көрсету қағидаттарымен ұйымдастыруды қамтамасыз ететін автотұрақпен жабдықталған туристерге арналған лагерь.

3.4 Криогенді жанармай құю станциясы, КриоАЖС: технологиялық жүйесі станция аумағында сұйытылған табиғи газды қайта газдандыру жолымен алынатын сығылған табиғи газды көлік құралдарының отын жүйесі баллондарына ғана құюға арналған АЖС.

3.5 Шағын сәулеттік нысан: Автомобиль жолын абаттандыруда және жол бойындағы сервисте пайдаланылатын шағын құрылысжай (павильон, күрке, дүңгіршек, қоқыс жинағыш, отырғыш және т.б.).

3.6 Жол қозғалысының мүмкіндігі шектеулі қатысушылары: Тірек-қимыл аппараты зақымданған, көру қабілеті бұзылған және есту кемістігі бар мүгедектер, сондай-ақ өз бетінше жүріп-тұру, қызмет алу, қажетті ақпарат алу немесе кеңістікте бағдарлану кезінде қиындық көріп жүрген егде жастағы және уақытша еңбекке жарамсыз адамдар.

3.7 Көпотынды АЖС, МАЖС: Құрамына сығымдалған және сұйытылған табиғи газ құю модульдері кіретін АЖС.

3.8 Аялдама павильоны: Маршруттық көлік құралдарының аялдауына арналған отырғызу алаңының көлік күтіп отырған адамдарды атмосфералық жауын-шашыннан және желден қорғауға арналған элементі.

3.9 Аялдама алаңы: Маршруттық көлік құралдары аялдайтын немесе жеңіл және басқа да автомобильдер жоспарланған тұрақты қысқа мерзімді аялдайтын орындардағы арнайы жабдықталған алаң.

3.10 Отырғызу алаңы: Маршруттық көлік құралдарының аялдамаларындағы аялдама алаңы жабынынан сәл көтеріңкі орналасқан және бордюрмен қоршалған алаң.

3.11 Автомобиль көлігін жуу пункті: Елді мекендерге кірердегі, әдетте техникалық қызмет көрсету станцияларымен және АЖС (АГТКС) аумағымен біріктірілетін, сондай-ақ әдетте мотельге жақын орналасатын, күтіп тұрған көлік құралдары үшін талап етілетін кірме жолдар мен алаңдар салынған құрылысжай.

3.12 Жылыну пункті: Жылдың ауыр табиғи-климаттық жағдайларымен (төмен температура, бұрқасын, қар жауу, қар көшкіні, дауыл, қатты жел) және т.б. сипатталатын қыс мезгілі мен өтпелі жыл маусымдарында жол пайдаланушыларының өмірін сақтауға, бірінші қажеттіліктерін өтеуге арналған жол бөлінісі белдеуінде немесе жол бойындағы жолақта орналасқан стационарлық немесе жылжымалы құрылысжай.

3.13 Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету станциясы, АТҚС, ТҚС: Автомобильдерге техникалық қызмет көрсетуді, ағымдағы жөндеуді, қосалқы бөлшектермен және кейбір пайдаланылатын материалдармен жабдықтауды қамтамасыз ететін мамандандырылған кәсіпорын.

3.14 Трассалық медициналық-құтқару пункті: Жол бойындағы жолақта орналасқан, шұғыл әрекет ететін бригадалармен, медициналық және құтқару жабдықтарымен, қажетті реанимациялық іс-шараларды орындауға, жол-көлік оқиғалары кезінде зардап шеккендерге ЖКО орнында немесе стационарға барар жолда көмек көрсетуге мүмкіндік беретін реанимобильдермен жарактандырылған мамандандырылған кәсіби медициналық авариялық-құтқару құрамасы.

4 Жалпы ережелер

4.1 Жол жүрісіне қатысушыларға қызмет көрсету үшін автомобиль жолдарында жол бойындағы сервис объектілерін орналастыру жөніндегі ең төменгі қажетті талаптар А қосымшасында келтірілген.

4.2 Жол бойындағы сервистің әртүрлі дара тұрған объектілері жол бойындағы сервис объектілерінің кешендеріне біріктірілуі мүмкін.

4.3 Жол бойындағы сервис объектілерінің құрамын таңдау және оларды орналастыру осы стандарттың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

4.4 Автомобиль жолын жол бойындағы сервис және жол қызметі объектілерімен қамтамасыз ету автомобиль жолының көрінуін және жол жүрісі қауіпсіздігінің басқа да жағдайларын, оның ішінде автомобиль жолын және онда орналасқан ғимараттар мен өзге де объектілерді пайдалану мен күтіп-ұстау жағдайларын нашарлатпауға тиіс.

4.5 Жол бойындағы сервис және жол қызметі объектілерін жабдықтау мүгедек адамдар үшін көрсетілген объектілерге кедергісіз қол жеткізуді, сондай-ақ осы стандартта көзделген қызметтерді пайдалану мүмкіндігін қамтамасыз етуге тиіс.

4.6 Ақылы автомобиль жолдарында бұл ретте көлік құралдарының жүрісіне кедергі келтірмей және ақылы жолдар үшін талап етілетін қозғалыс қауіпсіздігінің деңгейін төмендетпей, ақылы автомобиль жолын пайдаланушылардың қажеттіліктерін толық қанағаттандыру қамтамасыз етілуіне тиіс.

4.7 Жол бойындағы сервис пен жол қызметі объектілерінің аумағында жол жүрісін ұйымдастыру жобасы мыналарды қамтамасыз етуге тиіс:

- көлік ағындарын (транзиттік, жолдан түсетін, аумақ бойында баяу қозғалатын және одан бұрылып түсетін көлік) және жаяу жүргіншілердің жүретін жолдарын бөлу;

- негізгі жолға, объектіге кірме жол мен аумағына жол белгілерін, көлденең және тік таңбаларды, көзге шағылысуға қарсы және шудан қорғау экрандарын, бағдаршамдарды,

ҚР СТ 2476-2021

сыртқы жарықтандыру тіректерін, жол қоршауларын және бағыттаушы құрылғыларды орналастыруды қоса алғанда, көлік және жаяу жүргіншілер ағындарының қозғалысын ұйымдастыру.

4.8 IA, IB және II санаттағы автомобиль жолдарының учаскелерінде жол сервисі объектілерінің аумағына кірердегі және олардан шығардағы қозғалыс біржақты (толассыз) болуға тиіс, бұл ретте жол бойындағы сервис объектілерінің аумағынан шығатын жолдар кіретін жолдардан кейін қозғалыс бойынша орналастырылады.

4.9 Жол бойындағы сервис объектілері жобалар сараптамасынан міндетті түрде өткеннен кейін және қолданыстағы заңнамаға сәйкес барлық мүдделі органдармен келісілгеннен кейін жобалық-сметалық құжаттамаға сәйкес тұрғызылады.

4.10 Жол бойындағы сервисің кез келген объектілерін жобалық-сметалық құжаттамасыз және оны қолданыстағы заңнамаға сәйкес келісусіз өз бетінше орналастыруға жол берілмейді.

4.11 Жол бойындағы сервис объектілерін орналастыру жол бойындағы жолақ шегінен шығып кеткен немесе жолдың қолданыстағы параметрлерін өзгерту талап етілген жағдайларда, құрылыс, қозғалысты келісу және ұйымдастыру белгіленген тәртіппен жеке жобалар бойынша жүргізіледі.

4.12 Автомобиль жолдарын салу, реконструкциялау және күрделі жөндеу жобалық-сметалық құжаттамасының құрамына жол бойындағы сервис объектілері, сондай-ақ жылыну пункттері кіреді. Жобалық-сметалық құжаттаманы әзірлеу кезеңінде автомобиль жолының көліктік-пайдалану сипаттамаларын ескере отырып, жол бойындағы сервис объектілерінің тиісті санатын беру ұсынылады.

5 Жол бойындағы сервис және жол қызметі объектілерін жіктеу

5.1 Жол бойындағы сервис объектілері құрамына (1-кестені қараңыз) және ұсынатын қызмет түрлеріне (2-кестені қараңыз) қарай «А», «В», «С», «D» және «Е» сыныптарына бөлінеді.

Тиісті санаттағы жол бойындағы сервис объектісінің құрамы қозғалыстың есептік қарқындылығы деңгейіне қарай қабылданады:

- «А» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері - тәулігіне 7 000 жоғары авт.;
- «В» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері - тәулігіне 1 000 жоғары авт.;
- «С», «D» және «Е» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері - тәулігіне 100 жоғары авт..

1-кесте - Жол бойындағы сервис объектілерінің құрамы

Жол бойындағы сервис объектілерінің атауы	Жол бойындағы сервис объектісінің сыныбы				
	A	B	C	D	E
Автожанармай құю станциясы	+	-	-	+	-
Мотель, кемпинг	+	+	-	-	+
	кемінде 25 орын	кемінде 10 орын			
Абаттандырылған (жылы) дәретхана	+	+	+	+	+
Қоғамдық душ кабиналары	+	+	-	-	-

I-кестенің жалғасы - Жол бойындағы сервис объектілерінің құрамы

Жол бойындағы сервис объектілерінің атауы	Жол бойындағы сервис объектісінің сыныбы				
	A	B	C	D	E
Бөлшек сауда пункті	+	+	+	+	+
					(тапсырыс берушімен келісім бойынша)
Қоғамдық тамақтану пункті (от.о.– отыраратын орын)	+ кемінде 40 от.о.	+ кемінде 40 от.о.	+ кемінде 15 от.о.	-	-
Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету станциясы	+	+	-	-	-
Автомобиль көлігін жуу пункті	+	+	-	-	-
Автобустарды, жеңіл автомобильдерді, жүк автомобильдерін қоюға арналған орындар бөлінген тұрақ	+	+	+	-	-
Коммуникациялар тартылмаған күзетілетін тұрақ	+	+	-	-	-
Коммуникациялар тартылған күзетілетін тұрақ	-	-	-	-	+
Сейіл жасауға арналған орын	-	-	-	-	+
Бос уақытты өткізу және демалыс аймағы	+	-	-	-	-
Алғашқы көмек көрсетуге арналған орын	+	+	-	-	-
Ескертпе - «+» белгісі жол бойындағы сервис объектісінің бар екенін, «-» оның жоқ екенін білдіреді. Жол бойындағы сервистің «C» және «D» объектілерін бірыңғай аумақта орналастыруға болады.					

«А», «В», «С» және «Е» сыныпты жол бойындағы сервис объектілерінің құрамына мыналарды қосуға жол беріледі:

- демалыс алаңдары;
- жергілікті кәсіпшілік өнімдерін және (немесе) кәдесыйларын бөлшек саудада өткізуге арналған орындар (базар);
- тіркемесі бар жеңіл автомобильдерді қоюға арналған орындар (автокемперлер);
- жылыну пункті;
- балаларға арналған ойын алаңдары;
- валюта айырбастау пункттері.

«Е» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері электрмен, ауыз сумен жабдықталған, пайдаланылған суды ағызу жүйесі ұйымдастырылған күзетілетін тұрақпен қамтамасыз етіледі.

«А», «В», «С» және «Е» сыныпты жол бойындағы сервис объектілерінде алғашқы медициналық көмек көрсету пункті/орны немесе трассалық медициналық-құтқару пункті орналасады.

«А», «В», «С» және «D» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері қолайсыз ауа-райы жағдайлары кезеңінде жылыну пункттері ретінде пайдаланылады.

«А», «В», «С», «D» және «Е» сыныпты жол бойындағы сервис объектілерінің құрамына қарай оларды орналастыру аудандары: «А» - 7 Га астам, «В» - 5-тен 7 Га дейін, «С» - 3 Га дейін, «D» және «Е» - 2 Га дейін.

ҚР СТ 2476-2021

Ескертпе – Автомобиль жолдарының учаскелерін реконструкциялау кезінде жол бойындағы сервис объектісінің сыныбын төмендетуге жол беріледі.

5.2 Жол бойындағы сервис объектілері көрсететін, жол бойындағы сервис объектілері сыныбына қарай түрленетін қызмет түрлерінің тізбесі 2-кестеде берілген.

2-кесте - Жол бойындағы сервис объектілерінің тиісті сыныпты пайдаланушыларға көрсететін қызмет түрлерінің тізбесі

Көрсетілетін қызметтердің атауы	Жол бойындағы сервис объектісінің сыныбы				
	A	B	C	D	E
Автожанармай құю станциясының қызметтері (АЖС, АГЖС, АГТКС)	+	-	-	+	-
Мотель / кемпинг қызметтері	+	+	-	-	+
Абаттандырылған (жылы) дәретхана қызметтері	+	+	+	+	+
Қоғамдық душ кабинасы қызметтері	+	+	-	-	-
Бөлшек сауда қызметтері	+	+	+	+	+ (тапсырыс берушімен келісім бойынша)
Қоғамдық тамақтану қызметтері	+	+	+	-	-
Техникалық қызмет көрсету станциясының қызметтері	+	+	-	-	-
Автомобиль көлігін жуу пунктіннің қызметтері	+	+	-	-	-
Коммуникациялар тартылмаған күзетілетін тұрақ қызметтері	+	+	-	-	-
Коммуникациялар тартылған күзетілетін тұрақ қызметтері	-	-	-	-	+
Банкоматтар, төлем терминалдарының қызметтері	+	-	-	-	-
Сейіл құруға арналған орын ұсыну қызметтері	-	-	-	-	+
Алғашқы медициналық көмек көрсету қызметтері	+	+	-	-	-
Жылыну пункті қызметтері	+	+	+	+	-
Туристік бюро қызметтері	+	-	-	-	-
Балалар алаңы қызметтері	+	+	-	-	+
Ана мен бала бөлмесі қызметтері	+	+	-	-	-
Тұрмыстық қызметтер (кір жуу және химиялық тазалау)	+	+	-	-	-
Бос уақытты өткізу және демалыс қызметтері	+	-	-	-	-
Ескертпе - «+» белгісі жол бойындағы сервис объектісінде қызметтің бар екенін, «-» оның жоқ екенін білдіреді.					

Тікелей елді мекендер шекарасында орналасқан «С» сыныпты жол бойындағы сервис объектілерінде қоғамдық душ кабинасы және ана мен бала бөлмесінің қызметтері жол бойындағы сервис объектісі иесінің шешімі бойынша орнатылады.

5.3 Жол қызметі объектілерінің түрлері:

- қоғамдық жолаушылар көлігінің, оның ішінде көлік күтуге арналған павильоны немесе аспасы бар аялдама пункттері жолаушыларды отырғызуға және түсіруге арналған және өтпелі-жылдамдық жолақтарымен, бүйірлік шектегіш жолағы бар кіру «қалтасымен» (Іб-ІІІ санаттағы жолдар үшін), орындықтары мен қоқысқа арналған жәшіктері бар аялдама және отырғызу алаңдарымен (ІV санаттағы жолдар үшін тек қоқыс жәшігі), сондай-ақ аялдаманың атауы туралы ақпаратпен және автобустардың қозғалыс кестесін орналастыруға арналған құрылғымен жабдықталған;

- демалысқа арналған, оның ішінде абаттандырылған дәретханасы бар алаң автомобиль жолдарын пайдаланушылардың қысқа мерзімді демалуына арналған, оның құрамында тұрақ алаңы, демалыс аймағы және санитариялық жабдық (дәретхана, қоқыс контейнері, жәшіктері және т.б.) болады.

- жол-көлік оқиғасы немесе төтенше жағдайлар болған жерге медициналық және (немесе) техникалық көмек шақыруға арналған авариялық-шақыру байланысының құрылғысы.

5.4 Жол бойындағы сервис объектілерінің түрлері:

- күзетілетін тұрақ – көлік құралдарын сақтауға, оларды беруге, сондай-ақ олардың сақталуы мен қауіпсіздігіне арналған, арнайы жабдықталған инженерлік құрылысжайды білдіретін көлік құралдарын қоятын орын;

- көлік құралдарына отын және жанар-жағармай материалдарын құю мүмкіндігін қамтамасыз етуге арналған және техникалық сұйықтықтар мен автомобиль құралдарын сатуға арналған сауда павильонымен, көлік құралдарының аялдауына арналған алаңмен, байланыс құралдарымен, абаттандырылған дәретханамен және қоқыс жинағыштармен жабдықталған автожанармай құю және газ толтыру станциясы;

- азық-түлік өнімдерін, техникалық сұйықтықтарды және автомобиль керек-жарақтарын сатуды жүзеге асыруға арналған және жеңіл автомобильдерге арналған алаң-тұрақтармен, қоқыс жинағыштармен жабдықталған сауда кәсіпорны;

- қоғамдық тамақтану пунктінің аумағында тамақ өнімдерін сатып алуға және (немесе) тамақ ішуге мүмкіндік беруге арналған және мүмкіндігі шектеулі азаматтардың санаттарына арналған тұрақ орындарын бөлетін, жеңіл және жүк автомобильдерін қоюға арналған алаңмен, абаттандырылған дәретханамен және қоқыс жинағыштармен жабдықталған қоғамдық тамақтану пункті;

- қысқа мерзімге немесе ұзақ мерзімге тоқтайтын көлік құралдарының иелері мен пайдаланушыларын жыл бойы қабылдауға және оларға қызмет көрсетуге арналған және мүмкіндіктері шектеулі азаматтардың санаттары үшін тұрақ орындарын бөлетін, көлік құралдарының күзетілетін тұрағымен жабдықталған мотель;

- көлік құралдарының иелері мен пайдаланушыларына (шатырлы қалашықта және жартылай жеңіл жылытылмайтын үй-жайларда тұруға) маусымдық (жолаушылардың жазғы ағылуы кезеңінде) қабылдауға және қызмет көрсетуге (ішінара өзіне-өзі қызмет көрсетуге) арналған және мүгедектігі бар адамдардың көлігін қоятын орын, жеке тамақ дайындайтын және ас ішетін орын бөлетін, дәретханалар мен қоқыс жинағыштары бар, тұрғылықты жердегі электр энергиясына қосылатын көлік құралдарының тұрағымен жабдықталған кемпинг;

- автомобильдерді жыл бойы қолмен немесе механикаландырылған түрде жуу мүмкіндігін беруге арналған және автомобильдерге арналған тұрақ алаңымен, дәретханамен және қоқыс жинағыштармен жабдықталған автомобиль көлігін жуу пункті;

ҚР СТ 2476-2021

- көлік құралдарының әрбір түріне (жеңіл, жүк автомобильдері, автобустар мен қауіпті жүктерді тасымалдайтын жүк көлік құралдары) ұсақ авариялық жөндеу мен техникалық қызмет көрсетуді жыл бойы жүргізуге арналған және көлік құралдарының осы түрлеріне арналған тұрақ алаңымен; эстакадасы немесе қарау шұңқыры бар көлікті техникалық байқау аймағымен; дәретханамен және қоқыс жинағыштармен жабдықталған техникалық қызмет көрсету станциясы;

- медициналық көмек көрсетуге арналған және байланыс құралымен, дәретханамен және қоқыс жинағыштармен жабдықталған медициналық көмек пункті;

- ақпараттық қамтамасыз ету құралдары (ақпараттық сілтемелер, жарнамалық қалқандар).

6 Жол бойындағы сервис және жол қызметі объектілерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.1 Жалпы талаптар

6.1.1 Жол бойындағы сервис пен жол қызметі объектілерін жол бойындағы жолақ және автомобиль жолына бөлінген жолақ шекараларында орналастыру ГОСТ 33062-2014 ережелерін, осы ұлттық стандартты сақтай отырып және келесі шарттарды орындай отырып жүзеге асырылады:

- жол бойындағы сервис пен жол қызметінің объектілері автомобиль жолының көрінуін және жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз етудің басқа да жағдайларын нашарлатпауға тиіс;

- жол бойындағы сервис объектілері мен сервистің жол қызметінің орналасуы автомобиль жолын және оның құрамына кіретін жол құрылысжайларын күтіп-ұстау және жөндеу жұмыстарын орындау мүмкіндігін қамтамасыз етуге тиіс;

- жол бойындағы сервис пен жол қызметі объектілерін орналастыру орындары автомобиль жолын реконструкциялау мүмкіндігін ескере отырып таңдалады;

- жол бойындағы сервис пен жол қызметі объектілерін орналастыру кезінде автомобиль жолына қолжетімділікті қамтамасыз ету шарттары сақталуға тиіс.

6.1.2 Қозғалыс қауіпсіздігін және қызмет көрсету қолайлылығын қамтамасыз ету үшін аумаққа жарық беру және [10]-да параметрлері регламенттелетін жол бойындағы сервис пен жол қызметі объектілеріне келу жолдары көзделуге тиіс. Күн батқанан кейін тұрақтарға жарық беру міндетті болып табылады. Бұл ретте негізгі жолмен өтіп бара жатқандардың көзін қарықтыруға жол берілмеуге тиіс.

6.1.3 Автомобиль жолындағы жол жүрісіне қатысушыларды ақпараттандыру үшін ҚР СТ 1125, ГОСТ 32945 талаптарына сәйкес сервис белгілері мен ақпараттық белгілер қолданылады, оларды орналастыру ҚР СТ 1412 стандартында регламенттелген.

6.1.4 Жол бойындағы сервис пен жол қызметі объектілері тәуліктің қараңғы уақытында көрінетін объект атауы жазылған ақпараттық сілтемелермен жабдықталуға тиіс. Жүргізушілерді жақсырақ бағдарлау үшін сервис объектісінің аумағына кірердегі жерде оған өту, көлік қою және шығу схемасын орналастыру қажет.

6.1.5 ІА, ІБ санаттағы автомобиль жолдарында, оның ішінде ақылы жолдарда ауыспалы ақпараты бар ақпараттық таблоны пайдалануға болады.

6.1.6 Жол бойындағы сервис объектілерін орналастыру алаңының орналасқан жері онда салынып жатқан құрылысжайдың атқаратын мақсатына сәйкес келуге, ал өлшемі мен конфигурациясы барлық негізгі және қосалқы үй-жайлар, жабдықтар, технологиялық желілер, алаң ішіндегі өтпе жолдар, тежеу және үдету жолақтарын қоса алғанда, жолдан өтетін және шығатын жерлердің болуын қамтамасыз етуге тиіс.

6.1.7 Жол бойындағы сервис объектілері 3-кестеге сәйкес автомобиль жолдарына орналастырылады.

3-кесте - Автомобиль жолдарына жол бойындағы сервис объектілерін орналастыру

Автомобиль жолдарының санаттары	Жол бойындағы сервис объектілерінің сыныбы
IA, IB	A, B, D, E
II	B, C, D, E
III, IV	C, D, E

6.2 Маршруттық жолаушылар көлігінің аялдама пункттерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.2.1 Көлік күтуді, жолаушыларды түсіруді және отырғызуды ұйымдастыруға арналған маршруттық жолаушылар көлігінің аялдама пункттері (аялдама пункттері) жүру маршрутындағы аралық аялдау орындарында маршруттық көлік құралдары тұрақты жүретін жолдарда жабдықталады.

6.2.2 Автомобиль жолдарындағы аялдама пункттеріне қойылатын талаптар ҚР СТ 2068 белгіленген.

6.2.3 IA, IB санаттағы жолдарда аялдама пункттері жер төсемінің шегінен тыс орналастырылады. Аялдама пункттері арасындағы қашықтық кемінде 5,0 км, II - IV санаттағы жолдарда 3 км кем емес, ал курорттық аудандарда және халық тығыз орналасқан жерлерде - 0,4 км болуға тиіс.

6.2.4 Маршруттық жолаушылар көлігінің аялдама пункттерін орналастыру орнын жергілікті атқарушы органдардың келісімі бойынша жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету шарттарына, жолаушылар ағынының деңгейіне, сондай-ақ сәулет-жоспарлау тапсырмасының талаптарына сүйене отырып таңдау қажет.

6.2.5 Аялдама пункті мынадай элементтерден тұруға тиіс:

- аялдама алаңы;
- отырғызуға арналған алаң;
- күту алаңы;
- өтпелі-жылдамдық жолақтары;
- кіру «қалтасы» (автомобиль жолдары қиылысатын және қосылатын өтпелі-жылдамдық жолағы аймағында аялдаманы орналастыру кезінде);
- бүйірлік бөлу жолағы (IA-III санатты жолдар үшін);
- тротуарлар мен жаяу жүргіншілер жолдары;
- жаяу жүргіншілер өткелі;
- көлік павильоны;
- орындықтар;
- қоқысқа арналған контейнер мен жәшіктер (IV санаттағы жолдар үшін тек қоқыс жәшіктері);
- жол жүрісін ұйымдастырудың техникалық құралдары (жол белгілері, жолды сызықтармен таңбалау, қоршаулар);
- жарықтандыру (тарату желілеріне қосылуға болатын жерге дейінгі қашықтық 500 м аспайтын болса).

6.2.6 Аялдама пункттерін орналастыру орындарында тиісті санаттағы жолдар үшін автомобиль аялдмасын көру қашықтығы қамтамасыз етілуге тиіс.

6.2.7 I санатты жолдардағы автобус аялдмалары бір-біріне қарама-қарсы орналасады, ал II-V санатты жолдарда оларды қозғалыс барысы бойынша павильондардың ең жақын тұрған қабырғалары арасында 30 м кем емес қашықтыққа ауыстыру керек.

ҚР СТ 2476-2021

6.2.8 Жолдардың қиылысу және қосылу аймақтарында автобус аялдамалары қиылыстардан 8-кестеге [16] сәйкес аялдаманы көру қашықтығынан кем емес қашықтықта орналасады.

Қарама-қарсы бағытта қозғалатын көлік құралдары үшін аялдама пункттерін оларды бір-біріне қатысты 30 м кем емес қашықтықта қиылысқанға немесе қосылғанға дейін орналастыруға рұқсат етіледі.

6.2.9 Жолдар әртүрлі деңгейлерде қиылысқанда аялдама пункттері оңға бұрылатын құлама жолмен қосылғаннан кейін орналастырылады.

6.2.10 Аялдама пунктті шегіндегі бойлық еңіс 40 % артық болмауға тиіс, жоспардағы қисықтың радиусы 100 м кем болмауға тиіс. Бұл ретте аялдама пункттерін жоспардағы радиусы 200 м кем қисық деңгейге оның ішкі жағынан орналастыруға болмайды.

6.2.11 Аялдама павильонының ең жақын қыры аялдама алаңының көлік жүретін бөлігінің борт қоршауынан 3 м кем емес (Б қосымшасын қараңыз), тар жағдайда – 2 м кем емес қашықтықта болуға тиіс.

6.2.12. Аялдама алаңдарының ені қозғалыс жолағының еніне тең болуы көзделеді, оларды ұзындығы кемінде 15 метрге жайылатын «қалталарға» орналастыру керек. Алаңның ұзындығын бір мезгілде тоқтайтын маршруттық көлік құралдарының санына қарай, бірақ 12 м кем емес деп қабылдау керек.

6.2.13 Отырғызу алаңдары аялдама алаңының бетінен 0,2 м жоғары көтеріліп тұруға тиіс. Отырғызу алаңдарының бетінде ені 2 м кем емес және аялдама алаңының ұзындығына сәйкес келетін ұзындықтағы монолитті немесе тас төселген жамылғы болуға тиіс.

6.2.14 Аялдама пункттері ҚР СТ 1412 талаптарына сәйкес ҚР СТ 1125, ГОСТ 32945 бойынша жол белгілерімен және ҚР СТ 1124, ГОСТ 32953 бойынша жол таңбаларымен жабдықталады.

6.2.15 Маршруттық көлік құралдарының аялдама пункттерінің аумағы ағаштар мен бұталарды отырғызу, сондай-ақ өсімдіктермен қоршау және газон орнату арқылы көгалдандырылады.

6.2.16 Адам тікелей жанасатын павильондардың орындықтары мен арқалықтарын мұқият сүргіленген және қорғаныш лакпен немесе бояумен сырланған ағаштан жасау ұсынылады (басқа материалдарды да қолдануға рұқсат етіледі).

6.2.17 Отырғыштарды көлік күтетін павильонның қабырғасына немесе еденіне немесе қалқасына мықтап орнату ұсынылады. Көлікке отыратын алаңда әр 10 м-ге 1 орындық есебімен қосымша отырғыштар орналастыруға жол беріледі.

6.2.18 Аялдама сілтемелері (табличкалар) қозғалыс бағытының оң жағына тікелей жол белгісінің астына немесе арнайы немесе жарықтандыру тіректеріне, ғимараттардың қабырғаларына, павильондарға орналастырылатын кронштейндерге бекітіледі немесе жол жабынынан 1,5-3 метрге дейінгі биіктікте ілінеді.

6.2.19 Сілтеме табличкаларды орналастыру және бекіту тәсілі олардың көрінуін қамтамасыз етіп, қасынан өтіп бара жатқан көліктің зақымдамау мүмкіндігін болдырмайтындай етіп таңдалуға тиіс.

6.2.20 Маршруттық көлік құралдарының аялдама пункттерінің элементтерін жарнама орналастыру үшін пайдалануға жол берілмейді.

6.3 Демалыс алаңдарын орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.3.1 Автомобиль жолындағы демалыс алаңы алып жатқан ауданы бойынша шағын (10-20 автомобиль, 5000 м²дейін) және үлкен (40 автомобильге дейін, 5000 м² астам) болып бөлінеді (В қосымшасын қараңыз).

6.3.2 Автомобиль жолдарындағы демалыс алаңдары 4-кестеге сәйкес қарастырылады.

Демалыс алаңдары арасындағы қашықтықты тиісті негіз болған жағдайда:

- автомобиль жолдарына іргелес аумақтардағы халық тығыздығы бір шақырымға 5 адамнан кем болса ұлғайтуға;

- 6.3.5-6.3.7 тармақтарда көрсетілген демалыс алаңдарын орналастыруды көбейтуге немесе азайтуға жол беріледі.

4-кесте

Демалыс алаңы	Автомобиль жолының санаты	Демалыс алаңдары арасындағы қашықтық, км
Үлкен	IA, IB	20-30
	II	30-40
Шағын	III	30-40
	IV	40-50

6.3.3 IA, IB санатты автомобиль жолдарында демалыс алаңдары жолдың екі жағына да орналастырылады. Демалыс алаңдарын жолдың екі жағына орналастырған жағдайда, олардың сыйымдылығы екі есе азайтылуы мүмкін.

6.3.4 Демалыс алаңдары елді мекендерден 1 км жақын емес жерге орналастырылады. Электр беру желісіне (ЭБЖ), жел-энергетикалық және шуыл шығаратын басқа да өнеркәсіптік қондырғыларға жақын демалыс алаңдарын салу ГОСТ 12.1.051 талаптарына сәйкес келуге тиіс.

6.3.5 Қысқа мерзімді тоқтауға және демалуға арналған алаңдар жолдың түзу немесе радиусы 1000 м-ден асатын қисық (IA, IB санатты жолдар үшін) учаскелеріне қозғалыс барысында бірінші болып оң жақтағы алаң кездесетіндей етіп орналастырылады, бұл көлік ағынын кесіп өту қажеттілігіне жол бермейді. II-V санаттағы жолдар үшін [18] бойынша.

Демалыс алаңдары орналасатын жол учаскелерінің бойлық еңістері 40‰ (промилледен) аспауға тиіс, ал жолдан әр бағытта 450 м кем емес қашықтықты көру қамтамасыз етілуге тиіс. Екі жақтағы алаңдар көлік ағынын кесіп өту қажеттілігін болдырмау үшін бір-біріне қатысты симметриялы түрде және бірдей жабдықпен орналастырылуы мүмкін.

6.3.6 Әдетте демалыс алаңдары жер төсемінен тыс жерде орналасады. Алаңдардың барлығы жолдың көлік жүретін бөлігінің негізгі жолақтары жиектерінен 2,7 м кем емес және 150 метрден артық емес қашықтықта болуға тиіс. Алаңды жолдан мейлінше аз қашықтыққа орналастырған жағдайда, жиек тастармен қоршалған бөліп тұратын арал ұйымдастыру ұсынылады. Бұл ретте көлік жүретін бөлік жиегінен жиек тасқа дейінгі қашықтық IA - II санатты жолдар үшін 0,75 м және III санатты жолдар үшін 0,50 м кем болмауға тиіс.

6.3.7 Демалыс алаңдары, әдетте:

- су айдындарына (жағалау жолағын қоспағанда), тоғайлар, табиғи жағынан тартымды басқа да орындарға;

- тарихи және мәдени ескерткіштерге;

- көпшілікке арналған және қызмет көрсету пункттеріне (тамақтану орындары, мотельдер, кемпингтер, автожанармай құю станциялары, дүкендер және т.б.);

- болашақта жергілікті көрнекті орынға айналуы мүмкін ерекше жасанды құрылысжайларға жақын орналастырылады.

ҚР СТ 2476-2021

Демалыс алаңдарын оларда қозғалысқа қызмет көрсетуге және ақылы қызметтерді (тұрақ, күзетілетін тұрақ) ұйымдастыруға арналған құрылысжайларды орналастыру үшін пайдалануға жол берілмейді.

6.3.8 Жоспарлау шешімдері бойынша демалыс алаңдары:

- «қалта» типті – негізгі жолмен тоғысатын;
- «тұйық» типті – негізгі жолдан құлайтын және шығатын жолдары біріктірілген;
- «толассыз» типті – біржақты қозғалыспен негізгі жолға кіретін және шығатын болып бөлінеді.

6.3.9 Шағын демалыс орындарында:

- көлік қозғалысы аймағы: тежеу жолағы, кіреберіс, өту жолы, маневр жасауға арналған өту жолы, шығаберіс, үдету жолағы;
- тұрақ аймағы: жеңіл, жүк автомобильдері мен автобустар үшін бөлек;
- демалыс аймағы: отырғыштары бар үстелдер, павильондар немесе күркелер және т.б.;

- демалыс алаңын автомобиль жолының іргелес учаскесінен бөліп тұратын аймақ; алаңдағы және тұрақ аймақтарындағы көлік құралдарының өзара қозғалысын бөлуге арналған бағыттағыш аралдар; жаяу жүргіншілер жолдары мен тротуарлар;

- санитариялық аймақ (контейнер, қалдықтарға арналған жәшік, дәретхана) болады.

6.3.10 Үлкен алаңдарда:

- көлік қозғалысы аймағы: тежеу жолағы, кіреберіс, өту жолы, маневр жасауға арналған өту жолы, шығаберіс, үдету жолағы;
- тұрақ аймағы: жеңіл, жүк автомобильдері мен автобустар үшін бөлек;
- демалыс аймағы: отырғыштары бар үстелдер, ойын алаңы (балаларға арналған), қалқалар немесе күркелер және т.б.;

- демалыс алаңын қасындағы автомобиль жолынан бөліп тұратын аймақ; тұрақ аймақтарын, жаяу жүргіншілер жолдары мен тротуарларды шектегіш аралдар;

- санитариялық аймақ (дәретхана, контейнер, қалдықтарға арналған жәшік);

- басқа аумақтар (жасыл желектер және т.б.) болуға тиіс.

6.3.11 Барлық аймақтар бірыңғай технологиялық ретпен орналастырылады және бір-бірімен тиісті өту жолдарымен, кіреберістермен және жаяу жүргіншілер жолдарымен жалғасады.

6.3.12 Ойын алаңдары (балаларға арналған) жолдың көлік жүретін бөлігінен мейлінше алыс орналастырылады. Алаң аумағы айқын көрінуі, барлық периметрі бойынша биіктігі 0,8 м кем емес қоршауы және бір кіретін (шығатын) есігі болуға тиіс. Балалар алаңының қоршалған аумағына отыру үшін үстелдер мен отырғыштар орнатылады.

6.3.13 Алаңға кіретін және шығатын жердегі жолдың көлік жүретін бөлігінің ені 5,5 м кем емес белгіленеді.

6.3.14 Тұрақ орындары ауданындағы жеңіл автомобильдер үшін өту жолының ені 4,5 м кем емес болып белгіленеді.

6.3.15 Тұрақ орындары ауданында жүк автомобильдері мен автобустар үшін өту жолының ені 6,5 м кем емес көзделеді.

6.3.16 Тұрақ орындары ауданындағы жүк көлігі және жеңіл автомобильдер үшін бірге өту жолының ені 6,5 м кем емес болып белгіленеді.

6.3.17 IA-II санатты автомобиль жолдарында кірердегі бірінші көлденең қисықтың радиусы 125 м кем емес, кірердегі екінші (кері) қисық сызық әдетте 50 м, бірақ 30 м кем емес болып көзделеді.

6.3.18 IA-II санатты автомобиль жолдарында шығардағы көлденең қисықтардың радиусы 50 м кем болмауға тиіс.

6.3.19 Бір жолақты өту жолының көлік жүретін бөлігінің ені 4,5 м кем емес, екіжолақты болса, 6 м кем емес, жолдың дөңгеленген көлік жүретін бөлігінің ені шеңбер радиусына байланысты ұлғайтылады.

6.3.20 Жеңіл автомобильдер тұрағы аймағындағы демалыс алаңында мүгедек адамдар үшін ені 3,5 м және ұзындығы 8,0 м екі машина орны бөлінуге тиіс, шағын демалыс алаңында бір машина орнын бөлуге рұқсат етіледі.

6.3.21 Тұрақ алаңдарын жасыл желектермен көлеңке жасау үшін бірнеше бөліп тұратын аралдармен бөлуге болады. Бөліп тұратын аралдардағы жасыл желектердің ені 3 м кем болмауға тиіс.

6.3.22 Тұрақ аймағы үшін қатты жабын қарастырылады. Тұрақтардағы жол төсемінің конструкциясы негізгі жол үшін қабылданған материалдардан жасалуға тиіс. Жол төсемі қабаттарының қалыңдығы есептеу арқылы анықталады. Жол төсемі мен жабын плиталардың икемділігінің талап етілетін модулі автомобиль жолының осы санаты үшін белгіленген төменгі шектерде қарастырылады.

Нақты геометриялық шешім жасау үшін жабынның жиегі бойымен төмен бордюр орнату ұсынылады.

6.3.23 Демалыс аймағын тұрақ аймағынан 10 м артық емес қашықтықта орналастырады. Демалыс аймағы алаңының жабыны (монолитті материал немесе плитка төселген) жаяу жүргіншілерге ыңғайлы болуға тиіс.

6.3.24 Қоқыс жәшіктері тұрақ, сервис және демалыс аймақтарына қойылады. Жабылатын қақпағы бар контейнерлер қоқыс шығаруға ыңғайлы кіреберісі бар қалдықтарды жинауға арналған санитариялық аймақта орнатылады.

6.3.25 Санитариялық аймақ негізгі жол мен демалыс аймағы жағынан көрсетілмеуге тиіс, оны белгілеу үшін ақпараттық сілтеме-табличкалар орнатылады. Демалыс аймағынан санитариялық аймаққа дейінгі қашықтық 15 м кем болмауға тиіс.

6.3.26 Демалыс алаңдары әдетте дәретханалармен жабдықталады.

Республикалық маңызы бар автомобиль жолдарындағы барлық сыныпты жол бойындағы сервис объектілерінің құрамына кіретін демалыс алаңдары абаттандырылған және жол бойындағы дәретханалармен, оның ішінде мүмкіндігі шектеулі жол қозғалысы қатысушылары үшін жеке кабиналармен жабдықталады. Дәретхананың құрылысы, жабдығы және оны күтіп-ұстау белгіленген талаптарға сәйкес келуге тиіс.

6.3.27 Демалыс алаңдарын жобалау кезінде қоршаған ортаны қорғау және табиғи су бұруды орналастыру жөніндегі іс-шаралар қарастырылады.

Демалыс алаңдарын ернеулер ішіне, су объектілерінің қорғалатын аймағына салу кезде жауын-шашын кәрізі мен тазарту құрылғылары орнатылады, сондай-ақ оларға резеңке бөлшектері, май және т.б. түсуіне жол бермейтін жоспарлау және конструкциялау іс-шаралары жүргізіледі.

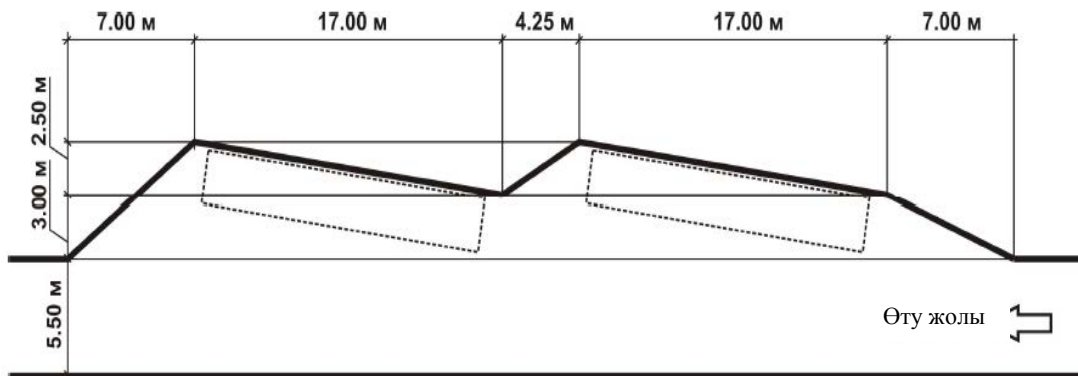
6.3.28 Демалыс алаңдары көгалдандырылады және ІА, ІБ және ІІ санатты жолдардың жиегінен ені 10 м кем емес және алаңнан кіреберістерде бүйірден көру нормативтерін қамтамасыз ете отырып, ІІІ санатты жолдардың жиегінен 4 м кем емес жасыл аймақпен бөлінеді.

6.3.29 Жүк және жеңіл көліктерге арналған тұрақ аймақтарының шегі ажыратылып, көлік құралдарының әрбір типі үшін уақытша тұруға арналған тиісті алаңға бөлек кіреберістің болуын қамтамасыз етуге тиіс.

6.3.30 Кез келген көлік құралын қоюға арналған тұрақтары бар демалыс алаңдары, әдетте, қиғаш (45° бұрышпен) тұрақ орындары түрінде орналастырылады. Автобустарға арналған тұрақ орындарының ара тәрізді орналасуы (1-суретті қараңыз). Жеңіл автомобильдерді тұраққа ерекше жағдайларда ғана көлденеңінен қоюға жол беріледі. Автотұрақтың шекаралары айқын және жақсы көрінетін болуы керек. Тұрақ тар болған жағдайларда оның алаңдарын үнемдеу немесе көлік құралдарының қауіпсіздігін арттыру

ҚР СТ 2476-2021

үшін бойлық тұрақ орындарын пайдалануға жол беріледі (мысалы, автобустардың немесе тіркемелері бар жеңіл автомобильдердің (кемперлердің) қысқа мерзімді тұрағы үшін бірнеше бөлек тұрақ орындары бөлінуі мүмкін).

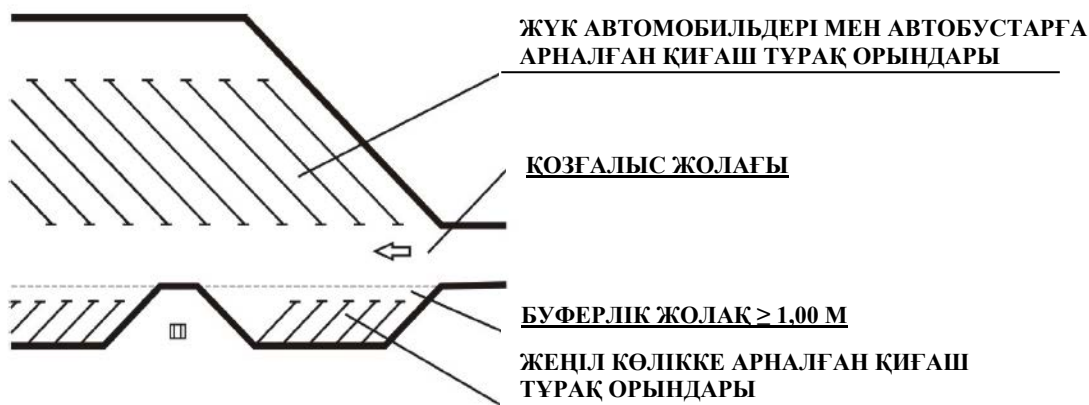
1-сурет - Автобустарға арналған тұрақ орындарының ара тәрізді орналасуы

6.3.31 Тұрақ орнының өлшемдері 5-кестеде келтірілді (2-суретті қараңыз). Егер бір көлікті қою алаңы әртүрлі көлік түрлерінің тұрағы үшін пайдаланылатын болса, тұрақ орнының көлемі ең ірі көлік құралына сәйкес келуге тиіс.

5-кесте – Тұрақ орындарының өлшемдері

Тұрақ орнының арналған мақсаты		Тұрақ орнының параметрі, м		
		ені А	тереңдігі Б	ұзындығы В
Жеңіл автокөлік	қиғаш	2,50	5,500	5,25
	бойлық	2,50		6,00
Жүк автокөлігі	қиғаш	3,50	18,00	21,95
	бойлық	3,50		25,00
Автобус	қиғаш	4,00	14,00	15,80
	бойлық	3,50		20,00
Тіркемесі бар жеңіл автокөлік	қиғаш	3,50	14,00	16,30
	бойлық	3,50		20,00

6.3.32 Егер қозғалыс жолағы бір жағынан жүк көлігі мен автобустарды қоюға арналған қиғаш орындары бар тұрақ аймағымен жабдықталған болса, жолақтың қарама-қарсы жағында жолақ шетінен 1 м қашықтықта қандай да бір қатты кедергілер болмауға тиіс (бұл автобустардың артқы бөлігінің қозғалыс траекториясы ерекшеліктеріне және тіркемелері бар ершікті тартқыштарға байланысты). Жүк көлігіне, автобустар және тіркемелері бар жеңіл автомобильдерге арналған бойлық тұрақ орындары үшін де осыған ұқсас ереже қолданылады. Тереңдігі 14 м автобустарға арналған қиғаш тұрақ орындарын жеңіл көлікке арналған тұрақ орындарына (бойлық немесе қиғаш) қарама-қарсы орналастыруға болмайды. Бұл ереже ені 1 м кем емес буферлік жолақпен жабдықталған және айырым сызықтары бұл жолақты көлікті қою орны ретінде пайдалануға мүмкіндік бермейтін тұрақ орындарына қолданылмайды (2-суретті қараңыз).

2-сурет -Буферлік жолақ (бұл жағдайда жеңіл автокөлікке арналған қисық бұрышты тұрақ орындарын автобустарға арналған тұрақ орындарынан бөліп тұрады)

6.3.33 Жүк автокөліктерінің тұрақ орындарын кабина тас жолға қарайтындай етіп жоспарлайды (В қосымшасын қараңыз).

6.3.34 Алаңдардың сыйымдылығы 6-кестеде қарастырылған нормаларға сәйкес келуге тиіс.

6.3.35 Жақсы көрінуді қамтамасыз ету үшін тұрақ орындарымен жабдықталған қозғалыс жолақтары барынша түзу болуға тиіс. Егер жеңіл автомобильдерге арналған қиғаш тұрақ орындары бар қозғалыс жолағының бұрылысы көрінуді қиындатса, тұрақ орындары қозғалыс жолағынан ені 1 м кем емес буферлік жолақпен бөлінеді, бұл көрінудің жеткіліксіздігінен туындайтын тәуекелдерді өтейді.

6.3.36 Қозғалыс жолағының сол жағында орналасқан жүк көлігіне арналған көлбеу тұрақ орындары бар қозғалыс жолақтарын көліктің, әсіресе жеңіл көліктің толассыз жүрісі үшін пайдалануға болмайды.

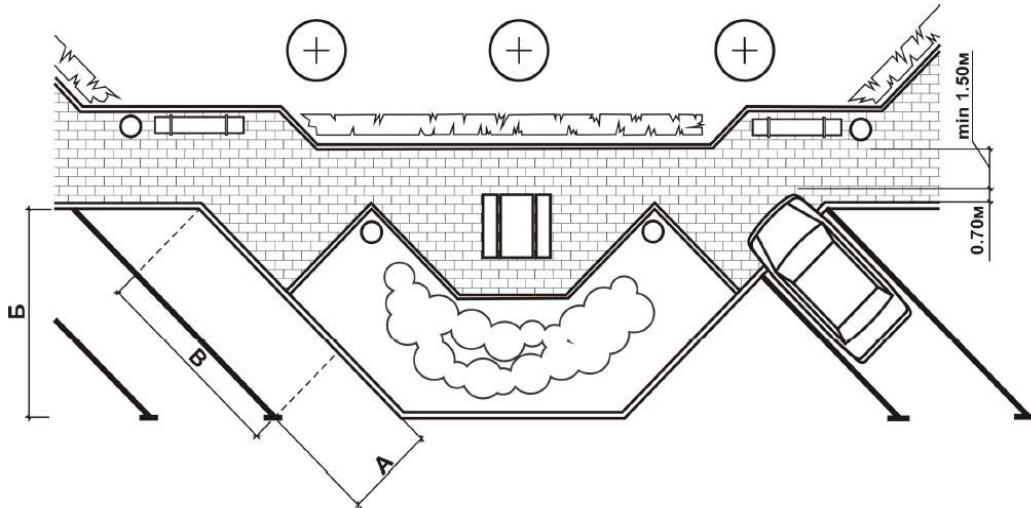
6-кесте – Алаңдардың сыйымдылығы

Ғимараттар мен құрылысжайлар	Есептеу бірлігі	Есептеу бірлігінің келесі санына бір машина орны
Сауда орталықтары, әмбебап дүкендер, сауда залдары бар дүкендер:	1 м ² сауда алаңы	
1000 м ² дейін		30-50*
1000 м ² артық		15-25
Базарлар	Сауда орындары	3-6
Мейрамханалар мен кафелер	Отыратын орындар	6-12
Кинотеатрлар, мұражайлар, көрмелер	Көрермендер орындары	5-7
Сыйымдылығы 500 көрерменге арналған мінбелері бар спорт ғимараттары мен құрылысжайлары	Көрермендер орындары	10-30
Техникалық қызмет көрсету станциялары, автомобиль көлігін жуу пункттері	Пункттер	1-2
Мотельдер, кемпингтер	Жатын орындар	2-4

* Қозғалыс қарқындылығы жоғары болған кезде есептеу бірліктерінің саны аз болады.

ҚР СТ 2476-2021

6.3.37 Автомобильдердің қиғаш тұрақ орындарын жиек тастың көмегімен жасыл желектермен 5-7 ұяшықтан тұратын топтарға бөлу ұсынылады. Жүк көліктеріне арналған тұрақ орындарын 6-10 ұяшықтан топтастыру ұсынылады. Тұрақ орындарының араларындағы жасыл желекті аралдар мүмкіндігінше тұрақ орындарын механикалық тазартуды қиындататын өткір бұрыштар болмайтындай етіп жабдықталуға тиіс (3-суретті қараңыз).

3-сурет – Тұрақ орындарының арасындағы жасыл желекті аралдар

6.3.44 Жол бойындағы сервис және жол қызметі объектілері жеңіл автомобильдерді қоятын әр он орынға сейілге арналған бір үстел есебімен ас ішетін үстелдермен (сейіл жасауға арналған) қамтамасыз етеді.

6.3.38 Абаттандырылған дәретхана ғимаратын, әдетте, тұрақ орнынан ғимаратқа дейін ең қысқа жолмен жету үшін демалыс алаңының санитариялық аймағының орталығына орналастыру жоспарланады.

Дәретхана ғимараты жол қозғалысы қатысушыларына айқын көрініп тұруға тиіс.

Дәретхана автомобильдерге арналған тұрақтардың орналасуына қарай жүріс барысында демалыс алаңының басына немесе соңына орналастырылады. Абаттандырылған дәретхана басқа функциялық құрылысжайлармен біріктірілген болуы мүмкін.

6.3.39 Абаттандырылған дәретханада:

- әрбір 9 тұрақ орнына бір әйел дәретханасы (кабина), бірақ 3 кем емес;
- әрбір 14 тұрақ орнына бір ерлер дәретханасы (кабина), 2 кем емес;
- әрбір 11 тұрақ орнына бір писсуар;
- дене мүмкіндіктері шектеулі адамдарға арналған жеке орын-жай (кабина);
- баланы құндақтауға арналған үстел, себезгі.

Көрсетілген ең төменгі мәндер объектіні жаңадан салу, сондай-ақ оны қайта құру кезінде де қолданылады.

6.3.40 Абаттандырылған дәретхана ғимараттары пайдалануға ыңғайлы, вандализм актілеріне төзімді болуға тиіс. Абаттандырылған дәретханадағы техникалық жабдық (унитаздың шайылуы, қол жуғыштағы су араластырғыш, сұйық сабын мөлшерлегіші, электр қол кептіргіш, қағаз сүлгілер ұстағышы және т.б.) құрамында иінтірекпен немесе күшпен басылатын су құбыры крандары немесе қосу-өшірудің жанасымсыз құрылғысы болуға тиіс [3].

6.3.43 Бөлек тұрған дәретхана ғимараттарын аласа бұта көшеттерін отырғызу арқылы қоршау ұсынылады.

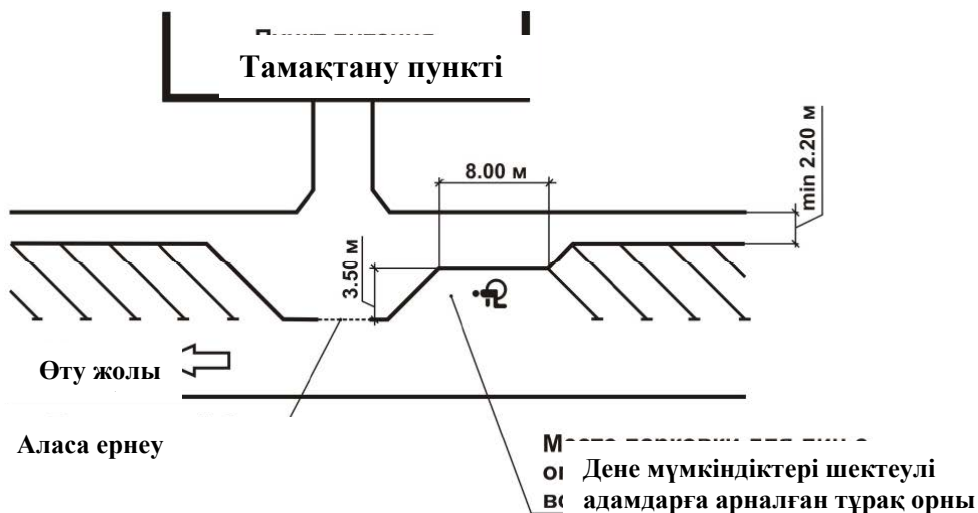
Дәретхана ғимаратына техникалық қызмет көрсететін автомобильдердің жақындауы қамтамасыз етіледі.

6.4 Жол бойындағы сервис объектілерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.4.1 Автомобиль жолдарының жол бойындағы сервис объектілері арасындағы рұқсат етілген қашықтық А қосымшасына сәйкес белгіленеді.

6.4.2 Барлық сыныпты жол бойындағы сервис объектілері өтпелі-жылдамдық жолақтарымен және тиісті кіреберістермен қамтамасыз етілуге тиіс. Жол төсемінің конструкциясы мен типі өтпелі-жылдамдық жолақтарында, жол сервисі объектілеріне кіретін жерлерде, сондай-ақ дөңгелектелген радиус шегіндегі қосылған жерлерде жол бойындағы сервис объектісі орналасқан автомобиль жолының жол төсемінің конструкциясы мен түріне ұқсас болуға тиіс.

6.4.3 Жол бойындағы сервис объектілерінің аумағында автомобильдер тұрағы аймағында дене мүмкіндіктері шектеулі адамдарға арналған тұрақ орындары ғимаратқа (дәретхана, тамақтану және сауда пункті және т.б.) мейлінше жақын орналасуы және ҚР СТ 1412 бойынша 1.24.3 көлденең сызықтармен таңбалануға тиіс.

4-сурет - Дене мүмкіндіктері шектеулі адамдарға арналған тұрақ орындарын орналастыру үлгісі

6.4.4 Автомобиль жолдарындағы әртүрлі деңгейдегі қиылысулар мен қосылулар және жол бойындағы сервис объектілері арасындағы қашықтық олардың өтпелі-жылдамдықты жолақтары арасында 600 м кем емес болуға тиіс (Г қосымшасын қараңыз).

6.4.5 Автомобиль жолы мен автомобиль жолы бойындағы сервис объектісіне кіретін (шығатын) өтпелі-жылдамдықты жолақтың қиылысатын және қосылатын жерлері арасындағы қашықтық 250 м кем болмауға тиіс, бұл үшін тікелей объектіге кіретін жолға 150 м қалғанда, сондай-ақ объекіден шыққаннан кейін осындай қашықтықта қозғалыс бағытының ұқсас сілтемесі орнатылуға тиіс (Г қосымшасын қараңыз).

6.4.6 Объектіні инженерлік-техникалық қамтамасыз етудің техникалық шарттарында кейін жобалық-сметалық құжаттаманы әзірлеу үшін жол бойындағы сервис объектілерін орналастыруға қойылатын мынадай жалпы талаптар қамтылуға тиіс:

- жол бойындағы сервис объектілерін орналастыру кезінде автомобиль жолдарының көрінуін және (немесе) оларды пайдалану жағдайларын, олардың өткізу қабілетін және

ҚР СТ 2476-2021

жол жүрісі қауіпсіздігінің басқа да жағдайларын нашарлатуға, сондай-ақ халыққа қолайсыздық туғызуға, экологиялық және санитариялық жағдайды нашарлатуға жол берілмейді;

- IA-II санаттағы автомобиль жолдарында қозғалыстың қарама-қарсы бағыттары арасындағы бөлу жолағында, әдетте, жол қоршауын орната отырып, жол бойындағы сервис объектілерін екі жаққа орналастыру көзделеді;

- IA-II санатты автомобиль жолдарында қозғалыстың қарама-қарсы бағыттары арасындағы бөлу жолағында жол қоршауын орната отырып, объектіге іргелес жатқан автомобиль жолының учаскесін өтпелі-жылдамдықты жолақтар шегінде міндетті жарықтандыру көзделеді;

- IA-II санатты автомобиль жолдарында қозғалыстың қарама-қарсы бағыттары арасындағы бөлу жолағында жол қоршауын орната отырып, жаңадан салынып жатқан жол бойындағы сервис объектілері үшін жаяу жүргіншілер өткелдерін автомобиль жолымен бір деңгейде орнатуға жол берілмейді;

- қарама-қарсы қозғалыс бағыттарының арасында бөлу жолағы жоқ автомобиль жолдарында автомобиль жолының объектіге іргелес учаскесін объектінің екі жағынан 75 м кем емес қашықтықта міндетті жарықтандыру көзделеді;

- жол бойындағы сервис объектілері тәуліктің қараңғы уақытында көрінетін объект атауы жазылған ақпараттық панно-жарық сілтемелермен жабдықталады;

- жол бойындағы сервис объектілері автомобиль тұрақтарымен, қоқысқа арналған контейнерлермен, электрмен, сумен, кәрізбен және жарықпен қамтамасыз етілуге тиіс;

- жол бойындағы сервис объектілері энергиямен және сумен жабдықтау тиімділігін арттыратын энергияның баламалы түрлерін (жел қондырғылары, күн батареялары, жердің жылуы) пайдалануы мүмкін. Жол сервисі объектісінің ғимараттары мен құрылысжайларын экологиялық қауіпсіз материалдардан салу ұсынылады [3].

- жол бойындағы сервис объектілері дене мүмкіндіктері шектеулі адам басқаратын немесе осындай адамды тасымалдайтын автокөлік құралының тұрағы үшін арнайы белгіленген тұрақ орындарымен жабдықталуға тиіс;

- жол бойындағы сервис объектісінің аумағында дене мүмкіндіктері шектеулі адамдардың кедергісіз жүріп-тұруы, сондай-ақ олардың ғимараттар мен құрылысжайларға кіруі және осы объектілердің ішінде жүріп-тұруы қамтамасыз етіледі;

- жобалық-сметалық құжаттамаға сәйкес жол бойындағы сервис объектілері жылытылатын үлгідегі санитариялық-тұрмыстық үй-жайлармен жабдықталуға тиіс;

- терең құйылған (стационарлық) іргетастары бар жол бойындағы сервис объектілері Ұлттық автомобиль жолдарын басқару операторымен келісілгеннен кейін автомобиль жолдарының көлік жүретін бөлігінің жиегінен 50 м кем емес қашықтықта орналастырылады;

- объектіні сүрмей жүзеге асырылатын жол бойындағы сервис объектілерін реконструкциялау кезінде қашықтығы қолданыстағы ғимараттар мен құрылысжайлардан жолдың көлік жүретін бөлігінің шетіне дейінгі қазіргі қашықтықтан жақын болмайтын болса, жаңадан салынатын ғимараттар мен үй-жайларды көлік жүретін жол бөлігінің шетінен 50 м кем емес қашықтықта орналастыруға болады;

- Ұлттық автомобиль жолдарын басқару операторымен келісілгеннен кейін Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес барлық санаттар үшін автожанармай құю немесе автомобильге газ толтыру станциялары мен олардың конструкциялық элементтері жер төсемінің жиегінен 25 м кем емес қашықтықта жобаланып, орналастырылады;

- елді мекендер шегінде барлық санаттағы жол бойындағы сервис объектілері Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес автомобиль жолдарының көлік жүретін бөлігінің жиегінен 25 м кем емес қашықтықта жобаланып, орналастырылады;

- Егер жол бойындағы сервис объектісі Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкес келмесе, Ұлттық автомобиль жолдарын басқару операторы жол бойындағы сервис объектісін орналастыруға келісім беруден бас тартуға құқылы. Бұл ретте Ұлттық автомобиль жолдарын басқару операторы 15 жұмыс күні ішінде орын алған бұзушылықтар туралы шаруашылық субъектісін жазбаша түрде хабардар етуге және оларды жою жөнінде ұсынымдар беруге міндетті;

- мәдени ескерткіштерді ІА-ІІІ санатты автомобиль жолдарының жер төсемінің жар жиегінен 100 м кем емес және ІV-V санатты жолдардың жер төсемінің жар жиегінен 50 м кем емес қашықтықта орналастыруға жол беріледі;

- автомобиль жолдары бойында инженерлік коммуникациялар елді мекендердегі жер төсемінің жар жиегінен 25 м кем емес және олардың шегінен тыс жерлерде 50 м кем емес қашықтықта тартылуға тиіс;

- жол бойындағы сервис объектілеріне, олардың аумақтарына әкелетін жолдар, сондай-ақ автомобиль жолдарының объектілері мен олардың іргелес учаскелері ҚР СТ 1412 талаптарына сәйкес тұрғызылады және жол жүрісін ұйымдастырудың қажетті техникалық құралдарымен жабдықталады.

6.4.7 Жол бойындағы сервис объектісі алаңының жоспарлы шешімі жолдар жүйесін қайта жоспарлаусыз және ғимараттар мен құрылысжайларды көшірмей, қозғалыс жолақтары санын ұлғайта отырып, автомобиль жолын реконструкциялау мүмкіндігін қамтамасыз етуге тиіс.

6.4.8 Жол бойындағы сервис объектісі алаңының және оның құлама жолдарының бойлық еңісі жолдан қарама-қарсы жаққа бағытталуға тиіс. Объект аумағының бетіндегі және тазартылған су ағындарын автомобиль жолының су бұру құрылғыларына ағызуға жол берілмейді.

6.4.9 Жол бойындағы сервис объектілерін орналастыру алаңының орналасқан жері салынып жатқан ғимараттың атқаратын мақсатына сәйкес келуге, ал өлшемі мен конфигурациясы барлық негізгі және қосалқы үй-жайлар, жабдықтар, технологиялық желілер, тежеу және үдету жолақтарын қоса алғанда, алаң ішімен және жолдан өту жолдарын, сондай-ақ перспективалық кеңейту мүмкіндігін (Д қосымшасын қараңыз) орналастыруды қамтамасыз етуге тиіс.

6.4.10 Жол бойындағы сервис объектісінің ішінде бірінен кейін бірі орналасқан кіреберіс пен шығаберіс арасындағы қашықтық жол қозғалысына қатысушылар еркін бағдарлануы үшін жеткілікті ұзындықта болуға тиіс (5-суретті қараңыз).

6.4.11 «А» және «В» сыныпты жол бойындағы сервис объектілерін орналастыру кезінде «май құю-тұрақ-демалыс (тамақтану)» басымдығы сақталуға тиіс.

Жанармай құю немесе автомобильге газ толтыру станциясы көлік жолы бойындағы жүріс барысы бойынша жол бойындағы сервис объектісінің бас жағына орналастырылады. Объект аумағы бойынша көлік қозғалысы, әдетте бір бағытта жүзеге асырылады (Д қосымшасын қараңыз).

6.4.12 Жол бойындағы сервис объектілерін көлік жолайрықтары шегінде орналастыруға, сондай-ақ олардың аумағында өтпелі-жылдамдық жолақтарынан және көлік жолайрықтарының жалғайтын тармақтарынан кіретін жерлерді ұйымдастыруға жол берілмейді.

6.5 Күзетілетін тұрақтарды орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.5.1 50 және одан да көп автомобильді сыйғыза алатын, күзетілетін тұрақтарда бір-бірінен 15 м кем емес қашықтықта бөлек кіреберіс пен шығаберіс болуға тиіс,

ҚР СТ 2476-2021

сыйымдылығы аз болған жағдайда ені 6 м кем емес біріктірілген кіреберіс пен шығаберіс болуы мүмкін.

6.5.2 Күзетілетін тұрақ шлагбаумдарының алдына ұзындығы 12 м кем емес, сыйымдылығы 100 автомобильден артық және сыйымдылығы 6 м кем емес жинақтау алаңдары орнатылады. Күзетілетін тұраққа жүк автомобильдері мен автопойыздар қойылған жағдайда 24 м кем болмауға тиіс.

6.5.3 Шағын, үлкен, орташа өзендер мен су қоймаларының су қорғау аймақтары шегінде күзетілетін тұрақтарды экологиялық негіздемесіз және уәкілетті органның рұқсатынсыз орналастыруға тыйым салынады.

6.5.4 Сыйымдылығы 100 автомобильден асатын күзетілетін тұрақтарды орналастыру кезінде аумақтан жаңбыр суын жинауға арналған дренаж қарастырылады.

6.5.5 Күзетілетін тұрақтарды салу кезінде аумақты көгалдандыру, абаттандыру және санитариялық аймақ орнату жөніндегі іс-шаралар көзделеді.

6.5.6 Күзетілетін тұрақ аумағы қоршалған және жарықтандырылған болуға тиіс, бетон ернеуге тірелетін қатты жабыны болуға тиіс, оператор кабинасы бейнебақылау құралдарымен жабдықталады.

6.5.7 Күзетілетін жүк автомобильдері тұрағының аумағында рефрижераторлардың тоңазытқыш қондырғыларын қосуға арналған электр қалқаны болуға тиіс.

6.5.8 Күзетілетін тұрақта техникалық қызмет көрсету станциясы, жанармай құю станциясы, автомобиль көлігін жуу пункті және көлік құралдарына қызмет көрсетуге арналған өзге де ғимараттар болады.

6.6 Техникалық қызмет көрсету станцияларын орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.6.1 Техникалық қызмет көрсету станциялары ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.051, ГОСТ 12.1.007, ҚР СТ 1174 талаптарын, сондай-ақ [4], [6], [7], [8], [20] және т.б. нормаларын сақтай отырып жобаланады.

6.6.2 Техникалық қызмет көрсету станциясының аумағына кірер алдында техникалық қызмет көрсету станциясына келетін көлік құралдарының бір сағаттағы ең көп саны 10% кем емес сыйымдылыққа ие, бірақ әр бекетте кемінде үш машина сыятын орны бар жинақтау алаңының болуы көзделеді.

6.6.3 Аумағында 8 немесе одан көп бекет орналасқан техникалық қызмет көрсету станциясында көлік құралдары қарама-қарсы және қиылысатын ағындарсыз бір бағытта қозғалатын болады.

6.6.4 ТҚС арасындағы ең үлкен қашықтық, бекеттердің ең аз саны 7-кестеге сәйкес белгіленеді.

6.6.5 Жол бойындағы ТҚС жанында жанармай құю станциялары мен автомобиль көлігін жуу пункттері орналастырылуы мүмкін.

7-кесте -Автомобиль жолдарындағы техникалық қызмет көрсету станцияларының сыйымдылығын анықтау нормативтері

Қозғалыс қарқындылығы, авт/ тәулік	ТҚС арасындағы қашықтыққа байланысты бекеттердің ең аз саны, км					ТҚС орналастыру
	80	100	150	200	250	
1000 дейін	1	1	1	2	3	Біржақты
1001-2000	1	2	2	3	3	
2001-3000	2	2	3	3	5	

7-кестенің жалғасы – Автомобиль жолдарындағы техникалық қызмет көрсету станцияларының сыйымдылығын анықтау нормативтері

Қозғалыс қарқындылығы, авт/тәулік	ТҚС арасындағы қашықтыққа байланысты бекеттердің ең аз саны, км					ТҚС орналастыру
	80	100	150	200	250	
3001-4000	3	3	4	4	6	Екіжақты
	2	2	2	2	3	
4001-6000	2	2	3	3	3	Екіжақты
6001-8000	2	3	3	3	5	
8001-10000	3	3	3	5	5	
10001-15000	5	5	5	8	8	
15001-20000	5	5	8	арнайы есептеу бойынша		
20000 астам	8	8	арнайы есептеу бойынша			

6.6.6 ТҚС учаскелерінің шекарасынан тұрғын үйлер мен қоғамдық ғимараттардың терезелеріне дейінгі, сондай-ақ мектептердің, мектепке дейінгі балалар мекемелерінің және стационарлық үлгідегі емдеу мекемелерінің жер учаскелерінің шекарасына дейінгі қашықтық 8-кестеге сәйкес белгіленеді.

8-кесте -ТҚС учаскелерінің шекарасынан есептелетін қашықтықтар

Өзіне дейінгі қашықтық анықталатын ғимараттар	Төмендегі бекет саны кезіндегі ТҚС-дан есептелетін қашықтық, м	
	10 және одан аз	11-30*
Тұрғын үйлер (оның ішінде терезелері жоқ тұрғын үйлердің шеттері)	25	50
Қоғамдық ғимараттар	25	50
Жалпы білім беретін мектептер мен мектепке дейінгі балалар мекемелері	50	**
Стационары бар емдеу мекемелері	50	**

* Қашықтық санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету құзыретіне кіретін мемлекеттік органдармен келісім бойынша айқындалады, бірақ тұрғын үйлерден 100 м кем болмауға тиіс.

** Қашықтық санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету құзыретіне кіретін мемлекеттік органдармен келісу бойынша айқындалады.

6.7 Автомобиль көлігін жуу пункттерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.7.1 Автомобиль көлігін жуу пункттері ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.051, ГОСТ 12.1.007, ҚР СТ 1174 талаптарын, сондай-ақ [4], [6], [7], [8], [20] және т.б. нормаларын сақтай отырып жобаланады.

6.7.2 Автомобиль көлігін жуу пункттері техникалық қызмет көрсету станциялары мен бекеттерінің құрамында, сондай-ақ бөлек салынуы мүмкін.

6.7.3 Көлік құралын жуу көлік құралын ластанудан тазартуды қамтамасыз ететін өнеркәсіптік үлгіде дайындалған жуу қондырғысының (машинаның) көмегімен немесе қолмен жүргізілуіне тиіс.

6.7.4 Автомобиль көлігін жуу пункттері ағынды суларды тазарту жүйесімен жабдықталуға тиіс.

6.7.5 Жуу орындарының саны 5-ке толмайтын жеңіл автомобильдерді жуу пункттерінің санитариялық-қорғау аймағы 50 м-ге, жүк автомобильдері үшін 100 м-ге тең болуға тиіс.

ҚР СТ 2476-2021

6.8 Мотельдер мен кемпингтерді орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.8.1 Мотельдер мен кемпингтер [4], [6], [7], [8], [10], [11], [12], [13], [18], [20] және т.б. талаптарға сәйкес жобаланады.

6.8.2 Мотельдер мен кемпингтер жолдарда бір-бірінен 500 км артық емес қашықтықта орналастырылады.

6.8.3 Мотельдер мен кемпингтердің жиынтық сыйымдылығы (жатын орындар саны) жолмен өтетін автотуристердің санын, қалааралық және халықаралық тасымал автомобильдерінің қозғалыс қарқындылығын ескере отырып көзделеді.

Караванинг орналастыру үшін кемпинг алаңында жүріс қауіпсіздігін қамтамасыз етуді ескере отырып, бөлек орындар көзделеді.

6.8.4 Мотельдегі қызметтердің, инженерлік жүйелер мен жабдықтардың ең төменгі тізбесі:

- ыстық және салқын сумен жабдықтау (тәулік бойы); сумен жабдықтауда іркіліс орын алған аудандарда су қорының кемінде бір тәулікке жететін ең аз су қорына арналған ыдыс болуы қажет;

- кәріз;

- тұрғын және қоғамдық үй-жайларда 18,5°С-тан төмен емес температураны ұстап тұратын жылыту жүйесі;

- ауаның қалыпты айналымын қамтамасыз ететін және бөлмелер мен қоғамдық үй-жайларға бөтен иістердің кіруін болдырмайтын желдеткіш (табиғи немесе мәжбүрлі);

- телефон байланысы;

- бөлмелердегі жарықтандыру: табиғи, бір терезеден кем емес;

- қыздыру шамдары кезінде жарықты қамтамасыз ететін 100 лк, люминесцентті шамдар кезінде - 200 лк жасанды жарықтандыру; дәліздерде - тәулік бойы табиғи немесе жасанды жарықтандыру.

6.8.5 Кемпинг есептелген туристердің ең көп санына байланысты бір тәуліктен кем емес уақытқа жететін ауыз судың ең аз қорымен қамтамасыз етілуге тиіс және автомобиль жолын пайдаланушыларға электр қуатына қосылу мүмкіндігімен қамтамасыз етілуге тиіс.

6.8.6 Түнеуге арналған орналастыру орындарында әдеттегі және төтенше жағдайларда еркін бағдарлауды қамтамасыз ету үшін авариялық шығу есіктері, баспалдақтар, айқын көрінетін ақпарат сілтемелер болуға тиіс.

6.8.7 Мотельдер мен кемпингтерді орналастыруға арналған барлық учаскелер қолайлы табиғи-ландшафтық және санитариялық-гигиеналық жағдайларға ие болуға, ауа бассейнінің, су айдындары мен өсімдіктердің ластану аймағынан тыс орналасуға тиіс.

6.9 Қоғамдық тамақтану және сауда пункттерін орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.9.1 Қоғамдық тамақтану және сауда пункттері тамақ өнімдерінің көтерме және бөлшек сауда [1], қоғамдық тамақтану [2] объектілеріне қойылатын, ҚР СТ 1756 талаптарын, сондай-ақ [4], [6], [7], [12], [14], [20] және т.б. нормаларын сақтай отырып жобаланады.

6.10 Автожанармай құю станцияларын орналастыруға және жайластыруға қойылатын талаптар

6.10.1 Жолдардағы автомобильге автожанармай құю станциялары (АЖС, МАЖС), автомобильге газ толтыру станциялары (АГТКС), сондай-ақ криогенді автожанармай құю станциялары (КриоАЖС) және көпотынды АЖС (МАЖС) ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.051, ГОСТ 12.1.007 талаптары, [4], [6], [15], [19], [20] нормалары және техникалық-экономикалық есептеу негізінде орналастырылады.

6.10.2 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) жобалау кезінде белгіленген тәртіппен қолдануға рұқсат етілген отынды қабылдау, сақтау және беруге арналған технологиялық жүйелер көзделеді.

6.10.3 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) ең төменгі қуаты (тәулігіне жанармай құю саны) автомобиль жолдарындағы жүріс қарқындылығына байланысты 9-кесте бойынша көзделеді.

9-кесте – Автомобиль жолдарындағы АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) сыйымдылығын анықтауға арналған нормативтер

Қозғалыс қарқындылығы, авт/ тәулік	АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) қуаттылығы, тәулігіне май құю	АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) орналастыру
1000 жоғары 2000 дейін	250	Біржақты
2000 жоғары 3000 дейін	500	
3000 жоғары 5000 дейін	750	
5000 жоғары 7000 дейін	750	Екіжақты
7000 жоғары 20000 дейін	1000	
20000 жоғары	1000	
Ескертпе – АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) қиылысу аймағында орналасқан жағдайда оның қуаты барлық қызмет көрсетілетін іргелес жолдардың ұзындығын, қозғалыс қарқындылығын және осы учаскелердегі басқа да есептік көрсеткіштерді ескере отырып айқындалуға тиіс.		

6.10.4 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) жол бойындағы жолақтарда еңісі 40% (промилледен) аспайтын, жоспардағы радиусы 1000 м астам, бойлық нобайдағы радиусы 10000 м асатын қисық сызық бойымен, темір жол өткелдері мен тоннельдерден 250 м қашықтағы, биіктігі 2 м аспайтын үймелері бар учаскелердегі көпір өткелдерінен 1000 м қашықтағы жол учаскелеріне орналастырылады.

6.10.5 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) мектепке дейінгі балалар мекемелерінің, жалпы білім беретін мектептердің, мектеп-интернаттардың, стационары бар емдеу мекемелерінің жер учаскелерінің шекарасына дейінгі немесе тұрғын үй, қоғамдық ғимараттар мен құрылысжайлардың қабырғаларына дейінгі қашықтық [20] талаптарға сәйкес келуге тиіс.

6.10.6 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) отырғызу алаңдарынан, жерүсті жолаушылар көлігінің бұрылу және тұру-бұрылу алаңдарынан, жаяу жүргіншілер өткелдерінен 25 м кем емес қашықтықта орналастыруға тыйым салынады.

6.10.7 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) жол бойындағы сервистің бір объектісінің аумағында болуы мүмкін бөлек алаңдарда орналастырылады.

6.10.8 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) үшін кіреберіс пен шығаберіс бөлек орналастырылады.

6.10.9 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) осындай АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) қатарына жатпайтын ғимараттар мен құрылысжайлар басымдықпен соғатын жел бағытының ық жағында (жылдық «жел шеңбері» бойынша) орналастырылады.

6.10.10 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) аумағында қажет болған жағдайда қоршау ауа өткізетін және жанбайтын материалдардан жасалған болуға тиіс.

6.10.11 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) аумағында көлік құралдарының біржақты қозғалуға тиіс, АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) аумағына кіру және шығу бөлек ұйымдастырылып, жанармай құю станциялары дене мүмкіндіктері шектеулі адам басқаратын немесе осындай адамды тасымалдайтын автокөлік құралына жанармай құюға көмек көрсету үшін операторды шақыру құрылғысымен жабдықталуға тиіс.

ҚР СТ 2476-2021

6.10.12 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) аумағында көгалдандыру үшін ағаштар мен бұталарды пайдалану ұсынылады.

6.10.13 IА - II санатты жолдарға салынатын АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) мүмкіндігінше автомобиль жолдарын пайдаланушыларға қызмет көрсету деңгейін перспективалық дамыту үшін үлкен демалыс алаңдарында орналастырылуға тиіс.

6.10.14 IА-II санатты автомобиль жолдарында АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) орналастырудың екіжақты нұсқасы, III және IV санатты автомобиль жолдарында біржақты нұсқасы қолданылады.

6.10.15 АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) «А» сыныпты жол бойындағы сервис құрамында орналастыру кезінде АЖС (АГТКС, КривоАЖС, МАЖС) аумағынан жалпы «толассыз» жолға шығатын жер демалыс алаңына кіру радиусының басынан 20 м кем емес қашықтықта болуға тиіс.

6.10.16 Жол төсемінің конструкциясы мен типі өтпелі-жылдамдық жолақтарында және дөңгелектелген радиус шегіндегі қосылған жерлерде объект орналасқан автомобиль жолының жол төсемінің конструкциясы мен түріне ұқсас болуға тиіс. Объектінің жоспарлау шешімі көлік құралдары жүргізушілері үшін көзбен шолып бағдарлаудың оңай болуын, жол белгілерінің жақсы көрінуін және тарату колонкаларына кіретін жерлер туралы уақтылы ақпаратты, мұнай өнімдерінің түрлері мен құны туралы ақпаратты (жарық таблосы) қамтамасыз етуге тиіс.

6.10.17 Жеңіл және жүк автокөліктеріне май құюға арналған орындар көлік құралының жол қиылыстарынан өтпей, жанармай құю станциясының артындағы тұрақ үшін тиісті орынға кедергісіз кіретіндей етіп орналастырылады.

6.10.18 Тамақтану пунктiмен бiрге тұрғызылған жанармай құю станциялары (ықшамды орналасу) негiзгi объектiлерден (орналастыру бекетi, тамақтану және сауда бекетi және т.б.) [20] қашықта орналастырылады.

6.10.19 Май құюға арналған орындар транзиттік көліктер жүретін жолақтан немесе май құю станциясын айналып өтуге арналған жолақтан тиісті ені сақталған жол қоршауларымен немесе конструкциялық түрде бөлінген бағыттағыш аралдармен бөлініп тұруға тиіс, оларда автожанармай құю станциясының жабдығын, сілтемелерді және т.б. орналастыру, сондай-ақ объектіні кейін кеңейту мүмкіндіктері ескерілуге тиіс.

6.10.20 Жеңіл автокөліктер үшін автожанармай құю станциясына тікелей жақын жерде қысқа мерзімді аялдауға арналған алаң көзделеді. Тұрақ аумағында жанармай құйылған автокөліктерді қоюға арналған орындар көзделеді.

7 Жол бойындағы сервис объектілерінің ғимараттары мен үй-жайларына қойылатын талаптар

7.1 Жол бойындағы сервис объектілерін сәулеттік безендіру және жабдықтау

7.1.1 Жол бойындағы сервис объектілерін сәулеттік безендіру кезінде жергілікті жердегі ландшафт ескеріліп, онымен үйлесуге және тікелей атқаратын мақсатын (сауда, тамақтану және т.б.), сондай-ақ жол бойындағы жағдайдың ерекшелігін көрсете отырып, мейлінше танылуына ықпал етуге тиіс.

7.1.2 «А» сыныпты жол бойындағы сервис объектілерін жоспарлаудың жобалық шешімі ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.051, ГОСТ 12.1.007 талаптарына, сондай-ақ [12], [16] және т.б. нормаларға сәйкес келуге тиіс.

7.1.3 Жол бойындағы сервис объектілерінің ғимараттары мен құрылысжайлары зауыттық толық әзір күйіндегі блок-модуль түрінде болуы мүмкін.

7.1.4 Жол бойындағы сервис объектілерінде орнатылатын шағын сәулет нысандарының барлық металл элементтері мырышталуға (ыстықтай мырыштау әдісі) тиіс.

7.2 Жол бойындағы сервис объектілеріне қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар

7.2.1 Жол бойындағы сервистің барлық объектілерінде абаттандырылған (жылы) дәретхана жұмыс істеуге тиіс.

7.2.3 Жол бойындағы сервис үй-жайларын күтіп ұстау [3] қоғамдық үй-жайларға қойылатын санитариялық-гигиеналық қауіпсіздік талаптарға сай болуға тиіс.

7.2.4 Аялдама пункттері, павильондар мен қалқалар қоқыстан, қардан және мұздан тазартылуға тиіс. Көктайғақ кезінде аялдама пункттеріне құм себілуіне тиіс.

7.2.5 Тазарту құрылғылары болған жағдайда олар жаңбыр жауғаннан кейін 10 мм қабат ағынды суды қабылдауға, сондай-ақ еріген қар суын және автокөлік құралдарын жуған суды қабылдауға есептелген болуға тиіс.

7.2.6 Қарауға арналған эстакадада пайдаланылған майлар мен басқа да сұйықтықтарды ағызатын ыдыс болуға тиіс.

7.2.7 Жол бойындағы сервис объектілерінің демалыс алаңдарын және 50 м радиустағы алаңға іргелес аумақты күтіп ұстауды жол бойындағы сервис объектісінің иесі (жалға алушы) жүзеге асырады.

7.3 Өртке қарсы қауіпсіздік

7.3.1 Жол бойындағы сервистің ғимараттары мен үй-жайлары өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша ҚР СТ ГОСТ Р 12.04.026 және ҚР СТ 1174 талаптарына, сондай-ақ [4], [5], [6], [9], [11], [19], [20] жобалау нормаларына және т.б. сәйкес келуге тиіс.

7.3.2 Жол бойындағы сервис объектілері орталықтандырылған өрт туралы хабарлау жүйесімен жабдықталуға тиіс. Өрт туралы хабарлау жүйелері [8] талаптарына сәйкес келуге тиіс.

7.3.3 Жол бойындағы сервис объектілері үй-жайларының түтіннен қорғалуы [15] талаптарға сәйкес келуге тиіс.

7.3.4 Эвакуациялық шығу жолдары, эвакуациялық жолдар және эвакуациялық баспалдақтар мен баспалдақ торлары [6] талаптарға сәйкес келуге тиіс.

7.3.5 Жол бойындағы сервис объектісі ғимаратының әр қабатында ҚР СТ ГОСТ Р 12.04.026 және [5] сәйкес ресімделген өрт жағдайында адамдарды эвакуациялау схемасы болуға тиіс.

7.3.6 Өрт сөндіру машиналарының өту жолдарының, сыртқы өрт баспалдақтарының, ғимарат шатырына шығу жолдарының құрылысы [6], [20] талаптарға сәйкес келуге тиіс.

7.3.7 Жол бойындағы сервис объектісінің ғимаратында өрт сөндірудің бастапқы құралдарын, жеке және ұжымдық құтқару құрылғыларын, өрт болған жағдайда персонал мен өрт қауіпсіздігі қызметі үшін қажетті басқа да құрал-саймандарды орналастыру үшін өрт сөндіру бекетіне арналған үй-жай бөлінуге тиіс.

7.3.8 Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі ұйымдастыру-техникалық іс-шаралар, өрттің алдын алу және өрттен қорғау жүйелері ГОСТ 12.1.004 және [13] талаптарына сәйкес жүргізіледі.

7.3.9 Өрт сөндіру техникасы және оның жол бойындағы сервис объектілерінің ғимаратында орналасуы ҚР СТ 1174 және [11] талаптарына сәйкес келуге тиіс.

7.3.10 Жұмысшыларға тигізетін әсерінің алдын алу немесе азайту үшін қауіп-қатерлердің бар екені немесе туындау ықтималдығы ҚР СТ ГОСТ Р 12.4.026 және [5] сәйкес сигналдық түстермен және қауіпсіздік белгілерімен көрсетілуге тиіс.

ҚР СТ 2476-2021

7.4 Жол бойындағы сервис объектілері үй-жайларының температуралық режиміне, желдету және ауа баптауға қойылатын талаптар

7.4.1 Жол бойындағы сервис объектілерінің ғимараттары мен үй-жайлары қолайлы температуралық режимді және олардың ауасын желдету мен баптауды қамтамасыз етуге міндетті.

7.4.2 Жол бойындағы сервис үй-жайларының ішкі ауа температурасы 10-кестеде белгіленген мәндер шегінде болуға тиіс.

7.4.3 Жол бойындағы сервис үй-жайларын желдету және ауасын баптау 8-кестеде көзделген температуралық режим мен ауа алмасуды қамтамасыз етуге тиіс.

7.4.4 Ауаны жылыту, желдету және баптау [11], [12] ережелеріне сәйкес қарастырылады.

10-кесте – Үй-жайлардың рұқсат етілген температурасы және ауа алмасу

Үй-жайлардың атауы	Температура, °С		Бір сағаттағы ауа алмасу еселігі немесе көлемі	
	жылдың жылы мезгілі	суық және маусымаралық кезең	келетін	сорылатын
Жолаушылар мен жүргізушілердің ұзақ демалу бөлмелері	18 – 28	18 – 24	1,5	1,5
Медициналық пункт: дәрігер кабинеттері және науқастарды уақытша ұстауға арналған үй-жайлар	20 – 24	20 - 24	2	1 унитазға 50 м ³ /сағ және 1 писсуарға 25 м ³ /сағ
дәретханалар	20 – 25	16 – 20	-	сағ
Жалпыға ортақ дәретханалар	18 – 28	15	2	1 санитариялық аспапқа 100 м ³ /сағ
Персоналдың тұрмыстық үй-жайлары:				
киіну бөлмесі	18 – 28	14 – 20	-	душ бөлмесіндегі сорғыш
себезгі бөлмесі	18 – 28	18 – 26	-	1 торға 75 м ³ /сағ,
дәретханалар	18 – 28	18 – 26	-	1 унитазға 50 м ³ /сағ, 1 писсуарға 25 м ³ /сағ

7.5 Жол бойындағы сервис үй-жайларын жарықтандыруға қойылатын талаптар

7.5.1 Жол бойындағы сервис объектілерінің үй-жайлары мен инфрақұрылымын жарықтандыру жай-күйі [14] талаптарға сәйкес келуге тиіс.

7.5.2 Жол бойындағы сервис объектілерінің үй-жайлары мен инфрақұрылымын жарықтандыру табиғи және жасанды жарық арқылы қамтамасыз етілуге тиіс.

Жол бойындағы сервис объектілері үй-жайлары мен инфрақұрылымын жарықтандыру мыналардан кем емес мәндерде болуға тиіс:

- қоғамдық тамақтану пункті – 200 лк;
- бөлшек сауда аймағы – 300 лк;

- ана мен бала бөлмелері – 200 лк;
- ана мен баланың ұйықтайтын бөлмесі – 150 лк;
- медициналық пункт – 200 лк;
- тазалық тораптары – 75 лк;
- автобус тұрақтары, өту жолдары – 10 лк.

7.6 Күзетке және қауіпсіздікке қойылатын талаптар

7.6.1 «А» және «В» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері үшін қоғамдық тәртіп пен жол пайдаланушыларының қауіпсіздігін қорғау, сондай-ақ жол бойындағы сервис объектісінің бағажы мен мүлкін қорғау қарастырылады.

7.6.2 Қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында жол бойындағы сервис объектілері бейнебақылау жүйесімен жабдықталуы мүмкін.

7.7 Сәндік көгалдандыру

7.7.1 Жол бойындағы сервис объектілерінде жылдың жазғы мезгілінде айырып көрсету, композициялық безендіру және көлеңке жасау үшін бөлек ағаштармен, бұталар тобымен немесе өсімдіктерден жасалған қоршаумен көгалдандырылуға тиісті арнайы аймақтар айқындалуы мүмкін. Жол сервисінің үлкен объектілерінде (5000 м² астам) пайдаланылатын алаңдардың оптикалық бөлінісін айырып көрсету үшін бөлек өсетін немесе топтасып өсетін ағаштармен ұштастыра отырып, көлік тұрағының аймақтарын бұталармен шектеу ұсынылады.

7.7.2 Жол бойындағы сервис объектілерін сәндік көгалдандыруды жобалау кезінде қолданыстағы өсімдіктерді барынша пайдалану қажет. Бөлек тұрған немесе топтасып өскен ірі ағаштар ерекше құнды болып саналады.

Жасанды түрде орналастырылған көгалдар жолға іргелес ландшафттың көркем көріністерін бүркемеуге тиіс және айналадағы жергілікті жердің жақсы көрініп тұруын қамтамасыз етуге тиіс. Сәндік көгалдандыру элементтері айналадағы көріністі шектемеуге және жол қозғалысы қауіпсіздігін нашарлатпауға тиіс.

7.7.3 Жол бойындағы сервис объектілерін сәндік көгалдандыру келесідей түрде орындалады:

- жүйелі түрде – ағаштар мен бұталар, сондай-ақ өсімдіктерден жасалған қоршаулар желісін (аллея немесе қатарлы түрде) отырғызу;
- ландшафт немесе еркін түрде – ағаштар мен бұталарды топтастыра, объектіге іргелес ландшафтпен байланыстыра отырғызу;
- аралас түрде – жүйелі және еркін екепелерді үйлесімді түрде, сондай-ақ кешенді түрде отырғызу.

7.7.4 Ағаштардың түрлері жергілікті ерекшеліктерге және көлеңкелеу қажеттілігіне қарай (мысалы, қайыңның көлеңкесі аз, ал үйеңкінікі неғұрлым көп болады), саны мен орналасуы композициялық тәсілдерге және жарық түсетін жақтарына қарай таңдалады.

7.7.5 Жол бойындағы сервис объектісі аумағының композиция, функция және кеңістік бірлігінің құрылыс жүргізілмейтін алаңдарында газон орнатылады.

8 Жол бойындағы сервис объектілерін ақпараттық қамтамасыз ету

8.1 Сыртқы (көрнекі) жарнама

8.1.1 Жылжымалы және жылжымайтын объектілерде орналастырылған, сондай-ақ автомобиль жолдарына бөлінген белдеуде және елді мекендердегі үй-жайлардан тыс ашық кеңістікте орналасқан жарнама қолданыстағы заңнамаға сәйкес жүзеге асырылады.

Жарнама орналастырудың жылжымайтын объектілеріне стендтер, жарық таблолары, билбордтар, транспаранттар, плакаттар және басқа да осыған ұқсас құралдар жатады.

ҚР СТ 2476-2021

8.1.2 Сыртқы (визуалды) жарнама ҚР СТ 1633, ГОСТ 33027 талаптарына сәйкес келуге тиіс.

8.2 Жол бойындағы сервис объектілерін ақпараттық қамтамасыз етуге қойылатын талаптар

8.2.1 Жол бойындағы сервис объектісінде жол пайдаланушылары үшін ақпарат беру ұйымдастырылады. Ақпараттық қамтамасыз ету көз шамасымен және (немесе) дыбыстық ақпарат беру арқылы жүзеге асырылады.

8.2.2 Визуалды ақпарат мемлекеттік және орыс тілдерінде (сонымен қатар халықаралық жолдарда ағылшын тілінде) беріледі.

8.2.3 Визуалды ақпарат жол бойындағы сервис объектілерінің ұсынатын қызметтері туралы толық мәліметтерді қамтиды.

8.2.4 Жол бойындағы сервис объектілерінің қоғамдық үй-жайларында тұтынушы құқығын іске асыру жөніндегі заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерден үзінділер және шектеу ақпараты келтіріледі:

- тұтынушылардың құқықтары;
- шектеу (ғимаратта шылым шегуге тыйым салу, тазалық пен тәртіпті сақтау және т.б.) талаптары.

8.2.5 Өрт немесе басқа да дүлей апаттар кезінде адамдарды үй-жайлардан эвакуациялау схемасы ғимараттың әр қабаты үшін бөлек, қабаттағы барлық үй-жайлар мен эвакуациялау жолдарын көрсете орындалады. Схема ақ фонда қара түспен, ал эвакуациялау жолын көрсететін нұсқарлар жасыл түспен жасалады. Схема ғимараттың әр қабатына ілінеді.

8.2.6 Визуалды ақпаратты ресімдеу келесі қағидаттарға негізделуге тиіс.

8.2.6.1 Визуалды ақпарат қалқандарға, стендтерге, электронды табло немесе тақтайшаларға орналастырылады.

8.2.6.2 Мәтіннің, суреттердің, белгішелердің өлшемі, сондай-ақ олардың жалпы фондағы контрастылығы жол пайдаланушылар үшін ыңғайлы қашықтықтан оқылатындай болуға тиіс.

8.2.6.3 Жол бойындағы сервис объектілерін ақпараттық қамтамасыз ету белгілерінің түс-графикалық ресімделуі жалпы интерьерге сәйкес келіп, ақпараттың айқындылығы мен мәнерлілігін қамтамасыз етуге тиіс.

8.2.6.4 Жол бойындағы сервис объектілері сілтемелерінің өлшемдері, кестелері мен схемаларының түстері ғимараттың жалпы орналасуын, көлемі мен сәулет ерекшеліктерін ескере отырып белгіленеді.

8.2.6 Жол бойындағы сервис объектілері пайдаланушыларға Wi-Fi сымсыз желілік қосылуын ұйымдастыру арқылы Интернетке тегін қол жеткізу мүмкіндігін ұсына алады.

8.2.7 Жолдарда ақпараты орналастырылатын медициналық мекемелердің тізбесі денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті мемлекеттік органмен немесе оның аумақтық бөлімшесімен келісілуге тиіс.

9 Жол бойындағы сервис объектілері ұсынатын қызметтерге қойылатын талаптар

9.1 Қызметтердің толық шеңбері (тәулік бойы абаттандырылған (жылы) дәретханаларды, ыстық тағамдарды қоса алғанда) жол бойындағы сервис пен жол қызметі объектілерінің барлық түрлерінде қолжетімді және ашық болуға тиіс.

9.2 АЖС (АГТКС, КриоАЖС, МАЖС) қызметтерінің операторлары:

- гибриді автомобильдерді немесе электромобильдерді қуаттауға арналған сұйытылған газды және электр қондырғыларын қоса алғанда, отынның кең таңдауын ұсынады;

- дене мүмкіндіктері шектеулі адам басқаратын немесе осындай адамды тасымалдайтын автокөлік құралына май құюға көмек көрсетеді.

9.3 Мотель және кемпинг қызметтері:

- ҚР СТ БС ЕН ИСО 18513 және ҚР СТ ГОСТ Р 50690 талаптарына сәйкес келуге;

- дене мүмкіндіктері шектеулі адамдарға еркін қолжетімділікті ұсынудың тұжырымдамалық қағидаттарын қамтамасыз етуге тиіс.

9.4 Абаттандырылған (жол бойындағы) дәретхана қызметтері пайдаланушылар үшін тәулігіне 24 сағат бойы, күнтізбелік жыл бойына ұсынылуға тиіс. Тазалық қамтамасыз етілуге тиіс. Су тапшы аймақтарда биодәретханаларды пайдалануға жол беріледі [3].

9.5 Жеке пайдаланылатын үй-жайларда (жабық түрдегі себезгі кабиналарында) денеге судың әртүрлі тәсілмен әсер етуінен тұратын қоғамдық себезгі бөлмесінің қызметтері адамның гигиеналық қажеттіліктерін қанағаттандыруға тиіс. Себезгі бөлмесі:

- таза ыстық және салқын немесе жылы сумен;

- сабын немесе басқа да тиісті дезинфекциялық тазарту құралдарымен;

- сүлгілермен немесе басқа қолайлы кептіру құралдарымен;

- жеткілікті желдету және жарықтандырумен қамтамасыз етілуге тиіс.

9.6 Бөлшек сауда орындарының қызметтері ҚР СТ 1756 талаптарына сәйкес келіп, тұтынушыға тауарларды таңдау мүмкіндігін ұсынуға тиіс.

9.7 Тамақтану және сауда қызметтері ҚР СТ 1753, ҚР СТ 1754, ҚР СТ 1755, ҚР СТ 1756, ҚР СТ ГОСТ Р 50763 талаптарына сәйкес келіп, пайдаланушыларға тәулік бойы ыстық тағамдарды таңдау мүмкіндігін ұсынуға тиіс.

9.8 Автомобильдерге жоспарлы техникалық қызмет көрсету, ағымдағы және күрделі жөндеу, ақаулықтарды жою бойынша көрсетілетін ТҚС қызметтері қолданыстағы заңнамаға және техникалық регламенттерге сәйкес келуге тиіс.

9.9 Автомобиль көлігін жуу пунктінің қызметтері автокөлік құралын дымқылдай және құрғақтай тазалау шеңберінде қызмет пайдаланушының талаптарын қанағаттандыруға тиіс.

9.10 Тұрақтар, күзетілетін тұрақтар мен көлік қою қызметтері қызмет пайдаланушылардың автокөлік құралдары мен багажының сақталуын қамтамасыз етуге тиіс.

9.11 Банкоматтардың, төлем терминалдарының және сауда аппараттарының қызметтері жол бойындағы сервис объектілерінде жол сервисі иесінің қалауы бойынша және қолданыстағы заңнамаға сәйкес ұсынылуы мүмкін.

9.12 Сейіл жасауға арналған орындарды ұсыну қызметтері пайдаланушылар үшін тәуліктің кез келген уақытында кедергісіз қолжетімді болуын қамтамасыз етуге тиіс.

9.13 Қоқыс жинағыштар жол пайдаланушылары үшін жеткілікті мөлшерде болуға тиіс. Қоқысқа арналған жәшіктер мен контейнерлер жүйелі түрде, тәулігіне кемінде екі рет және толған сайын тазартылуға тиіс.

9.14 Медициналық көмек. Жол бойындағы сервис объектісіндегі медициналық көмек көлемі қолданыстағы заңнамаға сәйкес белгіленеді.

9.15 Қысқы және маусымаралық кезеңдердің қолайсыз ауа райы жағдайларында жылыну пунктінің қызметтері қауіпсіз және үздіксіз көлік қатынасы болмаған жағдайда, адам өмірінің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және адамның қажеттіліктерін (жылу, ыстық сусындар және т.б.) қанағаттандыруға тиіс.

9.16 Туристік бюроның қызметтері ҚР СТ БС ЕН ИСО 18513, ҚР СТБ 1352 талаптарына сәйкес келуге тиіс.

ҚР СТ 2476-2021

9.17 Балалар алаңының қызметтері тәуліктің күндізгі уақытында ұсынылуға тиіс. Балаларға арналған құрылысжайлар мен жабдықтар ҚР СТ ГОСТ Р 52167, ҚР СТ ГОСТ Р 52169, ҚР СТ ГОСТ Р 52300 талаптарына сәйкес балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге тиіс,

9.18 Ана мен бала (10 жасқа дейінгі) және жүкті әйелдер бөлмесінің қызметтері, оның ішінде мүмкіндіктері шектеулі пайдаланушыларға арналған бөлме қызметтері ұсынылуға тиіс.

Ана мен бала бөлмесінде бала емізуге арналған бүркемеленген аймақ болуға тиіс. Жол пайдаланушылары осы қызмет түрі туралы хабардар болуға тиіс.

9.19 Тұрмыстық қызметтер. Кір жуу және химиялық тазалау қызметтері ҚР СТ ГОСТ Р 52058 сәйкес сапасы мен уақыты жағынан қызмет пайдаланушыларға қолайлы болуға тиіс.

9.20 Бос уақыт өткізу және демалыс қызметтері – клиенттердің кең ауқымына есептелген алуан түрлі демалыстар (кинотеатр, ойын аймағы, теннис, боулинг, бильярд және т.б.) қамтуға тиіс. Көрсетілген қызметтер жол бойындағы сервисің «А» объектілерінде ұсынылады.

9.21 Валюта айырбастау пунктiнiң қызметтері әдетте шекара маңындағы аймақтарға орналастырылады және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келуге тиіс.

9.22 Жол бойындағы сервис объектілерінің персоналы:

- жол-көлік оқиғалары мен төтенше жағдайлар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету дағдыларын білуге;

- арнайы немесе нысанды киім киюге, бейджер тағып жүруге тиіс.

10 Жол жүрісінің қозғалысы шектеулі қатысушыларына қызмет көрсететін жол бойындағы сервис объектілеріне қойылатын талаптар

10.1 Жалпы ережелер

Жол бойындағы сервис объектілері ҚР СТ ГОСТ Р 52131 және [17] талаптарына сәйкес қозғалысы шектеулі жолаушыларға қызмет көрсету қолжетімділігін, қауіпсіздігін, ақпараттылығын және жайлылығын қамтамасыз ету талаптарын қанағаттандыруға тиіс.

10.2 Қолжетімділік

10.2.1 Жол бойындағы сервис объектісінің ғимаратында мүгедек адамдар үшін бейімделген жер бетінен, сондай-ақ осы ғимаратқа жалғанған және қозғалысы шектеулі келушілер үшін қолжетімді әрбір жерасты немесе жерүсті өткелінен кемінде бір кіру есігі болуға тиіс.

10.2.2 Қабырғадағы есік және ашық ойықтардың ені 0,9 м кем болмауға тиіс. Ашық ойықтың тереңдігі 1,0 метрден асатын болса, оның ені коммуникациялық өту жолының ені бойынша, бірақ 1,2 м кем емес ретінде қабылданады.

Есіктерде әдетте табалдырықтар болмайды және биіктік әртүрлі болмауға тиіс. Табалдырықтарды орнату қажет болған кезде, олардың биіктігі немесе биіктіктің ауытқуы 0,025 метрден аспауға тиіс.

10.2.3 Ғимараттағы және одан тыс коммуникациялық өту жолағының ені кресло-арба бір бағытта қозғалған кезде 1,5 м кем емес, ал қарсы қозғалған кезде 1,8 м кем болмауға тиіс.

10.2.4 Кресло-арба 90° бұрылғанда маневрлеуге арналған кеңістіктің өлшемдері 1,4 x 1,4 м кем емес, ал 180° бұрылғанда 1,4 x 1,5 м кем емес болуы көзделеді.

Тұйық дәліздерде бұрылу радиусы 0,75 м кем емес болған кезде кресло-арбаның толық бұрылу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

Кресло-арбаны маневрлеуге арналған кеңістік тереңдігі «сыртқа қарай» ашқан кезде 1,2 м кем емес, ал «ішке қарай» ашқан кезде 1,5 м кем болмауға тиіс.

10.2.5 Қозғалысы шектеулі келушілерге қызмет көрсету үй-жайлары, аймақтары және орындары әдетте жер бетіне ең жақын деңгейде орналастырылады. Өзге жағдайларда қозғалысы шектеулі келушілер үшін баспалдақтар, пандустар, лифтілер және өзге де құрылғылар көзделуге тиіс.

10.2.6 Ішкі баспалдақ сатыларының ені 0,3 м кем емес, ал сатылардың көтерілу биіктігі 0,15 м-ден аспауға тиіс. Сыртқы ашық баспалдақ табанының ені 0,4 м кем емес, сатылардың көтерілу биіктігі - 0,12 м артық болмауға тиіс. Баспалдақтардың ені 2,5 метрден асатын болса, қосымша шектегіш қолтұтқалар қарастырылуы керек. Баспалдақтардың бірінші және соңғы сатысының алдыңғы бөлігінде биіктігі 5-7 мм, ені 30 мм, аралығы 30 мм сары түсті үш жолақтан тұратын тактильді сілтеме жасалады.

10.2.7 Бір бағытпен қозғалыс кезінде пандус ені 1,0 м кем емес, ал екі бағытпен қозғалыс кезінде 1,8 м кем болмауға тиіс.

Қозғалыс жолдарындағы барлық бойлық еністер пандустар үшін рұқсат етілген тиісті параметрлерден аспауға тиіс.

Пандустың бір ең жоғарғы көтерілу биіктігі 0,8 м-ден, ал көлбеулігі 8%-дан аспауға тиіс. Қозғалыс жолдарындағы еден биіктігінің ауытқуы 0,2 м және одан төмен болса, пандустың көлбеулігін 10%-ға дейін ұлғайтуға жол береді.

10.2.8 Ғимаратта лифт болмаған және пандус орнату мүмкін болмаған жағдайда арнайы көтергішті немесе кресло-арбадағы келушілердің жеке пайдалану ерекшеліктеріне бейімделген лифт орнату қажет. Одан шығатын есіктер мүгедектер баратын үй-жайлары бар қабат деңгейінде орналастырылады.

10.3 Қауіпсіздік

10.3.1 Ғимараттың сыртқы жағына орналастырылатын қозғалысы шектеулі жолаушыларға арналған кіру алаңдары, баспалдақтар мен көтергіш құрылғылар атмосфералық жауын-шашыннан қорғалуға тиіс.

Көрсетілген элементтердің қозғалыс жолдарындағы төсемдердің беті берік болуы, дымқыл тартқан кезде тайғанауға жол бермеуге және қозғалысы шектеулі келушілердің жүріп-тұруын қиындатпауға тиіс.

Көздері көрмейтін мүгедектер жүретін маршруттарда тактильді құрлық сілтемелері (бағыттаушы және ескертуші) болуға тиіс.

Тактильді құрлық сілтемелері бетон немесе қыш плиткалардан (III және IV климаттық аймақтар үшін рифтің ұсынылатын биіктігі 5 мм-ден және I және II климаттық аймақтар үшін 7 мм-ден аспайды) немесе полимер материалдардан жасалады.

Жаяу жүргіншілер жолының бетіне полимер материалды жолақ, қиық конус немесе шаршы түрінде жағу нәтижесінде алынатын тактильді құрлық сілтемелерінің элементтері бетон немесе қыш плиткаларда пайдаланылатын ұқсас бедерлеу элементтері (рифтер) ретінде қарастырылады.

Пайдаланылған материалы мен жаяу жүргіншілер жолының бетіне төсеу немесе жағу әдісіне қарамастан тактильді құрлық сілтемелері қоршаған ортаға контрастылы бояумен сырланады.

10.3.2 Қозғалысы шектеулі келушілердің ғимарат ішінде жүріп-тұру жолдары: габариттері, көлбеулігі, шығыңқылығы, есік-терезелері адамдарды ғимараттан эвакуациялау жолдарына қойылатын нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес келуге тиіс.

Қозғалысы шектеулі жолаушыларды эвакуациялау жолдарында 3-ші типті баспалдақтар болмауға тиіс.

ҚР СТ 2476-2021

Екінші және одан жоғары қабаттардан эвакуациялау арқылы қызмет ететін пандус ғимараттан сыртқа шығуға тікелей байланысты болуға тиіс.

10.3.3 Ғимараттардың конструкциялық элементтері, сондай-ақ төменгі жиегі жаяулар жолының деңгейінен 0,7 м-ден 2,1 м-ге дейінгі биіктікте орналасқан құрылғылар мен жабдықтар тік конструкцияның жазықтығынан 10 мм-ден аспайтындай, ал оларды бөлек тұрған тірекке орналастырған кезде 30 мм-ден аспайтындай етіп шығып тұруға тиіс. Шығыңқы өлшемдер ұлғайтылған кезде осы объектілердің астындағы кеңістікті биіктігі 50 мм кем болмайтын бордюр тасымен немесе биіктігі 70 мм кем болмайтын қоршаумен бөліп қояды.

Ашық баспалдақ маршы және биіктігі 1,9 метрге жетпейтін ғимараттың басқа да шығыңқы элементтерінің астына ескерту тосқауылдары, қоршаулар және т.б. орнатылады.

10.3.4 Барлық баспалдақтар мен пандустардың екі жағына, сондай-ақ биіктік 0,45 м артық болған жағдайда қолтұтқалары бар қоршаулар орнатылуға тиіс. Пандустардағы таяныштардың қолтұтқалары, әдетте, 0,7 және 0,9 м биіктікте, ал баспалдақта 0,9 м биіктікте орналасады.

Баспалдақтың ішкі жағындағы таяныштардың қолтұтқалары биіктігі бойына үздіксіз болуға тиіс. Марш немесе пандустың көлбеу бөлігінің әр жағындағы қолтұтқалар олардан 0,3 м ұзын болуы керек.

10.3.5 Марш пен баспалдақ торының, сондай-ақ сыртқы баспалдақ шегіндегі барлық сатылардың геометриясы, саты ені және көтерілу биіктігі бойынша өлшемдері бірдей болуға тиіс.

Марш енінің шеттерінде, пандус жиегінде және көлденең бетінде биіктігінің ауытқуы 0,45 м-ден артық болса, аяқ, таяқ, балдақ немесе арбаның тайып кетуіне жол бермеу үшін биіктігі 0,05 м кем емес ернеулер қарастырылуға тиіс.

10.3.6 Қозғалысы шектеулі жолаушы жалғыз қалып қоятын тұйық кеңістіктер (лифт кабинасы, дәретхана кабинасы және т.б.) диспетчермен немесе кезекшімен, оның ішінде есту кемістігі бар адамдар үшін шұғыл екіжақты байланыспен (ғимаратта осындай құрылғылар бар болса) жабдықталуға тиіс. Мұндай үй-жайларда авариялық жарық орнатылуға тиіс.

10.4 Ақпараттылық

10.4.1 Ақпарат қозғалысы шектеулі жолаушылардың барлық санаттары үшін қолжетімді болуға тиіс. Жол бойындағы сервис объектісінің ақпараттық құралдар жүйесі үздіксіз болуға тиіс, ол келушінің уақтылы бағдарлануын, сондай-ақ ҚР СТ ГОСТ Р 52131 талаптарына сәйкес келген объектілері мен орындарын еш қиындықсыз тануды қамтамасыз етуге тиіс.

10.4.2 Қозғалысы шектеулі жолаушылар үшін қолжетімді кіру тораптары, коммуникациялар, үй-жайлар мен қызмет көрсету аймақтары, сондай-ақ мүгедектердің автокөлігін қоюға арналған орындар белгіленген халықаралық үлгідегі белгілермен таңбалануға тиіс. Көрсетілетін қызметтердің түрі мен орны және ықтимал қауіп туралы ақпараттың визуалды, дыбыстық және тактильді жүйесі қарастырылады.

10.4.3 Қозғалысы шектеулі келушілер баратын үй-жайлар мен аймақтарда адамдарды өрт туралы хабардар ету жүйесіне қосылған қайталанатын (дыбыстық және визуалды) сигнал жүйесін орнатуды қарастыру қажет.

Жарық белгілері түріндегі жарық сигналдары дыбыстық сигналдармен бір мезгілде қосылуға тиіс. Жарық сигналдарының жыпылықтау жиілігі 5 Гц-тен төмен болуға тиіс.

10.5 Жайлылық

10.5.1 Қозғалысы шектеулі жолаушылар үшін қолжетімді әр қабатта 2-3 орынға арналған, оның ішінде кресло-арбадағы мүгедектерге арналған демалыс аймақтары болуға тиіс.

10.5.2 Жол бойындағы сервис объектісінің қоғамдық дәретханасында қозғалысы шектеулі жолаушыларға кемінде бір арнайы жабдықталған дәретхана кабинасы бөлінеді.

Келушілерге арналған қолжуғыштары бар дәретханалар мен тазалық бөлмелер қозғалысы шектеулі жолаушылар үшін ыңғайлы жерлерде орналасуға тиіс.

Арнайы жабдықталған дәретхана кабинасының ені 1,65 м кем емес, тереңдігі 1,8 м кем болмауға тиіс. Есіктер сыртқа қарай ашылуға тиіс.

10.5.3 Унитаздағы суды ағызу түймесін кабинаның бүйіріндегі қабырғаға орналастырған жөн.

10.5.4 Қозғалысы шектеулі жолаушылар баратын орындар мен коммуникацияларды жарықтандыру нормасы олар болуы мүмкін үй-жайларда бір сатыға ұлғайтылады.

Көрші бөлмелер мен аймақтар арасындағы жарық айырмашылығы 1:4 артық болмауға тиіс.

А қосымшасы
(міндетті)

А1-кесте – ІА, ІБ және ІІ санатты автокөлік жолдарының бойындағы сервис объектілері арасындағы қашықтықтар

Сервис объектісінің сыныбы	Объектілер арасындағы қашықтық, кем емес, км	Орналасуы
«А»	150-240	Шахмат ретімен немесе біржақты
«В»	80-120	Шахмат ретімен немесе біржақты
«С»	20-60	Шахмат ретімен немесе біржақты
«D» (ЖҚС, АГҚС)	40-50	Екіжақты
«D» (АГТКС, КристоАЖС, МАЖС)	300-400	Біржақты
«Е»	400-500	Біржақты

Ескертпе – Жол бойындағы сервистің бірнеше объектісі бір-біріне жақын орналасуы мүмкін

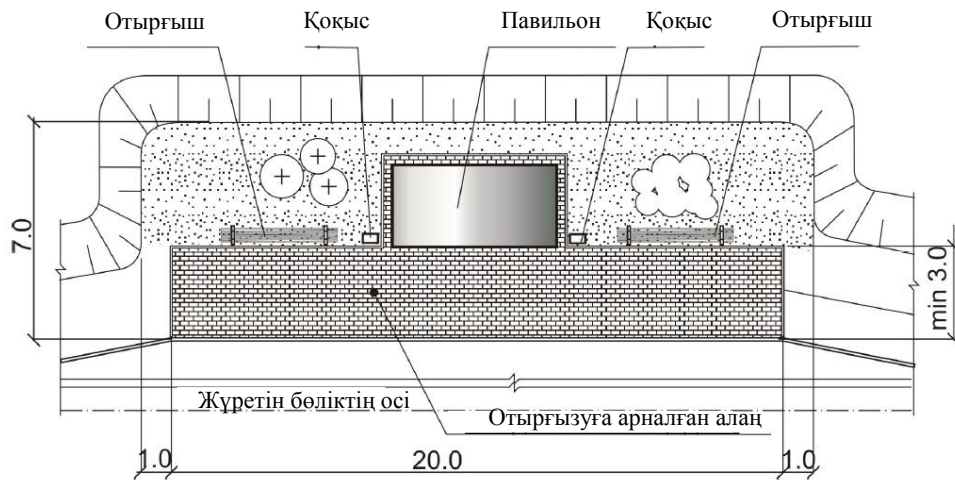
А2-кесте -ІІІ және ІV санатты автокөлік жолдарының бойындағы сервис объектілері арасындағы қашықтықтар

Автомобиль жолының санаты	Объектілер арасындағы қашықтық, кем емес, км	Орналасуы
«А»		
ІІІ	170-260	Біржақты
ІV	190-280	Біржақты
«В»		
ІІІ	100-140	Біржақты
ІV	120-160	Біржақты
«С»		
ІІІ	40-80	Біржақты
ІV	60-100	Біржақты
«D» (ЖҚС, АГҚС)		
ІІІ	50-90	Біржақты
ІV	60-100	Біржақты
«D» (АГТКС, КристоАЖС, МАЖС)		
ІІІ	300-400	Біржақты
ІV	300-400	Біржақты
«Е»		
ІІІ	400-500	Біржақты
ІV	400-500	Біржақты

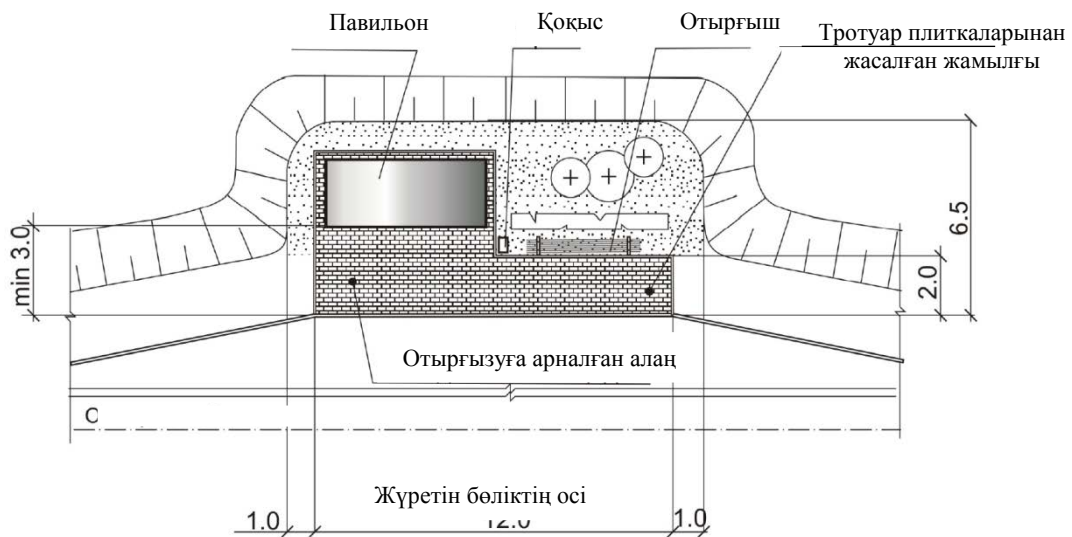
Ескертпе – Өңірде халықтың қоныстануына және елді мекендер арасындағы қашықтыққа қарай сервис объектілері арасындағы қашықтықты ұлғайтуға болады.

Б қосымшасы
(ақпараттық)

Көлік күтуге арналған павильоны бар автобустардың аялдама пункті

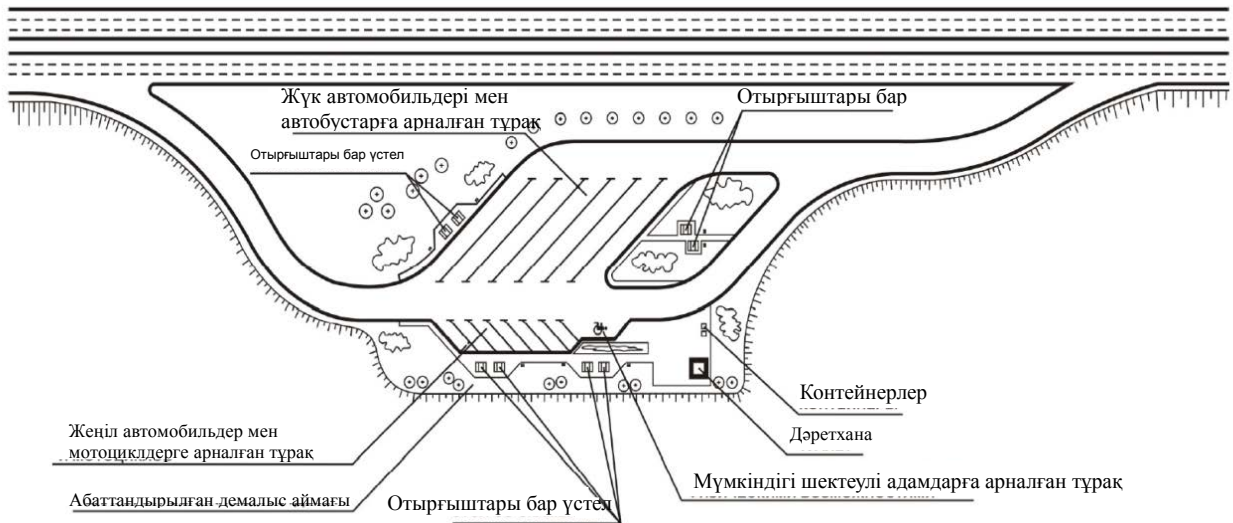
Б.1-сурет - Бір мезгілде көп мөлшердегі көлік құралдары тоқтайтын автобустардың аялдама пункттерінде павильонды орналастырудың болжамды жоспар-схемасы

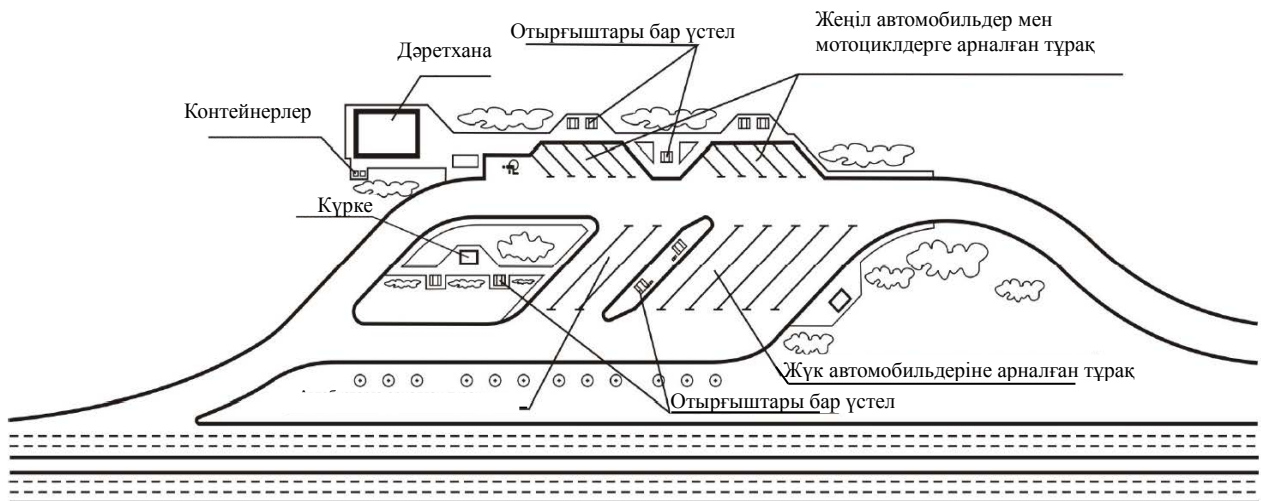
Б.2-сурет – Бір мезгілде аз мөлшерде көлік құралдары тоқтайтын автобустардың аялдама пункттерінде павильонды орналастырудың болжамды жоспар-схемасы

В қосымшасы
(ақпараттық)

Демалыс алаңдары

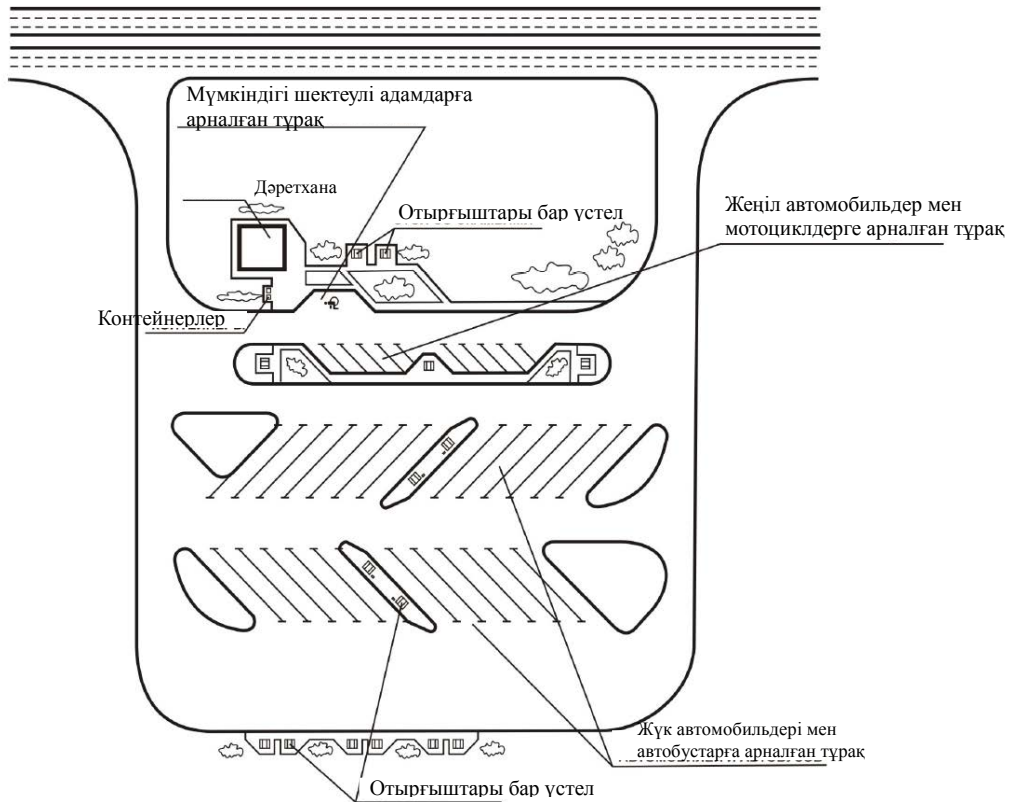

В.1-сурет – Жол бойындағы дәретханасы бар абаттандырылған шағын демалыс алаңының болжамды жоспар-схемасы

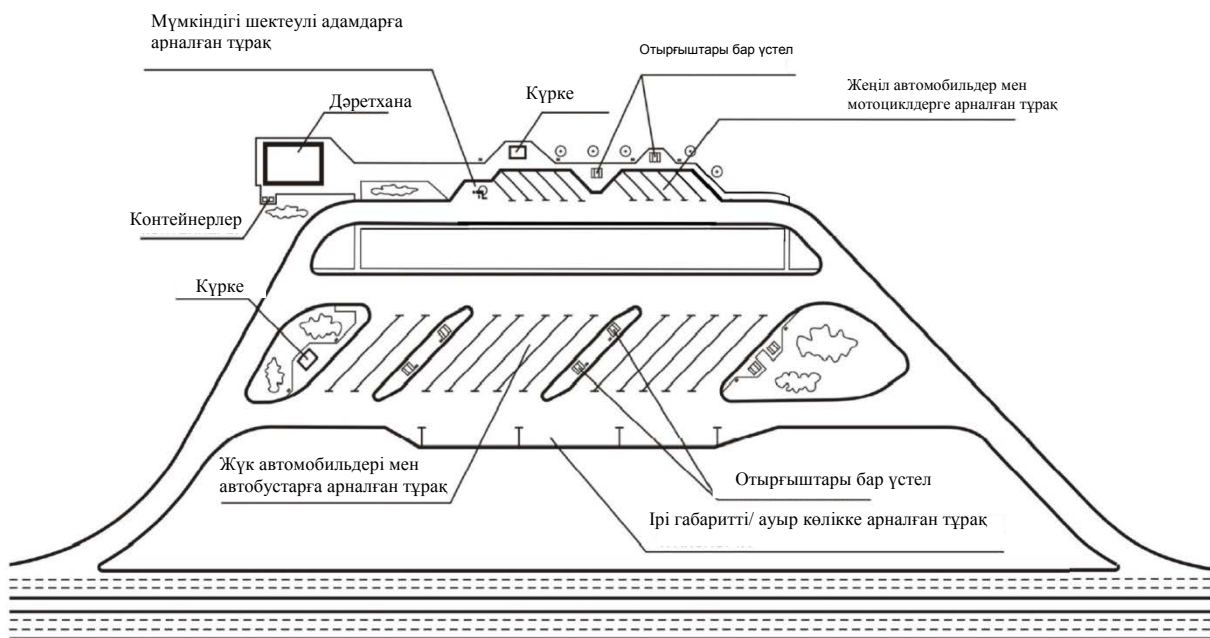

В.2-сурет – Абаттандырылған дәретханасы бар абаттандырылған шағын демалыс алаңының болжамды жоспар-схемасы

Демалыс алаңдары

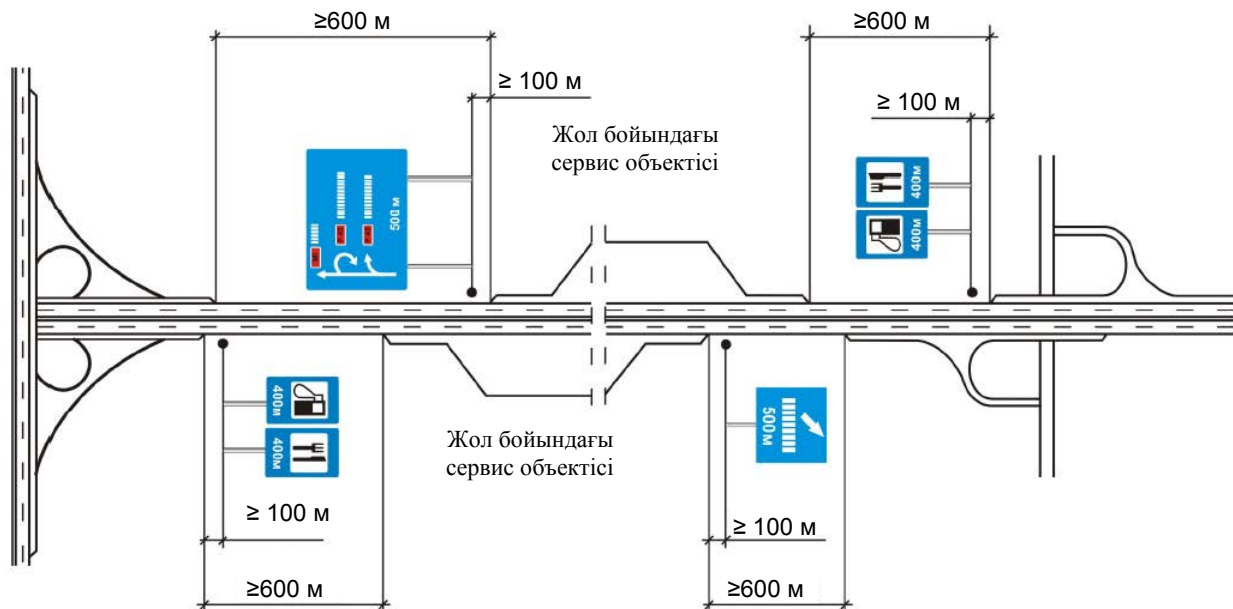
В.3-сурет – Абаттандырылған дәретханасы бар абаттандырылған үлкен демалыс алаңының болжамды жоспар-схемасы

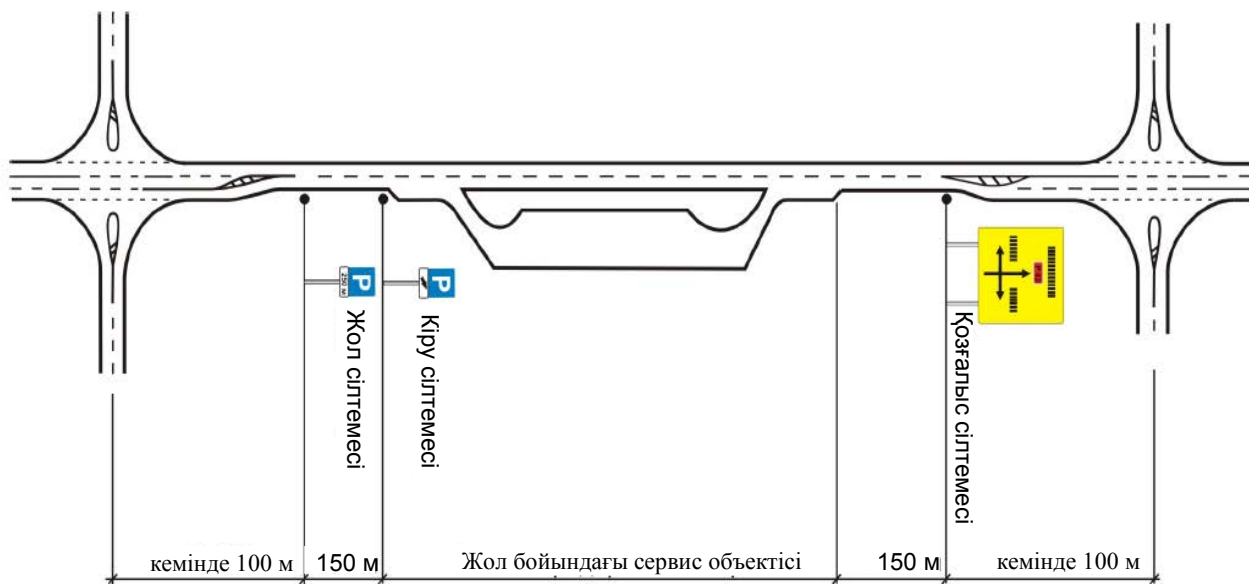
В.4-сурет – Абаттандырылған дәретханасы бар абаттандырылған үлкен демалыс алаңының болжамды жоспар-схемасы

Г қосымшасы
(міндетті)

«А», «В», «С», «D» және «Е» сыныпты жол бойындағы сервис объектілерін орналастыру

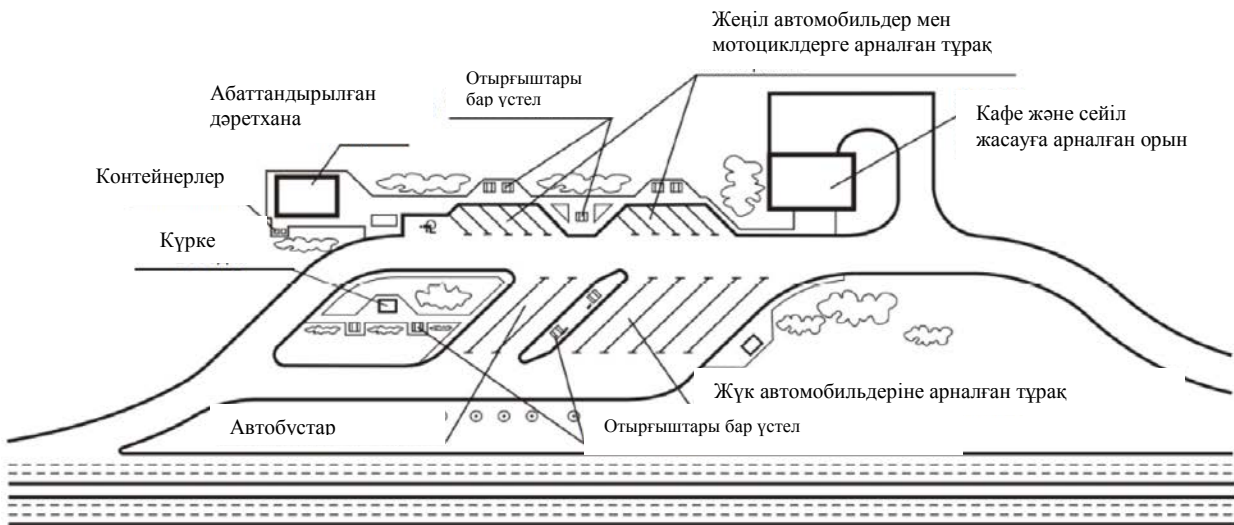
Г.1-сурет – Жол бойындағы сервис объектілері мен автомобиль жолдарының әртүрлі деңгейлеріндегі қиылысулар мен қосылулар арасындағы ең аз қашықтық

Г.2-сурет – Жол бойындағы сервис объектілері мен автомобиль жолдарының қиылысулары мен қосылулары арасындағы ең аз қашықтық

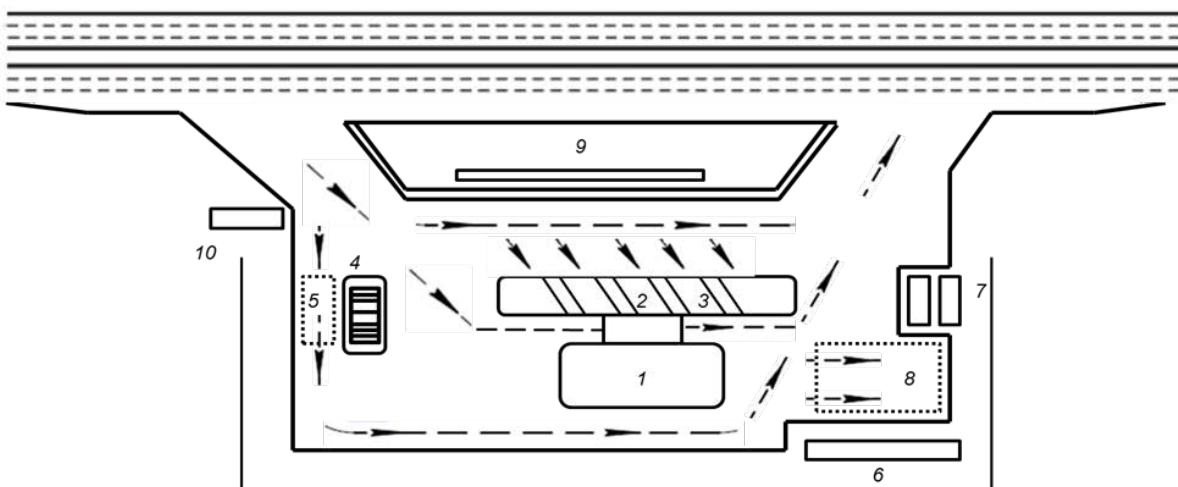
Д қосымшасы
(ақпараттық)

«С» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері

Д.1-сурет - Болжамды «С» сыныпты жол бойындағы сервис объектісінің жоспар-схемасы

«D» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері

- 1 -сауда залы бар оператор ғимараты
- 2 -отын тарату колонкалары мен оператор ғимаратының үстіндегі шатыр
- 3 -май құю аралдары
- 4 -резервуар паркі
- 5 -отынды ағызу алаңы
- 6 -ластанған және тазартылған ағындар резервуары
- 7 -өрт сөндіретін су қорының резервуарлары және көбікті өрт сөндіргіштер жиынтығы
- 8 -автокөлік тұрағына арналған алаңдар
- 9 – ту көтеретін тұғыр
- 10 - ақпараттық стенд

Д.2-сурет - Болжамды «D» сыныпты жол бойындағы сервис объектісінің жоспар-схемасы

«D» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері

Үй-жайлар экспликациясы

- 1 - сауда залы
- 2 - тамбур
- 3 - электр қалқаны
- 4 - кеңсе
- 5 - АЖС персоналы орын-жайы
- 6 - дәліз
- 7 - азық-түліктік емес қойма
- 8 - азық-түліктік қойма
- 9 - келушілерге арналған тазалық бөлмесі
- 10 - тазалық бөлмелерінің тамбуры
- 11 - керек-жарақтар бөлмесі (су өлшеу торабы)
- 12 - персоналға арналған тазалық бөлмесі

Д.3-сурет - Болжамды «D» сыныпты жол бойындағы сервис объектісі ғимаратының жоспар-схемасы

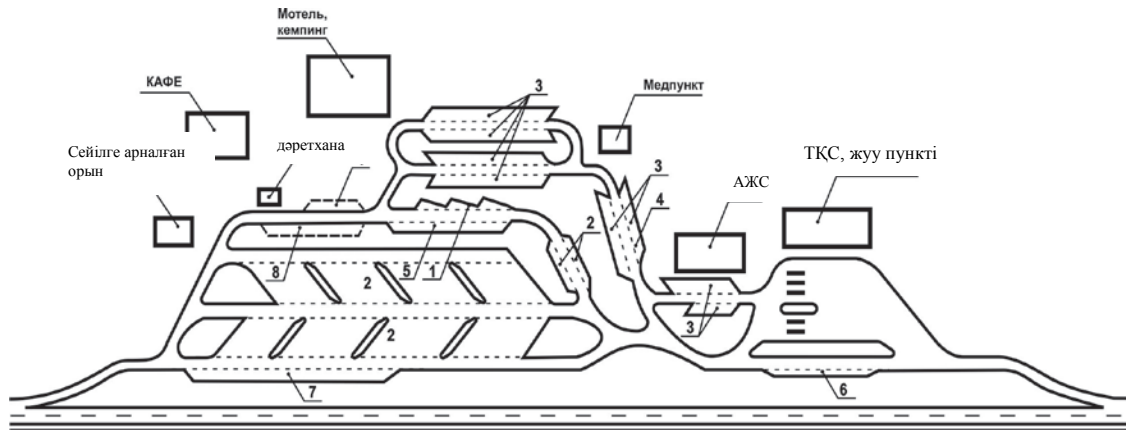
Үй-жайлар экспликациясы

- 1 - кафе аймағы бар сауда залы
- 2 - тамбур
- 3 - кафетерийдің қосалқы бөлмесі
- 4 - электр қалқаны және сервер бөлмесі
- 5 - әкімші үй-жайы
- 6 - АЖС персоналының бөлмесі
- 7 - дәліз
- 8 - персоналға арналған тазалық бөлмесі
- 9 - азық-түліктік емес қойма
- 10 - азық-түліктік қойма
- 11 - орташа температуралы камера
- 12 - тазалық бөлмелерінің тамбуры
- 13 - келушілерге арналған тазалық бөлмесі
- 14 - қозғалысы шектеулі адамдарға арналған тазалық бөлмесі
- 15 - жанармай құюшылар орын-жайы
- 16 - жанармай құюшыларға арналған тазалық және себезгі бөлмесі

Д.4-сурет - Болжамды «D» сыныпты жол бойындағы сервис объектісінің жоспар-схемасы

Е қосымшасы
(*ақпараттық*)

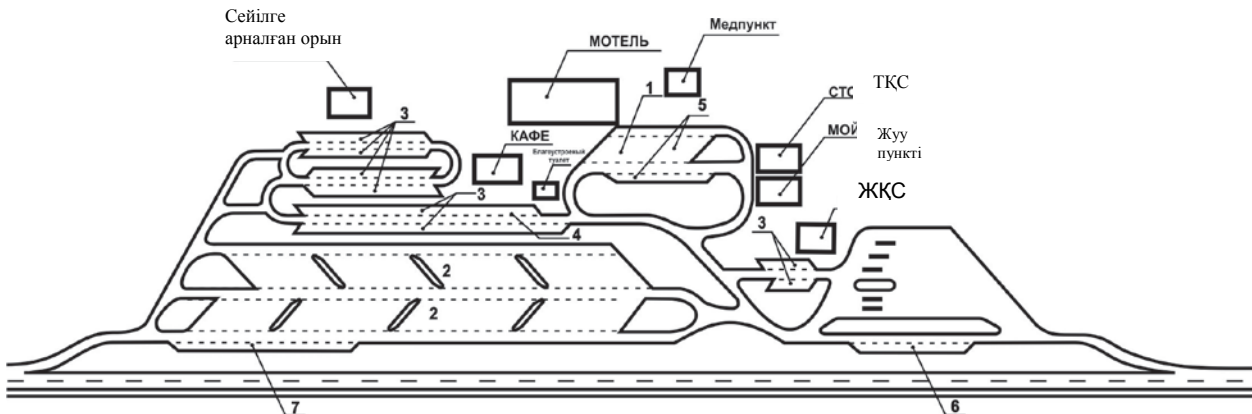
«В» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері

Көлік қоюға арналған орындар

- 1 - автобустар
- 2 - жүк автомобильдері
- 3 - жеңіл автомобильдер мотоциклдер
- 4 - мүмкіндігі шектеулі адамдарға арналған орындар
- 5 - тіркемелері бар жеңіл автомобильдер (бойлық тұрақ)
- 6 - жүк автомобильдерінің қысқа мерзімді тұрағы болуы мүмкін (бойлық тұрақ)
- 7 - ірі габаритті ауыр көлікке арналған орындар (бойлық тұрақ)
- 8 - соңынан кеңейтуге арналған алаңдар

Е.1-сурет - Санаулы қызметтер жиынтығын ұсынатын болжамды «В» сыныпты жол бойындағы сервис объектісінің жоспар-схемасы

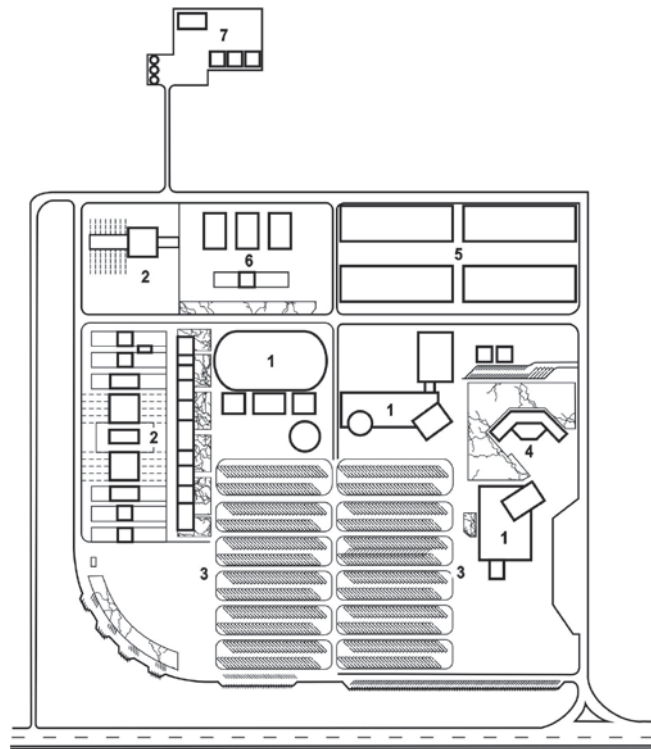

Көлік қоюға арналған орындар

- 1 - автобустар
- 2 - жүк автомобильдері
- 3 - жеңіл автомобильдер мотоциклдер
- 4 - мүмкіндігі шектеулі адамдарға арналған орындар
- 5 - тіркемелері бар жеңіл автомобильдер (бойлық тұрақ)
- 6 - жүк автомобильдерінің қысқа мерзімді тұрағы болуы мүмкін (бойлық тұрақ)
- 7 - ірі габаритті ауыр көлікке арналған орындар (бойлық тұрақ)

Е.2-сурет - Қызметтер жиынтығы кеңейтілген және перспективтілік кеңейтілетін болжамды «В» сыныпты жол бойындағы сервис объектісінің жоспар-схемасы

«А» сыныпты жол бойындағы сервис объектілері

Көлік дәлізі – магистраль жолы

1. Келушілерге қызмет көрсету аймағы

- келушілерге арналған дүкен
- кафе
- мейрамхана
- медициналық кабинеттер

2. Автокөлікке техникалық қызмет көрсету аймағы

- жүк және жеңіл көліктерге арналған ТҚКС
- жүк және жеңіл көлік доңғалағын ауыстыру
- жүк және жеңіл көлікке арналған АЖС (АГҚС)

- жеңіл және жүк автомобиль көлігін жуу пункті
- автобөлшектер дүкені бар экспресс автосервис
- дәретханалар мен душ бөлмелері

3. Тұрақ орындары аймағы

- жеңіл автомобильдерге арналған тұрақ
- тауарлар мен кәдесыйлар дүкендері

4. Қонақ үй аймағы

- мотель

5. Қойма үй-жайлары аймағы

- қойма үй-жайлары

6. Стационарлық таразылау және габариттік бақылау бекеті

- 7. Инженерлік-шаруашылық аймағы
- тазарту құрылғыларын, отын құю ыдыстарын, қызмет көрсететін техниканы және т.б. орналастыру аймағы.

Ж.2-сурет - Қызмет көрсету аймақтары бар болжамды «А» сыныпты жол бойындағы сервис объектісінің жоспар-схемасы

Библиография

[1] «Тамақ өнімдерінің көтерме және бөлшек сауда объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы» ҚР Денсаулық сақтау Министрінің 2017 жылғы 31 мамырдағы № 358 бұйрығы

[2] «Қоғамдық тамақтану объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2018 жылғы 23 сәуірдегі № 186 бұйрығы

[3] «Тұрғын үйді және басқа да үй-жайларды, қоғамдық ғимараттарды күтіп-ұстауға және пайдалануға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика Министрінің м.а. 2015 жылғы 24 ақпандағы № 125 бұйрығы

[4] «Ғимараттарды, үй-жайларды және құрылыстарды автоматты түрде өрт сөндіру және автоматты өрт дабылымен, өрт кезінде адамдарға хабарлау және оларды эвакуациялауды басқару жүйелерімен жабдықтау жөніндегі талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 29 тамыздағы №796 Қаулысы

[5] ГОСТ 12.4.026-2015 Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі (ЕҚСЖ). Сигналдық түстер, қауіпсіздік белгілері және сигналдық сызықтар. Арналған мақсаты және қолдану қағидалары. Жалпы техникалық талаптар және сипаттамалары. Сынау әдістері

[6] ҚР ҚНЖЕ 2.02-05-2009 «Ғимараттар мен құрылыстардың өрт қауіпсіздігі»

[7] ҚР ҚН 4.01-02-2011 «Ғимараттар мен құрылыстардың ішкі су құбыры және кәрізі.

[8] ҚР ҚН 2.02-11-2002 Ғимараттарды, үй-жайлар мен құрылыстарды автоматты өрт дабылы жүйелерімен, автоматты өрт сөндіру және адамдарды өрт туралы хабардар ету құрылғыларымен жабдықтау нормалары.

[9] «Өрт қауіпсіздігі қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 9 қазандағы №1077 Қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 13 желтоқсандағы №921 Қаулысы.

[10] ҚР ЕЖ 2.04-104-2012 Табиғи және жасанды жарықтандыру.

[11] ҚР ЕЖ 4.02-101-2012 Ауаны жылыту, желдету және баптау.

[12] ҚР ЕЖ 3.02-107-2014 Қоғамдық ғимараттар мен құрылыстар.

[13] ҚР ҚН 3.02-13-2011 Қонақ үйлерді жобалау.

[14] ҚР ЕЖ 3.02-121-2012 Қоғамдық тамақтану объектілері.

[15] ҚР ҚН 3.03-01-2001 Технологиялық үлгідегі нормалар. Стационарлық үлгідегі жанармай құю станциялары.

[16] ҚР ЕЖ 3.02-109-2012 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер.

[17] ҚР ЕЖ 3.06-101-2012 Ғимараттар мен құрылыстарды халықтың қозғалысы шектеулі топтары үшін қолжетімділігін ескере жобалау.

[18] ҚР ЕЖ 3.03-101-2013 Автомобиль жолдары.

[19] ҚР ҚН 4.03-02-2012 Автомобильге жанармай құю станциясы – автомобильге газ құю станциясы. Жобалау нормалары.

[20] «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ішкі істер Министрінің 2017 жылғы 23 маусымдағы № 439 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2017 жылғы 17 тамызда № 15501 болып тіркелді)

МКС 93.080

Түйін сөздер: автомобиль жолы, бұру жолағы, жол бойындағы жолақ, жол қызметі объектілері, жол бойындағы сервис объектілері, аялдама пункті, демалыс алаңы, күзетілетін тұрақ, техникалық қызмет көрсету станциясы, жуу пункті, мотель, кемпинг, тамақтану пункттері, жанармай құю станциясы, сәндік көгалдандыру, сыртқы жарнама, қозғалысы шектеулі жолаушылар, қолжетімділік, қауіпсіздік, ақпараттылық, жайлылық

НАЦИОНАЛЬНЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ДОРОГИ АВТОМОБИЛЬНЫЕ ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ

Требования к объектам придорожного сервиса

СТ РК 2476-2021

Издание официальное

**Комитет технического регулирования и метрологии
Министерства торговли и интеграции Республики Казахстан
(Госстандарт)**

Нур-Султан

Предисловие

1 РАЗРАБОТАН РГП на ПХВ «Национальный центр качества дорожных активов», АО «Казахстанский дорожный научно-исследовательский институт»

2 ВНЕСЕН Комитетом автомобильных дорог Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан

3 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ Приказом И.о. Председателя Комитета технического регулирования и метрологии Министерства торговли и интеграции Республики Казахстан № 274-НҚ от «29» июля 2021 года.

4 В настоящем стандарте реализованы положения законов Республики Казахстан: «Об автомобильных дорогах» от 17 июля 2001 года № 245; «Об автомобильном транспорте» от 4 июля 2003 года № 476-ІІ; «О дорожном движении» от 17 апреля 2014 года № 194-V ЗРК, «О защите прав потребителей» от 4 мая 2010 г. № 274-ІV, «О рекламе» от 19 декабря 2003 года № 508, Технического регламента Таможенного союза ТР ТС 014/2011 «Безопасность автомобильных дорог»

**5 СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ**

2026 год
5 лет

6 ВВЕДЕН ВЗАМЕН СТ РК 2476-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Требования к объектам дорожного сервиса и их услугам.

Информация об изменениях к настоящему стандарту публикуется в ежегодно издаваемом информационном каталоге «Документы по стандартизации», а текст изменений и поправок – в периодически издаваемом информационном каталоге «Национальные стандарты». В случае пересмотра (замены) или отмены настоящего стандарта соответствующее уведомление будет опубликовано в периодически издаваемом информационном указателе «Национальные стандарты»

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Комитета технического регулирования и метрологии Министерства торговли и интеграции Республики Казахстан

Содержание

1	Область применения	1
2	Нормативные ссылки	1
3	Термины, определения и сокращения	2
4	Общие положения	3
5	Классификация объектов придорожного сервиса и дорожной службы	4
6	Требования к размещению и обустройству объектов придорожного сервиса и дорожной службы	8
6.1	Общие требования	8
6.2	Требования к размещению и обустройству остановочных пунктов маршрутного пассажирского транспорта	9
6.3	Требования к размещению и обустройству площадок отдыха	10
6.4	Требования к размещению и обустройству объектов придорожного сервиса	17
6.5	Требования к размещению и обустройству охраняемых стоянок	19
6.6	Требования к размещению и обустройству станций технического обслуживания	20
6.7	Требования к размещению и обустройству пунктов мойки автомобильного транспорта	21
6.8	Требования к размещению и обустройству мотелей и кемпингов	21
6.9	Требования к размещению и обустройству пунктов питания и торговли	22
6.10	Требования к размещению и обустройству автозаправочных станций	22
7	Требования к зданиям и помещениям объектов придорожного сервиса	24
7.1	Архитектурное оформление и оборудование объектов придорожного сервиса	24
7.2	Санитарно-гигиенические требования объектов придорожного сервиса	25
7.3	Противопожарная безопасность	25
7.4	Требования к температурному режиму, вентиляции и кондиционированию помещений объектов придорожного сервиса	26
7.5	Требования к освещенности помещений придорожного сервиса	26
7.6	Требования к охране и безопасности	27
7.7	Декоративное озеленение	27
8	Информационное обеспечение объектов придорожного сервиса	27
8.1	Наружная (визуальная) реклама	27
8.2	Требования к информационному обеспечению объектов придорожного сервиса	28
9	Требования к услугам, предоставляемым объектами придорожного сервиса	29
10	Требования к объектам придорожного сервиса при обслуживании маломобильных пассажиров	30
10.1	Общие положения	30
10.2	Доступность	30
10.3	Безопасность	31
10.4	Информативность	32
10.5	Комфортность	33
	Приложение А (обязательное). Рекомендуемые расстояния между объектами придорожного сервиса на автомобильных дорогах общего пользования	34
	Приложение Б (информационное). Остановочный пункт автобусов с	

СТ РК 2476-2021

павильоном для ожидания транспорта	35
Приложение В (информационное). Площадки отдыха	36
Приложение Г (обязательное). Размещение объектов придорожного сервиса	38
Приложение Д (информационное). Объекты сервиса классов «С» и «D»	39
Приложение Е (информационное). Объекты сервиса класса «В»	41
Приложение Ж (информационное). Объекты сервиса класса «А»	42
Библиография	44

**ДОРОГИ АВТОМОБИЛЬНЫЕ ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ
ТРЕБОВАНИЯ К ОБЪЕКТАМ ПРИДОРОЖНОГО СЕРВИСА**

Дата введения 2022-01-01

1 Область применения

Настоящий стандарт устанавливает общие требования к объектам придорожного сервиса, на автомобильных дорогах общего пользования (далее - автомобильных дорогах), а также правила их размещения и обустройства.

2 Нормативные ссылки

Для применения настоящего стандарта необходимы следующие ссылочные документы:

СТ РК 1124-2019 Технические средства организации дорожного движения. Разметка дорожная. Классификация. Технические условия.

СТ РК 1125-2002 Технические средства организации дорожного движения. Знаки дорожные. Общие технические требования.

СТ РК 1174-2003 Пожарная техника для защиты объектов. Основные виды. Размещение и обслуживание.

СТ РК СТБ 1352-2008 Услуги туристские. Основные положения.

СТ РК 1412-2017 Технические средства регулирования дорожного движения. Правила применения.

СТ РК 1633-2015 Средства наружной рекламы на автомобильных дорогах и в населенных пунктах. Общие технические требования и правила размещения.

СТ РК 1753-2008 Торговля. Термины и определения.

СТ РК 1754-2008 Розничная торговля. Классификация предприятий.

СТ РК 1755-2008 Розничная торговля. Требования к обслуживающему персоналу.

СТ РК 1756-2008 Услуги розничной торговли. Общие требования.

СТ РК 2068-2010 Дороги автомобильные общего пользования. Элементы обустройства. Общие требования.

СТ РК БС ЕН ИСО 18513-2010 Туристские услуги. Гостиницы и другие места размещения туристов. Термины и определения.

ГОСТ 12.1.004-91 Система стандартов безопасности труда. Пожарная безопасность. Общие требования.

ГОСТ 12.1.007-76 Система стандартов безопасности труда. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности.

ГОСТ 12.4.026-2015 Система стандартов безопасности труда (ССБТ). Цвета сигнальные, знаки безопасности и разметка сигнальная. Назначение и правила применения. Общие технические требования и характеристики. Методы испытаний.

ГОСТ 12.1.051-90 Система стандартов безопасности труда. Электробезопасность.

Расстояния безопасности в охранной зоне линий электропередачи напряжение свыше 1000 В.

СТ РК 2476-2021

Расстояния безопасности в охранной зоне линий электропередачи напряжение свыше 1000 В.

ГОСТ 32945-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Знаки дорожные. Технические требования.

ГОСТ 32953-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Разметка дорожная. Технические требования.

ГОСТ 33027-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Требования к размещению средств наружной рекламы.

ГОСТ 33062-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Требования к размещению объектов дорожного и придорожного сервиса.

ГОСТ 33382-2015 Дороги автомобильные общего пользования. Техническая классификация.

Примечание – При пользовании настоящим стандартом целесообразно проверить действие ссылочных стандартов по ежегодно издаваемому информационному каталоге «Документы по стандартизации» по состоянию на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным указателям, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим стандартом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 Термины, определения и сокращения

В настоящем стандарте применяются термины с соответствующими определениями изложенными в ГОСТ 33062-2014 «Дороги автомобильные общего пользования. Требования к размещению объектов дорожного и придорожного сервиса», а также следующие термины:

3.1 Автозаправочная станция или автомобильная газонаполнительная станция, АЗС, АГНС: Сооружение, расположение и техническое оборудование которого предназначены для розничной торговли топливом и горюче-смазочными материалами и заправки транспортных средств.

3.2 Караванинг: Путешествие в доме на колесах, с проживанием в них.

3.3 Кемпинг: Лагерь для туристов, оборудованный домиками летнего типа, жилыми вагончиками, стационарными палатками или местом для установки палаток, автомобильной стоянкой, обеспечивающей организацию отдыха на принципах самообслуживания.

3.4 Криогенная автозаправочная станция, КриоАЗС: АЗС, технологическая система которой предназначена только для заправки баллонов топливной системы транспортных средств КПП, получаемым на территории станции путем регазификации СПГ.

3.5 Малая архитектурная форма: Небольшое сооружение, используемое в благоустройстве автомобильной дороги и придорожном сервисе (павильон, беседка, киоск, мусоросборник, скамейка и т.п.).

3.6 Маломобильные участники дорожного движения: Инвалиды с поражением опорно-двигательного аппарата, недостатками зрения и дефектами слуха, а также лица преклонного возраста и временно нетрудоспособные, испытывающие затруднения при самостоятельном передвижении, получении услуги, необходимой информации или при ориентировании в пространстве.

3.7 Мультитопливная АЗС, МАЗС: АЗС, включающая заправочные модули компримированного и сжиженного природного газа.

3.8 Остановочный павильон: Элемент посадочной площадки для остановки маршрутных транспортных средств, предназначенный для защиты ожидающих его людей от атмосферных осадков и ветра.

3.9 Остановочная площадка: Специально оборудованная площадка в местах остановок маршрутных транспортных средств или планируемых регулярных кратковременных остановок легковых и других автомобилей.

3.10 Посадочная площадка: Площадка на остановках маршрутных транспортных средств, приподнятая над покрытием остановочной площадки и огражденная бордюром.

3.11 Пункт мойки автомобильного транспорта: Сооружение на въездах в населенные пункты, как правило, совмещенное со станциями технического обслуживания и АЗС (АГНС), а также располагаемое, как правило, вблизи мотеля, с устройством требуемых подъездов и площадок для ожидающих транспортных средств.

3.12 Пункт обогрева: Стационарное или передвижное сооружение, расположенное в полосе отвода или придорожной полосе, предназначенное для обеспечения сохранности жизни, нужд первой необходимости для пользователей дорог в зимний и переходные периоды времени года, характеризующиеся тяжелыми природно-климатическими условиями (низкие температуры, метель, снегопад, лавины, ураганы, сильный ветер) и т.п.

3.13 Станция технического обслуживания автомобилей, СТОА, СТО: Специализированное предприятие, выполняющее техническое обслуживание, текущий ремонт автомобилей, снабжение запасными частями и некоторыми эксплуатационными материалами.

3.14 Трассовый медико-спасательный пункт: Специализированное профессиональное медицинское аварийно-спасательное формирование, расположенное в придорожной полосе, оснащенное бригадами экстренного реагирования, медицинским и спасательным оборудованием, реанимобилями, которые позволяют выполнять необходимые реанимационные мероприятия, помощи пострадавшим при дорожно-транспортных происшествиях прямо на месте ДТП или по дороге в стационар.

4 Общие положения

4.1 Минимально необходимые требования по расположению объектов придорожного сервиса на автомобильных дорогах для обслуживания участников дорожного движения приведены в Приложении А.

4.2 Одиночные объекты придорожного сервиса различного вида могут объединяться в комплексы объектов придорожного сервиса.

4.3 Выбор состава объектов придорожного сервиса и их размещение осуществляют в соответствии с требованиями настоящего стандарта.

4.4 Обеспечение автомобильной дороги объектами придорожного сервиса и дорожной службы не должно ухудшать видимость на автомобильной дороге и другие условия безопасности дорожного движения, в том числе условия использования и содержания автомобильной дороги и расположенных на ней сооружений и иных объектов.

4.5 Оборудование объектов придорожного сервиса и дорожной службы должно обеспечивать беспрепятственный доступ для лиц с инвалидностью к указанным объектам, а также возможность пользования услугами, предусмотренными настоящим стандартом.

4.6 На платных автомобильных дорогах должно быть обеспечено полное удовлетворение нужд пользователей платной автомобильной дороги, не создавая при этом препятствий движению транспортных средств и не снижая требуемого для платных дорог уровня безопасности движения.

4.7 Проект организации дорожного движения на территории объектов придорожного сервиса и дорожной службы должен обеспечивать:

СТ РК 2476-2021

- разделение транспортных потоков (транзитного, съезжающего, медленно движущегося по территории и выезжающего с нее транспорта) и путей движения пешеходов;

- организацию движения потоков транспорта и пешеходов, включая дислокацию дорожных знаков, горизонтальной и вертикальной разметки, противоослепляющих и шумозащитных экранов, светофоров, опор наружного освещения, дорожных ограждений и направляющих устройств на основной дороге, подъездах и территории объекта.

4.8 На участках автомобильных дорог IA, IB и II категорий въезды на территорию объектов дорожного сервиса и выезды из них должны быть с односторонним движением (сквозной проезд), при этом выезды из территории объектов придорожного сервиса располагают по ходу движения после въездов.

4.9 Объекты придорожного сервиса возводят согласно проектно-сметной документации после обязательного прохождения экспертизы проектов и согласования со всеми заинтересованными органами в соответствии с действующим законодательством.

4.10 Не допускается самовольное размещение любых объектов придорожного сервиса без проектно-сметной документации и согласования ее в соответствии с действующим законодательством.

4.11 В случаях, когда размещение объектов придорожного сервиса выходит за границы придорожной полосы или требуется изменение существующих параметров дороги, строительство, согласование и организация движения производятся по индивидуальным проектам в установленном порядке.

4.12 В состав проектно-сметной документации на строительство, реконструкцию и капитальный ремонт автомобильных дорог могут входить объекты придорожного сервиса а также пункты обогрева. На этапе разработки проектно-сметной документации рекомендуется присваивать соответствующую категорию объектов придорожного сервиса с учетом транспортно-эксплуатационных характеристик автомобильной дороги.

5 Классификация объектов придорожного сервиса и дорожной службы

5.1 Объекты придорожного сервиса в зависимости от их состава (см. таблицу 1) и видов предоставляемых ими услуг (см. таблицу 2) подразделяются на классы «А», «В», «С», «D» и «Е».

Состав объекта придорожного сервиса соответствующей категории принимают исходя из уровня расчетной интенсивности движения:

- объекты придорожного сервиса класса «А» – свыше 7 000 авт/сутки;
- объекты придорожного сервиса класса «В» – свыше 1000 авт/сутки;
- объекты придорожного сервиса классов «С», «D» и «Е» – свыше 100 авт/сутки.

Таблица 1 – Состав объектов придорожного сервиса

Наименование объектов придорожного сервиса	Класс объекта придорожного сервиса				
	А	В	С	Д	Е
Автозаправочная станция	+	-	-	+	-
Мотель, кемпинг	+	+	-	-	+
	не менее 25 мест	не менее 10 мест			
Благоустроенный (теплый) туалет	+	+	+	+	+
Общественные душевые кабины	+	+	-	-	-

Продолжение таблицы 1 – Состав объектов придорожного сервиса

Наименование объектов придорожного сервиса	Класс объекта придорожного сервиса				
	А	В	С	Д	Е
Пункт розничной торговли	+	+	+	+	+(по согласованию с заказчиком)
Пункт общественного питания (п.м. – посадочных мест)	+ не менее 40 п.м.	+ не менее 40 п.м.	+ не менее 15 п.м.	-	-
Станция технического обслуживания автомобилей	+	+	-	-	-
Пункт мойки автомобильного транспорта	+	+	-	-	-
Стоянка с разделением парковочных мест для автобусов, легковых автомобилей, грузовых автомобилей	+	+	+	-	-
Охраняемая стоянка без подвода коммуникаций	+	+	-	-	-
Охраняемая стоянка с подводом коммуникаций	-	-	-	-	+
Место для пикника	-	-	-	-	+
Зона досуга и отдыха	+	-	-	-	-
Место для оказания первой медицинской помощи	+	+	-	-	-
Примечание – Знак «+» означает наличие объекта придорожного сервиса, знак «-» его отсутствие. Допускается расположение объектов придорожного сервиса «С» и «D» на единой территории					

В состав объектов придорожного сервиса классов «А», «В», «С» и «Е» допускается включать:

- площадки отдыха;
- места (рынок) для розничной реализации продуктов и (или) сувениров местного промысла;
- места для стоянки легковых автомобилей с прицепами (автокемперы);
- пункта обогрева;
- игровые площадки для детей;
- пункты обмена валюты.

Объекты придорожного сервиса класса «Е» обеспечивают охраняемой стоянкой с организованным выводом электроснабжения, питьевой воды, слива для отработанной воды.

На объектах придорожного сервиса классов «А», «В», «С» и «Е» может располагаться пункт/место оказания первой медицинской помощи или трассовый медико-спасательный пункт.

Объекты придорожного сервиса классов «А», «В», «С» и «D» в период неблагоприятных погодных условий могут использоваться в качестве пунктов обогрева.

Исходя из состава объектов придорожного сервиса классов «А», «В», «С», «D» и «Е» установлены площади размещения: «А» - свыше 7 Га, «В» - от 5 до 7 Га, «С» - до 3 Га, «D» и «Е» - до 2 Га.

СТ РК 2476-2021

Примечание – При реконструкции участков автомобильных дорог допускается уменьшение класса объекта придорожного сервиса.

5.2 Перечень видов услуг, оказываемых объектами придорожного сервиса пользователям, которые варьируются от класса объектов придорожного сервиса, приведены в таблице 2.

Таблица 2 – Перечень видов услуг, оказываемых объектами придорожного сервиса пользователям соответствующего класса

Наименование услуг	Класс объекта придорожного сервиса				
	A	B	C	D	E
Услуги автозаправочной станции (АЗС, АГЗС, АГНКС)	+	-	-	+	-
Услуги мотеля/кемпинга	+	+	-	-	+
Услуги благоустроенного (теплого) туалета	+	+	+	+	+
Услуги общественной душевой кабины	+	+	-	-	-
Услуги розничной торговли	+	+	+	+	+ (по согласованию с заказчиком)
Услуги общественного питания	+	+	+	-	-
Услуги станции технического обслуживания	+	+	-	-	-
Услуги пункта мойки автомобильного транспорта	+	+	-	-	-
Услуги охраняемых стоянок без подвода коммуникаций	+	+	-	-	-
Услуги охраняемых стоянок с подводом коммуникаций	-	-	-	-	+
Услуги банкоматов, платежных терминалов	+	-	-	-	-
Услуги предоставления мест для пикника	-	-	-	-	+
Услуги оказания первой медицинской помощи	+	+	-	-	-
Услуги пункта обогрева	+	+	+	+	-
Услуги туристического бюро	+	-	-	-	-
Услуги детской площадки	+	+	-	-	+
Услуги комнаты матери и ребенка	+	+	-	-	-
Бытовые услуги (прачечная и химчистка)	+	+	-	-	-
Услуги досуга и отдыха	+	-	-	-	-

Примечание – Знак «+» означает наличие услуги на объекте придорожного сервиса, знак «-» его отсутствие.

На объектах придорожного сервиса класса «С», расположенных непосредственно в границах населенных пунктов, услуги общественной душевой кабины и комнаты матери и ребенка, устанавливаются по решению владельца объекта придорожного сервиса.

5.3 Виды объектов дорожной службы:

- остановочные пункты общественного пассажирского транспорта, в том числе с павильоном или навесом для ожидания транспорта предназначены для посадки и высадки пассажиров и оборудованные переходно-скоростными полосами, заездным «карманом» с боковой разделительной полосой (для дорог Iб-III категорий), остановочными и посадочными площадками со скамьями и урнами для мусора (для дорог IV категории только урна), а также информацией о названии остановки и с устройством для размещения расписания движения автобусов;

- площадка отдыха, в том числе с благоустроенным туалетом, предназначена для кратковременного отдыха пользователей автомобильных дорог, имеющая в своем составе площадку для стоянки, зону отдыха и санитарное оборудование (туалет, контейнер для мусора, урны и т.п.).

- устройство аварийно-вызывной связи, предназначенное для вызова к месту дорожно-транспортного происшествия или чрезвычайной ситуаций медицинской и (или) технической помощи.

5.4 Виды объектов придорожного сервиса:

- охраняемая стоянка – место стоянки транспортных средств, представляющее собой специально оборудованное инженерное сооружение, предназначенное для хранения транспортных средств, их выдачи, а также сохранности и безопасности;

- автозаправочная и газонаполнительная станция, предназначенная для обеспечения возможности заправки транспортных средств топливом и горюче-смазочными материалами и оборудованная торговым павильоном для продажи технических жидкостей и автомобильных принадлежностей, площадкой для остановки транспортных средств, средствами связи, благоустроенным туалетом и мусоросборниками;

- предприятие торговли, предназначенное для осуществления продажи продуктов питания, технических жидкостей и автомобильных принадлежностей и оборудованное площадкой-стоянкой для легковых автомобилей, мусоросборниками;

- пункт общественного питания, предназначенный для предоставления возможности покупки продуктов питания и (или) приема пищи на территории пункта общественного питания и оборудованный площадкой для стоянки легковых и грузовых автомобилей с выделением мест парковки для категорий граждан с ограниченными возможностями, благоустроенным туалетом и мусоросборниками;

- мотель, предназначенный для круглогодичного приема и обслуживания владельцев и пользователей транспортных средств с кратковременным или длительным сроком пребывания и оборудованный охраняемой стоянкой транспортных средств с выделением мест парковки для категорий граждан с ограниченными возможностями;

- кемпинг, предназначенный для сезонного (в период летнего потока пассажиров) приема и обслуживания (с частичным самообслуживанием) владельцев и пользователей транспортных средств (проживание в палаточном городке и частично в легких неотапливаемых помещениях), и оборудованный стоянкой транспортного средства с подключением к электричеству у места проживания с выделением мест парковки лиц с инвалидностью, места для индивидуального приготовления и приема пищи, туалетами и мусоросборниками;

- пункт мойки автомобильного транспорта, предназначенный для предоставления возможности круглогодичной ручной или механизированной мойки автомобилей и оборудованный площадкой-стоянкой для автомобилей, туалетом и мусоросборниками;

СТ РК 2476-2021

- станция технического обслуживания, предназначенная для круглогодичного производства мелкого аварийного ремонта и технического обслуживания различных видов транспортных средств (легковых, грузовых автомобилей, автобусов и грузовых транспортных средств, перевозящих опасные грузы) и оборудованная площадкой-стоянкой для данных видов транспортных средств; зоной технического осмотра транспорта с эстакадой или смотровой ямой; туалетом и мусоросборниками;
- пункт медицинской помощи, предназначенный для оказания медицинской помощи и оборудованный средством связи, туалетом и мусоросборниками;
- средства информационного обеспечения (информационные указатели, рекламные щиты).

6 Требования к размещению и обустройству объектов придорожного сервиса и дорожной службы

6.1 Общие требования

6.1.1 Размещение объектов придорожного сервиса и дорожной службы в границах придорожной полосы и полосы отвода автомобильной дороги осуществляют с соблюдением положений ГОСТ 33062-2014, настоящего национального стандарта и выполнением следующих условий:

- объекты придорожного сервиса и дорожной службы не должны ухудшать видимость на автомобильной дороге и другие условия обеспечения безопасности дорожного движения;
- размещение объектов придорожного сервиса и дорожной службы сервиса должно обеспечивать возможность выполнения работ по содержанию и ремонту автомобильной дороги и входящих в ее состав дорожных сооружений;
- места размещения объектов придорожного сервиса и дорожной службы выбирают с учетом возможной реконструкции автомобильной дороги;
- при размещении объектов придорожного сервиса и дорожной службы должны быть соблюдены условия обеспечения доступа на автомобильную дорогу.

6.1.2 Для обеспечения безопасности движения и удобства обслуживания должно быть предусмотрено освещение территории и подходы к объектам придорожного сервиса и дорожной службы, параметры которого регламентируются [10]. Освещение стоянок в темное время суток обязательно. При этом не должно допускаться ослепление проезжающих по основной дороге.

6.1.3 Для информирования участников дорожного движения на автомобильной дороге применяют знаки сервиса и информационные знаки согласно СТ РК 1125, ГОСТ 32945, размещение которых регламентировано СТ РК 1412.

6.1.4 Объекты придорожного сервиса и дорожной службы должны быть оборудованы информационными указателями названия объекта, видимыми в темное время суток. Для лучшей ориентации водителей у въезда на территорию объекта сервиса необходимо размещать схему проезда, стоянки и выезда.

6.1.5 На автомобильных дорогах IA, IB категории, в том числе платных дорогах, допускается использовать информационное табло со сменной информацией.

6.1.6 Местоположение площадки размещения объектов придорожного сервиса должно соответствовать функциональному назначению возводимого на ней сооружения, а размер и конфигурация – обеспечивать размещение всех основных и подсобных помещений, оборудования, технологических линий, внутривыездных проездов и проездов с дороги, включая полосы торможения и разгона.

6.1.7 Объекты придорожного сервиса размещают на автомобильных дорогах в соответствии с таблицей 3.

Таблица 3 - Размещение объектов придорожного сервиса на автомобильных дорогах

Категории автомобильных дорог	Класс объектов придорожного сервиса
IA, IB	A, B, D, E
II	B, C, D, E
III, IV	C, D, E

6.2 Требования к размещению и обустройству остановочных пунктов маршрутного пассажирского транспорта

6.2.1 Остановочные пункты маршрутного пассажирского транспорта (остановочные пункты) для организации ожидания, высадки и посадки пассажиров оборудуются на дорогах с регулярным движением маршрутных транспортных средств в местах промежуточных остановок на маршруте следования.

6.2.2 Требования к остановочным пунктам на автомобильных дорогах установлены СТ РК 2068.

6.2.3 На дорогах IA, IB категории остановочные пункты размещают вне пределов земляного полотна. Расстояние между остановочными пунктами должно быть не менее 5,0 км., на дорогах II - IV категорий не менее 3 км, а в курортных районах и густонаселенной местности - 0,4 км.

6.2.4 Место размещения остановочных пунктов маршрутного пассажирского транспорта необходимо выбирать по согласованию с местными исполнительными органами, исходя из условий обеспечения безопасности дорожного движения, уровня пассажиропотока, а также требований архитектурно-планировочного задания.

6.2.5 Остановочный пункт должен состоять из следующих элементов:

- остановочная площадка;
- посадочная площадка;
- площадка ожидания;
- переходно-скоростные полосы;
- заездной «карман» (при размещении остановки в зоне переходно-скоростной полосы у пересечений и примыканий автомобильных дорог);
- боковая разделительная полоса (для дорог IA-III категорий);
- тротуары и пешеходные дорожки;
- пешеходный переход;
- автопавильон;
- скамьи;
- контейнер и урны для мусора (для дорог IV категории только урны);
- технические средства организации дорожного движения (дорожные знаки, дорожная разметка, ограждения);
- освещение (при расстоянии до места возможного подключения к распределительным сетям не более 500 м.).

6.2.6 В местах размещения остановочных пунктов должно быть обеспечено расстояние видимости для остановки автомобиля для дорог соответствующих категорий.

6.2.7 Автобусные остановки на дорогах I категории располагают одну против другой, а на дорогах II-V категорий их следует смещать по ходу движения на расстояние не менее 30 м. между ближайшими стенками павильонов.

6.2.8 В зонах пересечений и примыканий дорог автобусные остановки располагают от пересечений на расстоянии не менее расстояния видимости для остановки согласно таблице 8 [16].

СТ РК 2476-2021

Допускается размещать остановочные пункты для транспортных средств, движущихся в противоположных направлениях, до пересечения или примыкания со смещением их по отношению друг к другу на расстояние не менее 30 м. между ближайшими стенками павильонов.

6.2.9 При пересечении дорог в разных уровнях остановочные пункты размещают за примыканием правоповоротных съездов.

6.2.10 Продольный уклон в пределах остановочного пункта должен быть не более 40 %, радиус кривой в плане – не менее 100 м. При этом размещение остановочных пунктов на кривых в плане радиусом менее 200 м. с внутренней стороны кривой не допускается.

6.2.11 Ближайшая грань остановочного павильона должна быть удалена от бортового ограждения проезжей части остановочной площадки не менее 3 м. (см. приложение Б), в стесненных условиях – не менее 2 м.

6.2.12 Остановочные площадки предусматривают шириной равной ширине полосы движения, их следует располагать в «карманах» с отгонами длиной не менее 15 м. Длину площадки следует принимать в зависимости от количества одновременно останавливающихся маршрутных транспортных средств, но не менее 12 м.

6.2.13 Посадочные площадки должны быть приподняты на 0,2 м. над поверхностью остановочной площадки. Поверхность посадочных площадок должна иметь монолитное или вымощенное покрытие по ширине не менее 2 м. и длине, соответствующей длине остановочной площадки.

6.2.14 Остановочные пункты оборудуют дорожными знаками по СТ РК 1125, ГОСТ 32945 и дорожной разметкой по СТ РК 1124, ГОСТ 32953 в соответствии с требованиями СТ РК 1412.

6.2.15 Территория остановочных пунктов маршрутных транспортных средств озеленяют путем посадки деревьев и кустарников, а также устройства живой изгороди и газона.

6.2.16 Сидения и спинки скамей павильонов, с которыми человек вступает в непосредственный контакт, рекомендуется изготавливать из дерева (допускается применять и другие материалы), тщательно оструганными и покрытыми защитным лаком или краской.

6.2.17 Скамьи рекомендуется устраивать наглухо закрепленными в стенках или в полу павильона или навеса для ожидания транспорта. Допускается размещение дополнительных скамеек на посадочной площадке из расчета 1 скамья на 10 м² ее площади.

6.2.18 Указатели остановки (таблички) устанавливают справа по ходу движения, размещают непосредственно под дорожным знаком, либо крепят на кронштейнах, закрепленных на специальных либо осветительных опорах, стенах зданий, в павильонах или под навесом на высоте от 1,5 до 3 м. от дорожного покрытия.

6.2.19 Расположение и способ крепления табличек-указателей должны обеспечивать их видимость и исключать возможность повреждения их проходящим транспортом.

6.2.20 Элементы остановочных пунктов маршрутных транспортных средств не допускается использовать для размещения рекламы.

6.3 Требования к размещению и обустройству площадок отдыха

6.3.1 Площадки отдыха на автомобильных дорогах по занимаемой площади подразделяют на малые (10-20 автомобилей, до 5000 м²) и большие (до 40 автомобилей, свыше 5000 м²) (см. приложение В).

6.3.2 Площадки отдыха предусматривают на автомобильных дорогах согласно таблице 4.

Расстояния между площадками отдыха при соответствующем обосновании допускается:

- увеличивать при плотности населения на территориях, по которым пролегают автомобильные дороги, ниже 5 чел./км;
- увеличивать или уменьшать в размещении площадок отдыха, указанные в 6.3.5-6.3.7.

Таблица 4

Площадка отдыха	Категория автомобильной дороги	Расстояние между площадками отдыха, км
Большая	IA, IB	20-30
	II	30-40
Малая	III	30-40
	IV	40-50

6.3.3 На автомобильных дорогах IA, IB категории площадки отдыха устраивают с обеих сторон дороги. При двустороннем размещении площадок отдыха на дороге их вместимость может быть уменьшена вдвое.

6.3.4 Площадки отдыха, устраивают не ближе 1 км от населенных пунктов. Устройство площадок отдыха вблизи линии электропередач (ЛЭП), ветроэнергетических и других промышленных установок, издающих шум, должно соответствовать требованиям ГОСТ 12.1.051.

6.3.5 Площадки для кратковременных остановок и отдыха размещают на прямых участках дорог или на кривых с радиусом более 1000 м. парами (для дорог IA, IB категории) так, чтобы первой по ходу движения встречалась правосторонняя, чем устраняется необходимость пересечения транспортного потока. Для дорог II-V категорий согласно [18].

Участки дорог, где устраиваются площадки отдыха, продольные уклоны не должны превышать 40‰ (промилле), а видимость с дороги обеспечивают на расстоянии не менее 450 м. в каждом направлении. Двусторонние площадки могут быть расположены симметрично по отношению друг к другу, причем с одинаковым оборудованием, во избежание необходимости пересечения транспортного потока.

6.3.6 Площадки отдыха, как правило, располагают за пределами земляного полотна. Удаление всех площадок от кромок основных полос проезжей части дороги должно быть не менее 2,7 м. и не более 150 м. При размещении площадки на минимальном расстоянии от дороги рекомендуется устраивать разделительный островок, обрамленный бортовым камнем. При этом расстояние от кромки проезжей части до бортового камня должно быть 0,75 м. для дорог IA - II категорий и не менее 0,50 м. для дорог III категории.

6.3.7 Площадки отдыха, как правило, размещают вблизи:

- водоемов (исключая прибрежную полосу), рощ, других привлекательных в природном отношении мест;
- памятников истории и культуры;
- пунктов массового посещения и обслуживания (пункты питания, мотели, кемпинги, автозаправочные станции, магазины и т.д.);
- единственных в своем роде искусственных сооружений, которые в дальнейшем могут стать местной достопримечательностью.

Использование площадок отдыха для размещения на них сооружений для обслуживания движения и организации платных услуг (парковок, охраняемая стоянка) не допускается.

СТ РК 2476-2021

6.3.8 По планировочным решениям площадки отдыха делятся на:

- «карманного» типа – примыкающего к основной дороге;
- «тупикового» типа – совмещённый съезд и выезд с основной дороги;
- «сквозного» типа – въезд и выезд с основной дороги с односторонним движением.

6.3.9 На малых площадках отдыха выделяют:

- зону передвижения: полоса торможения, въезд, проезд, проезд для маневрирования, выезд, полоса разгона;
- зону стоянки: отдельно для легковых, грузовых автомобилей и автобусов;
- зону отдыха: столы со скамьями, павильоны или беседки и т.д.;
- зону разделения для отделения площадки отдыха от прилегающего участка автомобильной дороги; направляющие островки для разделения движения транспортных средств по площадке и зон стоянки между собой; пешеходные дорожки и тротуары;
- санитарную зону: контейнер, урна для отходов, туалет.

6.3.10 На больших площадках выделяют:

- зону передвижения – полоса торможения, въезд, проезд, проезд для маневрирования, выезд, полоса разгона;
- зону стоянки – отдельно для легковых, грузовых автомобилей и автобусов;
- зону отдыха – столы со скамьями, игровая (детская) площадка, навесы или беседки и т.п.;
- разделительную зону, изолирующую площадку отдыха от рядом проходящей автомобильной дороги, разделительные островки для отделения зон стоянки, пешеходные дорожки и тротуары;
- санитарную зону: туалет, контейнер, урна для отходов;
- прочие территории (зеленые насаждения и т.п.).

6.3.11 Все зоны размещаются в единой технологической последовательности и соединяются между собой соответствующими проездами, подъездами и пешеходными дорожками.

6.3.12 Игровые (детские) площадки располагают максимально удаленными от проезжей части. Территория площадки должна хорошо просматриваться, иметь ограждение по всему периметру высотой не менее 0,8 м. и один вход (выход). На огражденной территории детской площадки устанавливают столики и скамьи для сидения.

6.3.13 Ширину проезжей части на въезде и выезде с площадки предусматривают не менее 5,5 м.

6.3.14 Ширину проезда для легковых автомобилей в районе мест стоянки устанавливают не менее 4,5 м.

6.3.15 Ширину проезда для грузовых автомобилей и автобусов в районе мест стоянки предусматривают не менее 6,5 м.

6.3.16 Ширину совмещенного проезда для грузовых и легковых автомобилей в районе мест стоянки устанавливают не менее 6,5 м.

6.3.17 На автомобильных дорогах IА-II категории радиус первой горизонтальной кривой на въезде предусматривают не менее 125 м, второй (обратной) кривой на въезде, как правило, 50 м, но не менее 30 м.

6.3.18 На автомобильных дорогах IА-II категории радиусы горизонтальных кривых на выезде не менее 50 м.

6.3.19 Ширину проезжей части однополосных проездов устанавливают не менее 4,5 м, двухполосных не менее 6 м, на закруглениях ширину проезжей части увеличивают в зависимости от радиуса закругления.

6.3.20 На площадке отдыха в зоне стоянки легковых автомобилей для лиц с инвалидностью должно быть отведено два машиноместа шириной 3,5 м. и длиной 8,0 м, на малой площадке отдыха допускается отводить одно машиноместо.

6.3.21 Площадки для стоянки могут быть разделены несколькими разделительными островками для создания тени от зеленых насаждений. Ширина зеленых насаждений на разделительных островках должна быть не менее 3 м.

6.3.22 Для зоны стоянки предусматривают твердое покрытие. Конструкцию дорожной одежды на стоянках предусматривают из тех же материалов, которые приняты на основной дороге. Толщина слоев дорожной одежды определяется расчетом. Требуемый модуль упругости дорожной одежды и плит покрытия предусматривают по нижним пределам, установленным для данной категории автомобильной дороги.

Целесообразно устройство пониженного бордюра по кромке покрытия для создания четкого геометрического решения.

6.3.23 Зону отдыха располагают на расстоянии не более 10 м. от зоны стоянки. Покрытие площадки зоны отдыха должно быть удобным для пешеходного движения (монолитные материалы или мощение плиткой).

6.3.24 Урны располагают в зонах стоянки, сервиса и отдыха. Контейнеры с закрывающимися крышками устанавливают в санитарной зоне для сбора отходов с удобным подъездом для вывоза мусора.

6.3.25 Санитарная зона не должна просматриваться со стороны основной дороги и зоны отдыха, для ее обозначения устанавливают информационные таблички-указатели. Расстояние от зоны отдыха до санитарной зоны должно быть не менее 15 м.

6.3.26 Площадки отдыха, как правило, обустраиваются туалетами.

Площадки отдыха, входящие в состав объектов придорожного сервиса всех классов на автомобильных дорогах республиканского значения обустраиваются благоустроенными и придорожными туалетами, в том числе отдельными кабинками для маломобильных участников дорожного движения с ограниченными возможностями. Устройство, оборудование и содержание туалета должны соответствовать установленным требованиям.

6.3.27 При проектировании площадок отдыха предусматривают мероприятия по охране окружающей среды и устройству естественного водоотвода.

При устройстве площадок отдыха в бортах, в охранной зоне водных объектов, устраивают дождевую канализацию и очистные сооружения, а также проводят планировочные и конструктивные мероприятия, исключающие попадание в них частиц резины, масел и т.д.

6.3.28 Площадки отдыха озеленяют и отделяют зеленой зоной шириной не менее 10 м. от кромки дорог IА, IБ и II категорий и не менее 4 м. - от кромки дорог III категории при обеспечении нормативов боковой видимости на въездах с площадки.

6.3.29 Зоны парковки для грузового и легкового транспорта должны быть разграничены и обеспечивать для каждого типа транспортных средств отдельный въезд на соответствующую площадку для временной стоянки.

6.3.30 Площадки отдыха со стоянками для парковки любого транспортного средства, как правило, выполняются в виде косых парковочных мест (угол 45°). Допускается пильчатое расположение мест парковки для автобусов (см. рисунок 1). Поперечная постановка легковых автомобилей на стоянку допускается в исключительных случаях. Границы парковочного места должны быть четкими и хорошо различимыми. В особо стесненных условиях для экономии парковочных площадей или повышения безопасности транспортных средств допускается использование продольных стояночных мест (например, для кратковременной стоянки автобусов или легковых автомобилей с прицепами (кемперов) может быть выделено несколько отдельных стояночных мест).

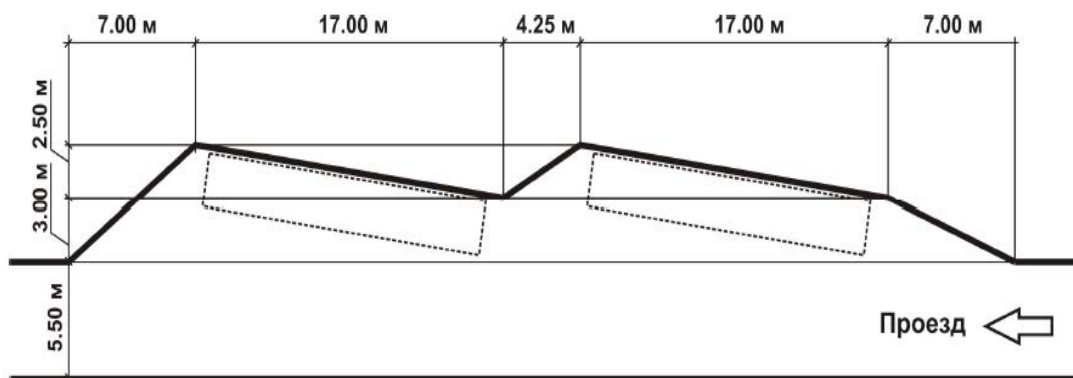

Рисунок 1- Пильчатое расположение мест парковки для автобусов

6.3.31 Размеры парковочного места приводятся в таблице 5 (см. рисунок 2). Если одна парковочная площадка используется для стоянки различных видов транспорта, размеры места для стоянки должны соответствовать самому крупному транспортному средству.

Таблица 5- Размеры мест для парковки

Назначение места для парковки		Параметр места для парковки, м		
		ширина А	глубина Б	длина В
Легковой автомобиль	косое	2,50	5,500	5,25
	продольное	2,50		6,00
Грузовой автомобиль	косое	3,50	18,00	21,95
	продольное	3,50		25,00
Автобус	косое	4,00	14,00	15,80
	продольное	3,50		20,00
Легковой автомобиль с прицепом	косое	3,50	14,00	16,30
	продольное	3,50		20,00

6.3.32 Если полоса движения с одной стороны оборудована зоной парковки с косыми местами для стоянки грузового транспорта и автобусов, противоположная сторона полосы не должна содержать каких-либо жестких препятствий ближе 1 м. к краю полосы (это обусловлено особенностями траектории движения задней части автобусов и седельных тягачей с прицепами). Аналогичное правило действует и для продольных стояночных мест для грузовых транспортных средств, автобусов и легковых автомобилей с прицепами. Косые парковочные места для автобусов глубиной 14 м. не следует располагать напротив парковочных мест для легкового транспорта (продольных или косых). Исключение составляют случаи, когда последние оборудованы буферной полосой шириной не менее 1 м. и разметка мест для парковки не позволяет использовать данную полосу как место для парковки автомобиля (см. рисунок 2).

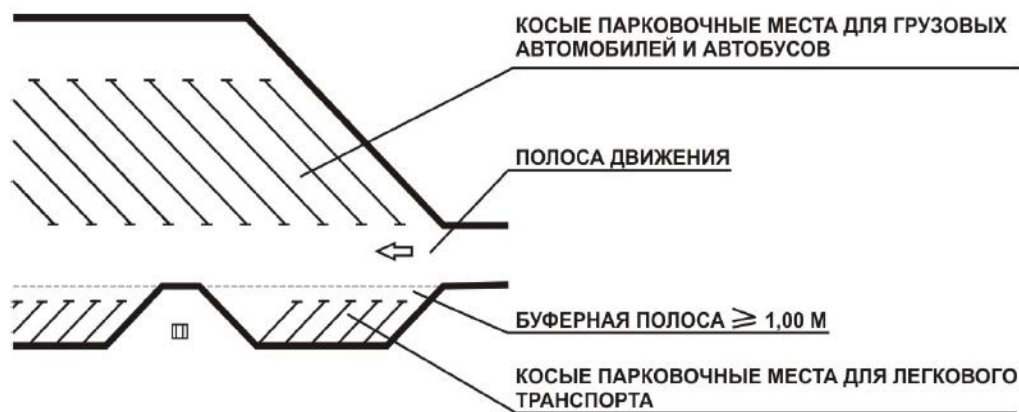

Рисунок 2- Буферная полоса (в данном случае отделяет косоугольные парковочные места для легкового автотранспорта от парковочных мест для автобусов)

6.3.33 Места стоянки грузового автотранспорта планируют таким образом, чтобы кабина была обращена к трассе (см. приложение В).

6.3.34 Вместимость площадок должна соответствовать нормам, предусмотренным в таблице 6.

6.3.35 Для обеспечения хорошей видимости, полосы движения, оборудованные местами для стоянки, должны быть максимально прямыми. Если изгиб полосы движения с косыми парковочными местами для легковых автомобилей затрудняет видимость, парковочные места отделяют от полосы движения буферной полосой шириной не менее 1 м, что компенсирует риски, вызванные недостаточной видимостью.

6.3.36 Полосы движения с косыми парковочными местами для грузового транспорта, расположенными слева от полосы движения, не могут использоваться для сквозного движения транспорта, особенно легкового.

Таблица 6 - Вместимость площадок

Здания и сооружения	Расчетная единица	Одно машиноместо на следующее число расчетных единиц
Торговые центры, универмаги, магазины с площадью торговых залов:	1 м ² торговой площади	
до 1000 м ²		30-50*
более 1000 м ²		15-25
Рынки	Торговые места	3-6
Рестораны и кафе	Посадочные места	6-12
Кинотеатры, музеи, выставки	Зрительские места	5-7
Спортивные здания и сооружения с трибунами вместимостью более 500 зрителей	Зрительские места	10-30
Станции технического обслуживания, пункты мойки автомобильного транспорта	Посты	1-2
Мотели, кемпинги	Спальные места	2-4

* При большей интенсивности движения принимают меньшее число расчетных единиц.

6.3.37 Косые парковочные места легковых автомобилей рекомендуется разделять зелёными островками на группы по 5-7 ячеек при помощи бортового камня. Места для парковки грузовых автомобилей рекомендуется группировать по 6-10 ячеек. Промежуточные зелёные островки между местами парковки должны быть оборудованы так, чтобы по возможности не было острых углов, которые усложняют механическую очистку мест парковки (см. рисунок 3).

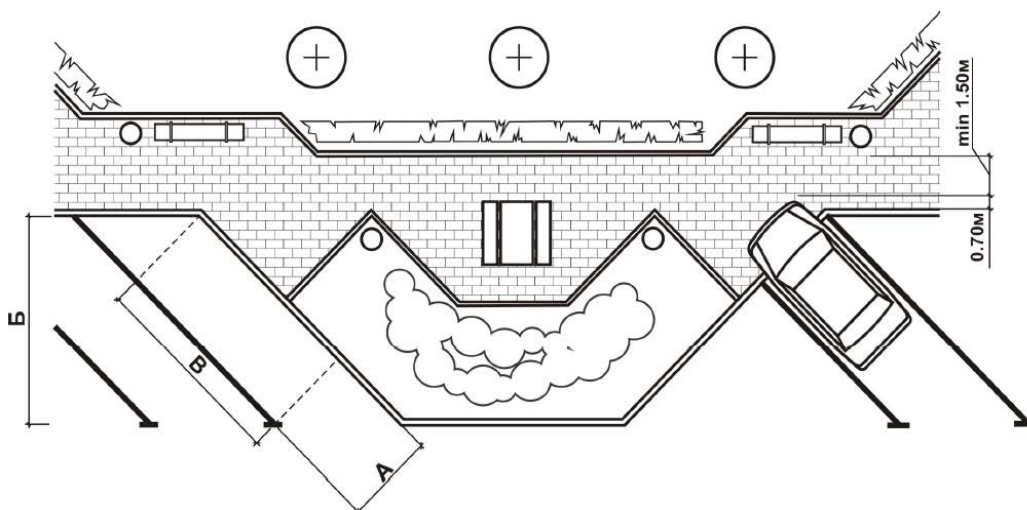

Рисунок 3 - Промежуточные зелёные островки между местами парковки

6.3.44 Объекты придорожного сервиса и дорожной службы обеспечивают столами для приема пищи (пикник) из расчета один стол для пикника на каждые десять парковочных мест легковых автомобилей.

6.3.38 Размещение здания благоустроенного туалета, как правило, предполагается в центре санитарной зоны площадки отдыха, чтобы от места парковки до здания можно было добраться кратчайшим путем.

Здание туалета должно быть хорошо видно участникам дорожного движения.

Здание туалета, размещают в зависимости от расположения стоянок для автомобилей, в начале или в конце площадки отдыха по ходу движения. Возможно совмещение благоустроенного туалета с другими функциональными сооружениями.

6.3.39 Благоустроенный туалет должен включать:

- один женский туалет (кабина) на каждые 9 мест парковки, но не менее 3;
- один мужской туалет (кабина) на каждые 14 мест парковки, но не менее 2;
- один писсуар на каждые 11 мест парковки;
- отдельное помещение (кабина) для лиц с ограниченными физическими возможностями;
- пеленальный столик, душ.

Указанные минимальные значения действительны как при новом строительстве объекта, так и при его реконструкции.

6.3.40 Здания благоустроенных туалетов должны быть удобны для использования, устойчивы к проявлению актов вандализма. Техническое оборудование в благоустроенном туалете (смыв в унитазе, смеситель в умывальнике, дозатор жидкого мыла, электросушилка, подача бумажных полотенец и т.п.) должно иметь водопроводные краны рычажного или нажимного действия или бесконтактное устройство включения и выключения [3].

6.3.43 Здания отдельно стоящих туалетов рекомендуется ограждать посадкой низкого кустарника.

К зданию туалета обеспечивают подъезд автомобилей технического обслуживания.

6.4 Требования к размещению и обустройству объектов придорожного сервиса

6.4.1 Допустимые расстояния между объектами придорожного сервиса на автомобильных дорогах устанавливаются согласно приложению А.

6.4.2 Объекты придорожного сервиса всех классов должны быть обеспечены переходно-скоростными полосами и соответствующими подъездами. Конструкция и тип дорожной одежды, на переходно-скоростных полосах, подъездов к объектам дорожного сервиса, а также примыкания в пределах радиусов закруглений, должны быть аналогичными конструкции и типу дорожной одежды автомобильной дороги, на которой размещается объект придорожного сервиса.

6.4.3 На территории объектов придорожного сервиса в зоне стоянки автомобилей, места парковки для лиц с ограниченными физическими возможностями должны находиться в непосредственной близости к сооружению (туалет, пункт питания и торговли и т.д.) и обозначаться горизонтальной разметкой 1.24.3 по СТ РК 1412.

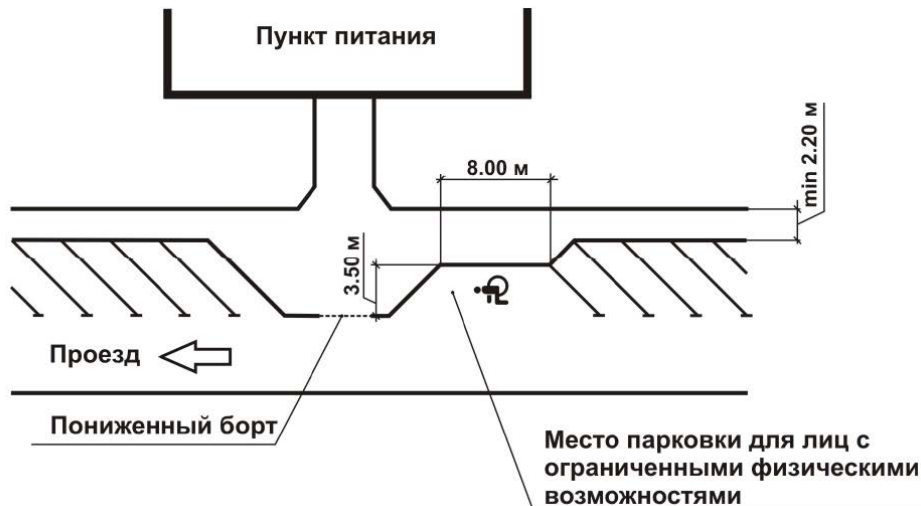

Рисунок 4 - Предпочтительное расположение мест парковки для лиц с ограниченными физическими возможностями

6.4.4 Расстояние между пересечениями и примыканиями в разных уровнях и объектами придорожного сервиса на автомобильных дорогах должно быть не менее 600 м. между их переходно-скоростными полосами (см. приложение Г).

6.4.5 Расстояние между пересечением и примыканием автомобильной дороги и переходно-скоростной полосой въезда (выезда) к объекту придорожного сервиса на автомобильных дорогах, должно быть не менее 250 м, позволяющее установить дорожный знак непосредственно к объекту заблаговременно за 150 м. до въезда, а также аналогичный указатель направления движения после выезда с объекта (см. приложение Г).

6.4.6 В технических условиях на инженерно-техническое обеспечение объекта для последующей разработки проектно-сметной документации должны содержаться следующие общие требования к размещению объектов придорожного сервиса:

- при размещении объектов придорожного сервиса не допускается ухудшение видимости и (или) условий эксплуатации автомобильных дорог, их пропускной способности и других условий безопасности дорожного движения, а также создания неудобства для населения, ухудшения экологической и санитарной обстановки;

СТ РК 2476-2021

- на автомобильных дорогах дорог IA - II категории с установкой дорожного ограждения на разделительной полосе между встречными направлениями движения, как правило, предусматривается двустороннее размещение объектов придорожного сервиса;

- на автомобильных дорогах IA - II категории с установкой дорожного ограждения на разделительной полосе между встречными направлениями движения предусматривается обязательное освещение участка автомобильной дороги, прилегающего к объекту, в пределах переходно-скоростных полос;

- на автомобильных дорогах IA - II категории с установкой дорожного ограждения на разделительной полосе между встречными направлениями движения для вновь строящихся объектов придорожного сервиса не допускается устройство пешеходных переходов в одном уровне с автомобильной дорогой;

- на автомобильных дорогах без разделительной полосы между встречными направлениями движения предусматривается обязательное освещение участка автомобильной дороги, прилегающего к объекту, на расстояние не менее 75 м. в обе стороны от объекта;

- объекты придорожного сервиса оборудуются световыми информационными панно-указателями названия объекта, видимыми в темное время суток;

- объекты придорожного сервиса должны быть обеспечены автомобильными стоянками, контейнерами для мусора, электроснабжением, водоснабжением, канализацией и освещением;

- объекты придорожного сервиса могут включать использование альтернативных видов энергии (ветроустановки, солнечные батареи, тепло земли), повышающие энергоэффективность энерго- и водоснабжения. Здания и сооружения объекта дорожного сервиса рекомендуется строить из экологически безопасных материалов [3].

- объекты придорожного сервиса должны быть оборудованы специально обозначенными парковочными местами для стоянки автотранспортного средства, управляемого лицом с ограниченными физическими возможностями или перевозящего такое лицо;

- на территории объекта придорожного сервиса обеспечивают возможность беспрепятственного передвижения лиц с ограниченными физическими возможностями, а также их доступа в здания и сооружения и передвижение внутри этих объектов;

- объекты придорожного сервиса в соответствии с проектно-сметной документацией должны быть оборудованы санитарно-бытовыми помещениями отопляемого типа;

- объекты придорожного сервиса, имеющие заглубленные (стационарные) фундаменты, размещаются не ближе 50 м. от кромки проезжей части автомобильных дорог после согласования с Национальным оператором по управлению автомобильными дорогами;

- при реконструкции объектов придорожного сервиса, осуществляемой без сноса объекта, допускается размещение вновь пристраиваемых зданий и сооружений на расстоянии не ближе 50 м. от края проезжей части, в случае если они возводятся не ближе имеющегося расстояния от существующих зданий и сооружений до края проезжей части;

- автозаправочные или автомобильные газонаполнительные станции и их конструктивные элементы проектируются и размещаются на расстоянии не ближе 25 м. от бровки земляного полотна для всех категорий в соответствии с требованиями законодательства Республики Казахстан после согласования с Национальным оператором по управлению автомобильными дорогами;

- в пределах населенных пунктов объекты придорожного сервиса всех классов проектируются и размещаются на расстоянии не ближе 25 м. от кромки проезжей части автомобильных дорог в соответствии с требованиями законодательства Республики Казахстан;

- Национальный оператор по управлению автомобильными дорогами, вправе отказать в выдаче согласования на размещение объекта придорожного сервиса, если объект придорожного сервиса не соответствует требованиям законодательства Республики Казахстан и действующим нормативно-техническим документам. При этом Национальный оператор по управлению автомобильными дорогами обязан в течение 15 рабочих дней в письменном виде уведомить хозяйствующий субъект о имеющихся нарушениях и предоставить рекомендации по их устранению;

- памятники культуры допускается размещать на расстоянии не менее 100 м. от бровки земляного полотна автомобильных дорог IА-III категорий и не менее 50 м. от бровки земляного полотна дорог IV-V категорий;

- прокладку инженерных коммуникаций вдоль автомобильных дорог производят не ближе 25 м. от бровки земляного полотна в населенных пунктах и не ближе 50 м. за их пределами;

- подъезды к объектам придорожного сервиса, их территориям, а также сами объекты и прилегающие к ним участки автомобильных дорог устраиваются и оборудуются необходимыми техническими средствами организации дорожного движения в соответствии с требованиями СТ РК 1412.

6.4.7 Планировочное решение площадки объекта придорожного сервиса должно обеспечивать возможность реконструкции автомобильной дороги с увеличением числа полос движения без перепланировки системы проездов и переноса зданий и сооружений.

6.4.8 Продольный уклон площадки объекта придорожного сервиса и съездов к ней должен быть направлен в противоположную сторону от дороги. Сброс поверхностных и очищенных стоков с территории объекта в водоотводные сооружения автомобильной дороги не допускается.

6.4.9 Местоположение площадки размещения объектов придорожного сервиса должно соответствовать функциональному назначению возводимого на ней сооружения, а размер и конфигурация обеспечивать размещение всех основных и подсобных помещений, оборудования, технологических линий, внутриплощадочных проездов и проездов с дороги, включая полосы торможения и разгона, а также возможность перспективного расширения (см. приложение Д).

6.4.10 Расстояние между расположенными друг за другом въездами и выездами внутри объекта придорожного сервиса должно иметь достаточную длину для надежной ориентации участников дорожного движения (см. рисунок 5).

6.4.11 При размещении объектов придорожного сервиса классов «А» и «В» соблюдают следующую приоритетность - «заправка-парковка-отдых (питание)».

Автозаправочную или автомобильную газонаполнительную станцию размещают в начале объекта придорожного сервиса по ходу движения вдоль автодороги. Движение транспорта по территории объекта, как правило, осуществляется в одном направлении (см. приложение Д).

6.4.12 Размещение объектов придорожного сервиса в пределах транспортных развязок, а также организация подъездов на их территории с переходно-скоростных полос и соединительных ответвлений транспортных развязок не допускается.

6.5 Требования к размещению и обустройству охраняемых стоянок

6.5.1 Охраняемые стоянки вместимостью 50 и более автомобилей должны иметь отдельные въезд и выезд на расстоянии не менее 15 м. друг от друга, при меньшей вместимости могут иметь совмещенный въезд и выезд шириной не менее 6 м.

6.5.2 Перед шлагбаумами охраняемых стоянок устраивают накопительные площадки длиной не менее 12 м, при вместимости более 100 автомобилей и не менее 6 м, при

СТ РК 2476-2021

меньшей вместимости. В случае постановки на охраняемую стоянку грузовых автомобилей и автопоездов не менее 24 м.

6.5.3 Размещение охраняемых стоянок в пределах водоохранных зон малых, больших, средних рек и водоемов запрещается без экологического обоснования и разрешения уполномоченного органа.

6.5.4 При размещении охраняемых стоянок вместимостью более 100 автомобилей предусматривают дренаж для сбора дождевой воды с территории.

6.5.5 При строительстве охраняемых стоянок предусматривают мероприятия по озеленению, благоустройству территории и устройству санитарной зоны.

6.5.6 Территория охраняемой стоянки должна иметь твердое покрытие, ограниченное бетонным бортом, ограждена и освещена, кабину оператора оборудуют средствами видеонаблюдения.

6.5.7 На территории охраняемой стоянки грузовых автомобилей должен находиться электрощит для подключения холодильных установок рефрижераторов.

6.5.8 Охраняемая стоянка может включать станцию технического обслуживания, автозаправочную станцию, пункт мойки автомобильного транспорта и иные сооружения для обслуживания транспортных средств.

6.6 Требования к размещению и обустройству станций технического обслуживания

6.6.1 Станции технического обслуживания проектируют с соблюдением требований ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.051 и ГОСТ 12.1.007, СТ РК 1174, а также норм [4], [6], [7], [8], [20] и др.

6.6.2 Перед въездом на территорию станции технического обслуживания предусматривают накопительную площадку вместимостью не менее 10% от максимального часового количества транспортных средств, прибывающих на станцию технического обслуживания, но не менее трех машиномест на каждый пост.

6.6.3 На территории станции технического обслуживания с количеством 8 постов и более движение транспортных средств предусматривают в одном направлении без встречных и пересекающихся потоков.

6.6.4 Максимальные расстояния между СТО, минимальное число постов устанавливают согласно таблице 7.

6.6.5 При дорожных СТО могут быть размещены автозаправочные станции и пункты мойки автомобильного транспорта.

Таблица 7 - Нормативы для определения вместимости станций технического обслуживания на автомобильных дорогах

Интенсивность движения, авт/сут	Минимальное число постов в зависимости от расстояния между СТО, км					Размещение СТО
	80	100	150	200	250	
До 1000	1	1	1	2	3	Одностороннее
1001-2000	1	2	2	3	3	
2001-3000	2	2	3	3	5	

*Продолжение таблицы 7 - Нормативы для определения вместимости станций
технического обслуживания на автомобильных дорогах*

Интенсивность движения, авт/сут	Минимальное число постов в зависимости от расстояния между СТО, км					Размещение СТО
	80	100	150	200	250	
3001-4000	3	3	4	4	6	Двухстороннее
	2	2	2	2	3	
4001-6000	2	2	3	3	3	Двухстороннее
6001-8000	2	3	3	3	5	
8001-10000	3	3	3	5	5	
10001-15000	5	5	5	8	8	
15001-20000	5	5	8	по специальному расчету		
Более 20000	8	8	по специальному расчету			

6.6.6 Расстояния от границ участков СТО до окон жилых домов и общественных зданий, а также до границ земельных участков школ, детских дошкольных учреждений и лечебных учреждений стационарного типа устанавливаются в соответствии с таблицей 8.

Таблица 8 - Расстояния от границ участков СТО

Здания, до которых определяются расстояния	Расстояние от СТО при числе постов, м	
	10 и менее	11-30*
Жилые дома (в том числе торцы жилых домов без окон)	25	50
Общественные здания	25	50
Общеобразовательные школы и детские дошкольные учреждения	50	**
Лечебные учреждения со стационаром	50	**

* Расстояние определяется по согласованию с государственными органами, в компетенцию которых входит обеспечение санитарно-эпидемиологического надзора, но не менее 100 м. от жилых домов.
** Расстояние определяется по согласованию с государственными органами, в компетенцию которых входит обеспечение санитарно-эпидемиологического надзора.

6.7 Требования к размещению и обустройству пунктов мойки автомобильного транспорта

6.7.1 Пункты мойки автомобильного транспорта проектируются с соблюдением требований ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.051, ГОСТ 12.1.007, СТ РК 1174, а также норм [4], [6], [7], [8], [20] и др.

6.7.2 Пункты мойки автомобильного транспорта могут быть как в составе станций и пунктов технического обслуживания, так и отдельно стоящие сооружения.

6.7.3 Мойка транспортного средства должна производиться при помощи моечной установки (машины) промышленного изготовления, обеспечивающей очистку транспортного средства от загрязнений или вручную.

6.7.4 Пункты мойки автомобильного транспорта должны быть оборудованы системой очистки сточных вод.

6.7.5 Пункты мойки легковых автомобилей с количеством постов для мойки до 5 должны иметь санитарно-защитную зону равную 50 м, мойки грузовых автомобилей - 100 м.

6.8 Требования к размещению и обустройству мотелей и кемпингов

6.8.1 Мотели и кемпинги проектируют с соблюдением требований [4], [6], [7], [8], [10], [11], [12], [13], [18], [20] и др.

6.8.2 Мотели и кемпинги размещают на дорогах на расстояниях не более 500 км друг от друга.

6.8.3 Суммарную вместимость (количество спальных мест) мотелей и кемпингов предусматривают с учетом количества проезжающих автотуристов и интенсивности движения автомобилей междугородных и международных перевозок.

Для размещения караванингов на площадке кемпинга предусматривают отдельные места с учетом обеспечения безопасности движения.

6.8.4 Минимальный перечень услуг, инженерных систем и оборудования в мотеле:

- горячее и холодное водоснабжение (круглосуточно); в районах с перебоями в водоснабжении необходимо иметь емкость для минимального запаса воды не менее чем на сутки;

- канализация;

- отопление, поддерживающее температуру не ниже 18,5 °С в жилых и общественных помещениях;

- вентиляция (естественная или принудительная), обеспечивающая нормальную циркуляцию воздуха и исключая проникновение посторонних запахов в номера и общественные помещения;

- телефонная связь;

- освещение в номерах: естественное, не менее одного окна;

- искусственное, обеспечивающее освещенность при лампах накаливания - 100 лк, при люминесцентных лампах - 200 лк; в коридорах - круглосуточное естественное или искусственное освещение.

6.8.5 Кемпинг должен быть обеспечен минимальным запасом питьевой воды, не менее чем на сутки, в зависимости от максимального количества туристов, на которое рассчитан и должен быть обеспечен возможностью подключения к электричеству пользователям автомобильной дороги.

6.8.6 В местах размещения, предназначенных для ночлега, должны быть предусмотрены аварийные выходы, лестницы, хорошо заметные информационные указатели для обеспечения свободной ориентации как в обычной, так и в чрезвычайной ситуации.

6.8.7 Все участки, предназначенные для размещения мотелей и кемпингов, должны обладать благоприятными природно-ландшафтными и санитарно-гигиеническими условиями, размещаться вне зон загрязнения воздушного бассейна, водоемов и растительности.

6.9 Требования к размещению и обустройству пунктов общественного питания и торговли

6.9.1 Пункты общественного питания и торговли проектируют с соблюдением требований к объектам оптовой и розничной торговли пищевой продукцией [1], общественного питания [2], СТ РК 1756, а также норм [4], [6], [7], [12], [14], [20] и др.

6.10 Требования к размещению и обустройству автозаправочных станций

6.10.1 Автозаправочные станции (АЗС, АГЗС), автомобильные газонаполнительные станции (АГНКС), а также криогенные автозаправочные станции (КриоАЗС) и мультитопливные АЗС (МАЗС) на дорогах устраивают с соблюдением требований ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.051, ГОСТ 12.1.007, норм [4], [6], [15], [19], [20] и размещают на основе технико-экономических расчетов.

6.10.2 При проектировании АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) предусматривают технологические системы для приема, хранения и выдачи топлива, разрешенные к применению в установленном порядке.

6.10.3 Минимальную мощность АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) (число заправок в сутки) предусматривают в зависимости от интенсивности движения на автомобильных дорогах по таблице 9.

Таблица 9 - Нормативы для определения вместимости АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) на автомобильных дорогах

Интенсивность движения авт/сут	Мощность АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС), заправок в сутки	Размещение АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС)
Св. 1000 до 2000	250	Одностороннее
Св. 2000 до 3000	500	
Св. 3000 до 5000	750	
Св. 5000 до 7000	750	Двухстороннее
Св. 7000 до 20000	1000	
Св. 20000	1000	
Примечание – При расположении АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) в зоне пересечения ее мощность должна определяться с учетом протяженности всех обслуживаемых прилегающих дорог, интенсивности движения и других расчетных показателей на этих участках.		

6.10.4 АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) размещают в придорожных полосах на участках дорог с уклоном не более 40 ‰ (промилле), на кривых в плане радиусом более 1000 м, на выпуклых кривых в продольном профиле радиусом более 10000 м, не ближе 250 м. от железнодорожных переездов и тоннелей, не ближе 1000 м. от мостовых переходов на участках с насыпями высотой не более 2 м.

6.10.5 Расстояния от АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) до границ земельных участков детских дошкольных учреждений, общеобразовательных школ, школ-интернатов, лечебных учреждений со стационаром или до стен жилых, общественных зданий и сооружений должны соответствовать требованиям [20].

6.10.6 Запрещается размещать АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) на расстоянии менее 25 м. от посадочных площадок, разворотных и отстойно-разворотных площадок наземного пассажирского транспорта, пешеходных переходов.

6.10.7 АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) размещают на отдельных площадках, которые могут размещаться на территории одного объекта придорожного сервиса.

6.10.8 Въезды и выезды с АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) устраивают раздельными.

6.10.9 АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) располагают с подветренной стороны ветров преобладающего направления (по годовой «розе ветров») по отношению к зданиям и сооружениям, не относящимся к АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС).

6.10.10 При необходимости устройства на АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) ограждение должно быть продуваемым и выполненным из негорючих материалов.

6.10.11 Движение транспортных средств по территории АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) должно быть односторонним, с организацией раздельного въезда и выезда на/с территории АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС), автозаправочные станции должны быть снабжены устройством вызова оператора для помощи в заправке автотранспортного средства, управляемого лицом с ограниченными физическими возможностями или перевозящего такое лицо.

СТ РК 2476-2021

6.10.12 На территории АЗС (АГНКС, КривоАЗС, МАЗС) для озеленения рекомендуется применять деревья и кустарники.

6.10.13 АЗС (АГНКС, КривоАЗС, МАЗС), возводимые на дорогах IА - II категории, по возможности должны быть размещены при больших площадках отдыха для перспективного развития уровня обслуживания пользователей автомобильных дорог.

6.10.14 На автомобильных дорогах IА - II категории используют двусторонний вариант размещения АЗС (АГНКС, КривоАЗС, МАЗС), на автомобильных дорогах III и IV категорий односторонний.

6.10.15 При размещении АЗС (АГНКС, КривоАЗС, МАЗС) в составе придорожного сервиса класса «А», выезд с территории АЗС (АГНКС, КривоАЗС, МАЗС) на общий «сквозной» проезд, должен быть не ближе 20 м. от начала радиуса въезда на площадку отдыха.

6.10.16 Конструкция и тип дорожной одежды, на переходно-скоростных полосах и примыкании в пределах радиусов закруглений, должны быть аналогичными конструкции и типу дорожной одежды автомобильной дороги, на которой размещается объект. Планировочное решение объекта должно обеспечивать простоту визуальной ориентации водителей транспортных средств, хорошую видимость дорожных знаков и своевременную информацию о подъездах к раздаточным колонкам, информацию о видах и стоимости нефтепродуктов (световое табло).

6.10.17 Места для заправки легкового и грузового автотранспорта размещают таким образом, чтобы транспортное средство имело беспрепятственный въезд, без пересечения перекрестков, на соответствующее место для стоянки, находящиеся за автозаправочной станцией.

6.10.18 Автозаправочные станции, которые расположены в одном строении с пунктом питания (компактная компоновка) размещают на удалении [20] от основных объектов (пункт размещения, пункт питания и торговли и т.п.).

6.10.19 Места для заправки отделяют от полосы движения транзитного транспорта или полосы для объезда заправочной станции дорожными ограждениями или конструктивно выделенными направляющими островками необходимой ширины, которые должны учитывать возможность размещения на ней оборудования автозаправочной станции, указателей и т.п., а также возможность последующего расширения объекта.

6.10.20 Для легковых автомобилей предусматривают площадку для кратковременной стоянки в непосредственной близости от автозаправочной станции. На территории стоянки предусматривают места для парковки заправившихся автомобилей.

7 Требования к зданиям и помещениям объектов придорожного сервиса

7.1 Архитектурное оформление и оборудование объектов придорожного сервиса

7.1.1 Архитектурное оформление объектов придорожного сервиса должно учитывать ландшафт местности, вписываться в него и способствовать наилучшему его раскрытию, отражая как их прямое функциональное назначение (торговля, питание и др.), так и специфику особого придорожного положения.

7.1.2 Проектное решение планировки объектов придорожного сервиса класса «А», должно соответствовать требованиям ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.051, ГОСТ 12.1.007, а также нормам [12], [16] и др.

7.1.3 Здания и сооружения объектов придорожного сервиса могут быть блочно-модульного типа полной заводской готовности.

7.1.4 Все металлические элементы малых архитектурных форм, устанавливаемых на объектах придорожного сервиса, должны быть оцинкованы (метод горячего цинкования).

7.2 Санитарно-гигиенические требования к объектам придорожного сервиса

7.2.1 На всех объектах придорожного сервиса должен функционировать благоустроенный (теплый) туалет.

7.2.3 Содержание помещений придорожного сервиса должно удовлетворять требованиям санитарно-гигиенической безопасности, предъявляемым к общественным помещениям [3].

7.2.4 Остановочные пункты, павильоны и навесы должны очищаться от мусора, снега и льда. Во время гололеда остановочные пункты должны быть посыпаны песком.

7.2.5 При наличии очистных сооружений они должны быть рассчитаны на прием стоков после выпадения дождя слоем 10 мм, а также на прием стоков от таяния снега и мытья автотранспортных средств.

7.2.6 Смотровая эстакада должна иметь емкость для слива отработанных масел и других жидкостей.

7.2.7 Содержание площадок отдыха объектов придорожного сервиса и прилегающей к площадке территории в радиусе 50 м. осуществляется владельцем (арендатором) объекта придорожного сервиса.

7.3 Противопожарная безопасность

7.3.1 Здания и помещения придорожного сервиса по обеспечению пожарной безопасности должны соответствовать требованиям СТ РК ГОСТ Р 12.04.026 и СТ РК 1174, а также нормам проектирования [4], [5], [6], [9], [11], [19], [20] и др.

7.3.2 Объекты придорожного сервиса должны быть оборудованы централизованной системой оповещения о пожаре. Системы оповещения пожара должны соответствовать требованиям, приведенным [8].

7.3.3 Противодымная защита помещений объектов придорожного сервиса должна соответствовать требованиям [15].

7.3.4 Эвакуационные выходы, эвакуационные пути и эвакуационные лестницы и лестничные клетки должны соответствовать требованиям [6].

7.3.5 На каждом этаже здания объекта придорожного сервиса должна иметься схема эвакуации людей в случае возникновения пожара, оформленной в соответствии с СТ РК ГОСТ Р 12.04.026 и [5].

7.3.6 Устройство проездов пожарных машин, наружных пожарных лестниц, выходов на кровлю зданий должны соответствовать требованиям [6], [20].

7.3.7 В здании объекта придорожного сервиса должно быть выделено помещение для пожарного поста для размещения первичных средств пожаротушения, индивидуальных и коллективных спасательных устройств, другого инвентаря, который необходим в случае пожара для персонала и службы пожарной безопасности.

7.3.8 Организационно-технические мероприятия по обеспечению пожарной безопасности, системы предотвращения пожара и противопожарной защиты производят в соответствии с требованиями ГОСТ 12.1.004 и [13].

7.3.9 Пожарная техника и ее размещение в здании объектов придорожного сервиса должны соответствовать требованиям СТ РК 1174 и [11].

7.3.10 Наличие или возможность возникновения опасности и способы, которыми можно предупредить или уменьшить ее воздействие на работающих, должны быть обозначены сигнальными цветами и знаками безопасности в соответствии с СТ РК ГОСТ Р 12.4.026 и [5].

7.4 Требования к температурному режиму, вентиляции и кондиционированию помещений объектов придорожного сервиса

7.4.1 Здания и помещения объектов придорожного сервиса обязаны обеспечить комфортный температурный режим помещений и их вентиляцию и кондиционирование.

7.4.2 Температура внутреннего воздуха помещений придорожного сервиса должна быть в пределах значений, установленных в таблице 10.

7.4.3 Вентиляция и кондиционирование воздуха помещений придорожного сервиса должно обеспечивать температурный режим и воздухообмен, предусмотренных в таблице 8.

7.4.4 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха предусматривают в соответствии с положениями [11], [12].

Таблица 10 – Допустимая температура помещений и воздухообмен

Наименование помещений	Температура, °С		Кратность или объем воздухообмена в час	
	теплый период года	холодный и межсезонный период	приток	вытяжка
Комнаты длительного отдыха пассажиров и водителей	18 – 28	18 – 24	1,5	1,5
Медицинский пункт: кабинеты врачей и помещения временного пребывания больных	20 – 24	20 - 24	2	50 м ³ /час на 1 унитаз и 25 м ³ /час на 1 писсуар
уборные	20 – 25	16 – 20	-	писсуар
Уборные общего пользования	18 – 28	15	2	100 м ³ /ч на 1 санитарный прибор
Бытовые помещения персонала: гардероб	18 – 28	14 – 20	-	Компенсация вытяжки из душевых 75 м ³ /ч на 1 сетку, 50 м ³ /ч на 1 унитаз, 25 м ³ /ч на 1 писсуар
душевые	18 – 28	18 – 26	-	
уборные	18 – 28	18 – 26	-	

7.5 Требования к освещенности помещений придорожного сервиса

7.5.1 Освещенность помещений и инфраструктуры объектов придорожного сервиса должна соответствовать требованиям [14].

7.5.2 Освещенность помещений и инфраструктуры объектов придорожного сервиса должна обеспечиваться естественным и искусственным освещением.

Освещенность помещений и инфраструктуры объектов придорожного сервиса должна быть не менее:

- пункта общественного питания – 200 лк;
- зоны розничной торговли – 300 лк;
- комнаты матери и ребенка – 200 лк,
- спальной комнаты матери и ребенка – 150 лк;

- медицинского пункта – 200 лк;
- санузлов – 75 лк;
- стоянки автобусов, проездов – 10 лк.

7.6 Требования к охране и безопасности

7.6.1 Для объектов придорожного сервиса класса «А» и «В» предусматривают охрану общественного порядка и безопасности пользователей дороги, а также охрану багажа и имущества объекта придорожного сервиса.

7.6.2 В целях обеспечения безопасности объекты придорожного сервиса могут быть оборудованы системой видеонаблюдения.

7.7 Декоративное озеленение

7.7.1 На объектах придорожного сервиса могут быть определены специальные зоны, которые должны быть озеленены отдельными деревьями, группами кустарников или живой изгородью для разграничения, композиционного оформления и создания тени в летнее время года. На больших объектах дорожного сервиса (свыше 5000 м²) рекомендуется разграничивать зоны стоянки транспорта кустарниками в сочетании с отдельно растущими деревьями или группами деревьев таким образом, чтобы достичь оптического разделения используемых площадей.

7.7.2 При проектировании декоративного озеленения объектов придорожного сервиса следует максимально использовать существующую растительность. Особую ценность представляют отдельно стоящие крупные деревья или их группы.

Искусственно устраиваемое озеленение не должно закрывать живописные виды прилегающего к дороге ландшафта и должно обеспечивать видимость окружающей местности. Элементы декоративного озеленения не должны ограничивать видимость и ухудшать безопасность дорожного движения.

7.7.3 Декоративное озеленение объектов придорожного сервиса выполняется следующим:

- регулярным – линейные (аллейные или рядовые) посадки деревьев и кустарников, а также живые изгороди;
- ландшафтным или свободным – групповые посадки деревьев и кустарников в увязке с прилегающим к объекту ландшафтом;
- смешанным – сочетание регулярных и свободных посадок, а также комплексные посадки.

7.7.4 Вид деревьев выбирают исходя из местных особенностей и создания желаемой тени (например, береза создает легкую тень, а клен более густую), а количество и расположение устанавливать исходя из композиционных приемов и в зависимости от расположения сторон света.

7.7.5 Для композиционного, функционального и пространственного единства территории объекта придорожного сервиса на не застраиваемых площадях устраивается газон.

8 Информационное обеспечение объектов придорожного сервиса

8.1 Наружная (визуальная) реклама

8.1.1 Реклама, размещенная на движимых и недвижимых объектах, а также расположенная в полосе отвода автомобильных дорог и на открытом пространстве вне помещений в населенных пунктах осуществляется в соответствии с действующим законодательством.

СТ РК 2476-2021

К объектам стационарного размещения рекламы относятся: стенды, световые табло, билборды, транспаранты, плакаты и другие аналогичные средства.

8.1.2 Наружная (визуальная) реклама должна удовлетворять требованиям СТ РК 1633, ГОСТ 33027.

8.2 Требования к информационному обеспечению объектов придорожного сервиса

8.2.1 На объекте придорожного сервиса организуется информирование пользователей дорог. Информационное обеспечение осуществляется посредством визуальной информации и (или) звуковой передачи.

8.2.2 Визуальная информация передается на государственном и русском языках (на международных дорогах также и на английском языке).

8.2.3 Визуальная информация содержит исчерпывающие сведения о предоставляемых услугах объектов придорожного сервиса.

8.2.4 В общественных помещениях объектов придорожного сервиса приводятся выписки из законодательных и нормативных правовых актов по реализации прав потребителей и ограничительная информация:

- права потребителей;
- ограничительные (запрет на курение в здании, соблюдение чистоты и порядка и др.) требования.

8.2.5 Схема эвакуации людей из помещений в случае пожара или других стихийных бедствий выполняется отдельно для каждого этажа здания с нанесением всех помещений этажа и путей эвакуации. Схема выполняется черным цветом на белом фоне, а стрелки, указывающие пути эвакуации – зеленым цветом. Схема размещается на каждом этаже здания.

8.2.6 Оформление визуальной информации должно основываться на следующих принципах.

8.2.6.1 Визуальная информация изготавливается на щитах, стендах, электронном табло или табличках.

8.2.6.2 Размер текста, рисунков, значков, также их контрастность на общем фоне должен обеспечивать возможность прочтения на расстоянии, удобном для пользователей дорог.

8.2.6.3 Цветографическое оформление знаков информационного обеспечения объектов придорожного сервиса должны соответствовать общему интерьеру, обеспечивать четкость и выразительность подачи информации.

8.2.6.4 Размеры, расцветку таблиц, схем указателей объектов придорожного сервиса устанавливают с учетом общей компоновки, размеров и архитектурных особенностей здания.

8.2.6 Объекты придорожного сервиса могут предоставлять пользователям возможность бесплатного доступа в Интернет путем организации беспроводного сетевого подключения Wi-Fi.

8.2.7 Перечень медицинских учреждений, информацию о которых размещают на дорогах, должен быть согласован с уполномоченным государственным органом в области здравоохранения или его территориальным подразделением.

9 Требования к услугам, предоставляемыми объектами придорожного сервиса

9.1 Полный спектр услуг (включая благоустроенные (теплые) туалеты, горячие блюда круглосуточно) должны быть доступны и открыты на всех видах объектов придорожного сервиса и дорожной службы.

9.2 Операторам услуг АЗС (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС) рекомендуется:

- представлять широкий выбор видов топлива, в том числе сжиженного газа и электрических установок для зарядки гибридных автомобилей или электромобилей;
- оказывать помощь в заправке автотранспортного средства, управляемого лицом с ограниченными физическими возможностями или перевозящего такое лицо.

9.3 Услуги мотеля и кемпинга должны:

- соответствовать СТ РК БС ЕН ИСО 18513 и СТ РК ГОСТ Р 50690;
- обеспечивать концептуальные принципы обеспечения свободного доступа людям с ограниченными физическими возможностями.

9.4 Услуги благоустроенного (придорожного) туалета должны быть доступны для пользователей 24 часа в сутки, в течение всего календарного года. Должна быть обеспечена чистота. В зонах с дефицитом воды допускается использование биотуалетов [3].

9.5 Услуги общественной душевой должны удовлетворять гигиеническим потребностям человека в помещениях индивидуального пользования (кабинах закрытого типа с душем), заключающаяся в воздействии на тело различной струи воды. Душевая должна включать в себя:

- снабжение чистой горячей и холодной или теплой водой;
- мыло или другие подходящие средства дезинфекции очистки;
- полотенца или другие подходящие средства сушки;
- достаточную вентиляцию и освещение.

9.6 Услуги мест розничной торговли должны соответствовать СТ РК 1756 и предоставлять возможность выбора товаров для потребителя.

9.7 Услуги питания и торговли должны соответствовать СТ РК 1753, СТ РК 1754, СТ РК 1755, СТ РК 1756, СТ РК ГОСТ Р 50763 и предоставлять выбор пользователям горячих блюд круглосуточно.

9.8 Услуги СТО по плановому техническому обслуживанию, текущему и капитальному ремонтам, устранению неисправностей автомобилей должны соответствовать действующему законодательству и техническим регламентам.

9.9 Услуги пункта мойки автомобильного транспорта должны удовлетворять пользователя услуг в рамках влажной и сухой уборки автотранспортного средства.

9.10 Услуги стоянок, охраняемых стоянок и парковок должны обеспечивать сохранность автотранспортных средств и багажа пользователей услуг.

9.11 Услуги банкоматов, платежных терминалов и торговых аппаратов могут предоставляться на объектах придорожного сервиса на усмотрение собственника дорожного сервиса и в соответствии с действующим законодательством.

9.12 Услуги по предоставлению мест для пикника должны обеспечивать беспрепятственный доступ пользователей в любое время суток.

9.13 Мусоросборники должны быть в достаточном количестве для удовлетворения пользователей дорог. Урны и контейнеры для мусора должны регулярно очищаться, но не менее двух раз в сутки и по мере наполняемости.

9.14 Медицинская помощь. Объем медицинской помощи на объекте придорожного сервиса устанавливается в соответствии с действующим законодательством.

9.15 Услуги пункта обогрева в период неблагоприятных погодных условиях зимнего и межсезонных периодов должен обеспечивать безопасность жизни человека и удовлетворять потребности человека (тепло, горячие напитки и т.п.) во время отсутствия безопасного и бесперебойного транспортного сообщения.

9.16 Услуги туристического бюро должны соответствовать СТ РК БС ЕН ИСО 18513, СТ РК СТБ 1352.

СТ РК 2476-2021

9.17 Услуги детской площадки должны быть доступны в дневное время суток. Детские сооружения и оборудование должно обеспечивать безопасность детей согласно требованиям СТ РК ГОСТ Р 52167, СТ РК ГОСТ Р 52169, СТ РК ГОСТ Р 52300,

9.18 Услуги комнаты матери и ребенка (в возрасте до 10 лет) и беременных женщин должна быть доступна, в том числе, для пользователей с ограниченными физическими возможностями.

Комната матери и ребенка должна содержать экранированную область для вскармливания ребенка грудью. Пользователи дорог должны быть информированы о данном виде услуг.

9.19 Бытовые услуги. Услуги прачечной и химчистки должны удовлетворять пользователя услуг по качеству и времени согласно СТ РК ГОСТ Р 52058.

9.20 Услуги досуга и отдыха - концентрация разноплановых форм отдыха рассчитанных на более широкую клиентскую базу (кинотеатр, игровая зона, теннис, боулинг, бильярд и т.д.). Указанные услуги могут быть предусмотрены в объектах придорожного сервиса «А».

9.21 Услуги пункта обмена валюты обычно располагаются в приграничных зонах и должны соответствовать требованиям законодательства Республики Казахстан.

9.22 Персонал объектов придорожного сервиса должен иметь:

- навыки оказания первой медицинской помощи при дорожно-транспортных происшествиях и чрезвычайных ситуациях;
- специальную или форменную одежду, бейджи;

10 Требования к объектам придорожного сервиса по обслуживанию маломобильных участников дорожного движения

10.1 Общие положения

Объекты придорожного сервиса должны удовлетворять требованиям по обеспечению доступности, безопасности, информативности и комфортности обслуживания маломобильных пассажиров в соответствии с требованиями СТ РК ГОСТ Р 52131 и [17].

10.2 Доступность

10.2.1 В здании объекта придорожного сервиса должно быть не менее одного входа с поверхности земли, приспособленного для лиц с инвалидностью, а также из каждого подземного или надземного перехода, соединенного с этим зданием и доступного для маломобильных посетителей.

10.2.2 Дверные и открытые проемы в стене должны иметь ширину не менее 0,9 м. При глубине ниши открытого проема более 1,0 м. ее ширину принимают по ширине коммуникационного прохода, но не менее 1,2 м.

Дверные проемы, как правило, не должны иметь порогов и перепадов высот. При необходимости устройства порогов их высота или перепад высот не должны превышать 0,025 м.

10.2.3 Ширина полосы движения коммуникационного прохода в здании, и вне его должна быть при движении кресла-коляски в одном направлении не менее 1,5 м, а при встречном движении - не менее 1,8 м.

10.2.4 Размеры пространства для маневрирования кресел-колясок при повороте на 90° предусматривают не менее 1,4 x 1,4 м, а при развороте на 180° не менее 1,4 x 1,5 м.

В тупиковых коридорах обеспечивают возможность полного разворота кресла-коляски при радиусе разворота не менее 0,75 м.

Глубина пространства для маневрирования кресла-коляски перед дверью при открывании «от себя» должна быть не менее 1,2 м, а при открывании «к себе» - не менее 1,5 м.

10.2.5 Помещения, зоны и места оказания услуг, посещаемые маломобильными посетителями, как правило, размещают на уровне ближайшем к поверхности земли. В иных случаях следует предусматривать - лестницы, пандусы, лифты и иные приспособления для перемещения маломобильных посетителей.

10.2.6 Ширина ступеней внутренних лестниц должна быть не менее 0,3 м, а высота подъема ступеней - не более 0,15 м. Наружные открытые лестницы должны иметь ширину ступеней не менее 0,4 м, высоту подъемов ступеней - не более 0,12 м. При ширине лестниц более 2,5 м. должны быть предусмотрены дополнительные разделительные поручни. На передней части первой и последней ступени лестниц выполняется тактильный указатель, состоящий из трех полос желтого цвета высотой 5-7 мм, шириной 30 мм с промежутками между ними 30 мм.

10.2.7 Ширина пандуса при одностороннем движении должна быть не менее 1,0 м, а при двустороннем движении - не менее 1,8 м.

Все продольные уклоны на путях движения не должны превышать соответствующие параметры, разрешенные для пандусов.

Максимальная высота одного подъема пандуса не должна превышать 0,8 м. при уклоне не более 8%. При перепаде высот пола на путях движения 0,2 м. и менее допускается увеличивать уклон пандуса до 10%.

10.2.8 При отсутствии в здании лифтов и невозможности устройства пандуса предусматривают установку специального подъемника или лифта, приспособленного для индивидуального пользования посетителями на креслах-колясках. Выходы из него располагают в уровне этажей, имеющих помещения посещаемые инвалидами.

10.3 Безопасность

10.3.1 Размещаемые у внешней стороны здания входные площадки, лестницы и подъемные устройства для маломобильных пассажиров должны быть защищены от атмосферных осадков.

Поверхности покрытий на путях движения указанных элементов должны быть прочными, не допускать скольжения при намокании и не затруднять движение маломобильных посетителей.

На маршрутах движения инвалидов по зрению предусматривают тактильные наземные указатели (направляющие и предупреждающие).

Тактильные наземные указатели выполняются из бетонной или керамической плитки (рекомендуемая высота рифа не более 5 мм. - для III и IV климатических зон и не более 7 мм - для I и II климатических зон) либо из полимерных материалов.

Элементы тактильных наземных указателей, получаемые в результате нанесения на поверхность пешеходных путей полимерных материалов в виде полос, усеченных конусов или квадратов, могут рассматриваться в качестве элементов рифления аналогичных (рифов), используемых в бетонной или керамической плитке.

Тактильные наземные указатели, независимо от используемых материалов и метода укладки или нанесения на поверхность пешеходных путей, выполняются в контрастной окраске по отношению к окружающему их фону.

10.3.2 Пути движения маломобильных посетителей внутри здания: габариты, уклоны, выступы, проемы должны удовлетворять требованиям нормативных документов к путям эвакуации людей из здания.

Пути эвакуации маломобильных пассажиров не должны проходить по лестницам 3-го типа.

СТ РК 2476-2021

Пандус, служащий путем эвакуации со второго и более высоких этажей, должен быть непосредственно связан с выходом наружу из здания.

10.3.3 Конструктивные элементы зданий, а также устройства и оборудование, нижняя кромка которых располагается на высоте от 0,7 м. до 2,1 м. от уровня пешеходного пути, должны выступать за плоскость вертикальной конструкции не более чем на 10 мм, а при их размещении на отдельно стоящей опоре - не более чем на 30 мм. При увеличении выступающих размеров, пространство под этими объектами выделяют бордюрным камнем, либо бортиком высотой не менее 50 мм, либо ограждениями высотой не менее 70 мм.

Под маршем открытой лестницы и другими выступающими элементами здания, имеющими высоту менее 1,9 м, устанавливают предупредительные барьеры, ограждения и т.п.

10.3.4 Вдоль обеих сторон всех лестниц и пандусов, а также у всех перепадов высот более 0,45 м. должны устанавливаться ограждения с поручнями. Поручни перил у пандусов, как правило, располагают на высоте 0,7 и 0,9 м, а у лестниц на высоте 0,9 м.

Поручень перил с внутренней стороны лестницы должен быть непрерывным по всей высоте. Поручень с каждой стороны марша или наклонной части пандуса должен быть длиннее их на 0,3 м.

10.3.5 Все ступени в пределах марша и лестничной клетки, а также наружных лестниц должны быть одинаковой геометрии и размеров по ширине ступени и высоте подъема.

По краям ширины маршей, вдоль кромки пандуса и перепада высот горизонтальной поверхности более 0,45 м. должны быть предусмотрены бортики высотой не менее 0,05 м. для предотвращения соскальзывания ноги, трости, костыля или коляски.

10.3.6 Замкнутые пространства, где маломобильный пассажир может оказаться один (кабина лифта, кабина туалета и т. п.), должны быть оборудованы (при наличии таких устройств в здании) экстренной двусторонней связью с диспетчером или дежурным, в том числе для лиц с дефектами слуха. В таких помещениях должно предусматриваться аварийное освещение.

10.4 Информативность

10.4.1 Информация должна быть доступна для всех категорий маломобильных пассажиров. Система информационных средств объекта придорожного сервиса должна быть непрерывной, обеспечивающей своевременное ориентирование посетителя, а также однозначное опознание им объектов и мест посещения в соответствии с СТ РК ГОСТ Р 52131.

10.4.2 Входные узлы, коммуникаций, помещения и зоны обслуживания, доступные для маломобильных пассажиров, а также места, предназначенные для стоянки автомашин инвалидов, должны обозначаться знаками установленного международного образца. Предусматривают визуальную, звуковую и тактильную системы информации о виде и месте предоставляемых услуг и о возможной опасности.

10.4.3 В помещениях и зонах, посещаемых маломобильными посетителями, следует предусматривать дублированную (звуковую и визуальную) сигнализацию, подключенную к системе оповещения людей о пожаре.

Световые сигналы в виде светящихся знаков должны включаться одновременно со звуковыми сигналами. Частота мерцания световых сигналов должна быть ниже 5 Гц.

10.5 Комфортность

10.5.1 На каждом этаже, доступном для маломобильных пассажиров, предусматривают зоны отдыха на 2-3 места, в том числе и для инвалидов на креслах-колясках.

10.5.2 В общественном туалете объекта придорожного сервиса выделяется не менее одной специализированной туалетной кабины для маломобильных пассажиров.

Уборные и комнаты с умывальниками для посетителей должны располагаться в местах, удобных для маломобильных категорий пассажиров.

Специализированная туалетная кабина должна быть шириной не менее 1,65 м, глубиной не менее 1,8 м. Двери должны открываться наружу.

10.5.3 Управление спуском воды в унитазе рекомендуется располагать на боковой стене кабины.

10.5.4 Норму освещенности мест и коммуникаций, посещаемых маломобильными пассажирами, увеличивают на одну ступень в помещениях, где они могут находиться.

Перепад освещенности между соседними помещениями и зонами должен быть не более 1:4.

Приложение А
(обязательное)

Таблица А1 - Расстояния между объектами придорожного сервиса на автомобильных дорогах IА, IБ и II категории

Класс объекта сервиса	Расстояние между объектами не менее, км	Размещение
«А»	150-240	В шахматном порядке или одностороннее
«В»	80-120	В шахматном порядке или одностороннее
«С»	20-60	В шахматном порядке или одностороннее
«D» (АЗС, АГЗС)	40-50	Двустороннее
«D» (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС)	300-400	Одностороннее
«Е»	400-500	Одностороннее

Примечание – Возможно расположение нескольких объектов придорожного сервиса рядом друг с другом

Таблица А2 - Расстояния между объектами придорожного сервиса на автомобильных дорогах III и IV категории

Категория автомобильной дороги	Расстояние между объектами не менее, км	Размещение
«А»		
III	170-260	Одностороннее
IV	190-280	Одностороннее
«В»		
III	100-140	Одностороннее
IV	120-160	Одностороннее
«С»		
III	40-80	Одностороннее
IV	60-100	Одностороннее
«D»(АЗС, АГЗС)		
III	50-90	Одностороннее
IV	60-100	Одностороннее
«D» (АГНКС, КриоАЗС, МАЗС)		
III	300-400	Одностороннее
IV	300-400	Одностороннее
«Е»		
III	400-500	Одностороннее
IV	400-500	Одностороннее

Примечание – Возможно увеличение расстояния между объектами сервиса в зависимости от населенности региона и расстояний между населенными пунктами.

Приложение Б
(информационное)

Остановочный пункт автобусов с павильоном для ожидания транспорта

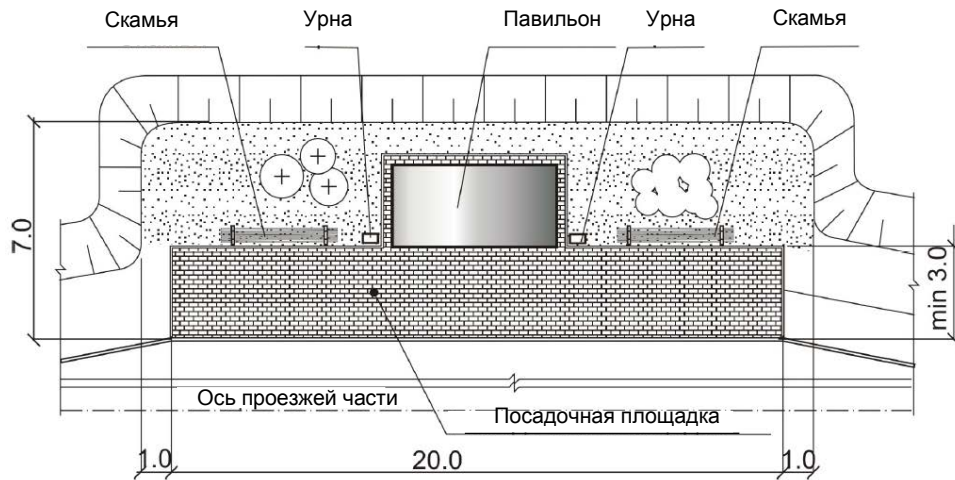

Рисунок Б.1 – План-схема примерного размещения павильона на остановочном пункте автобусов с большим количеством одновременно останавливающихся транспортных средств

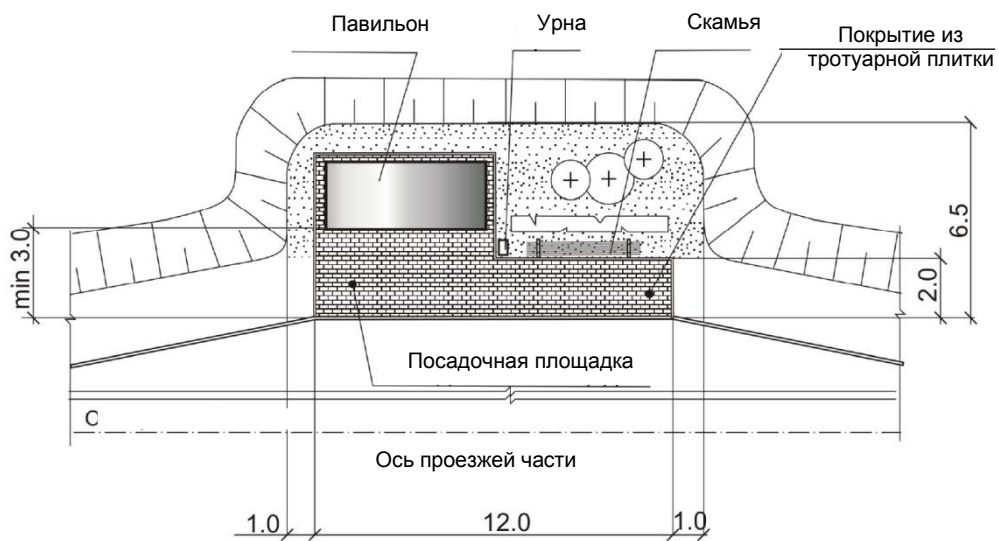

Рисунок Б.2 – План-схема примерного размещения павильона на остановочном пункте автобусов с минимальным количеством одновременно останавливающихся транспортных средств

Приложение В
(информационное)

Площадки отдыха

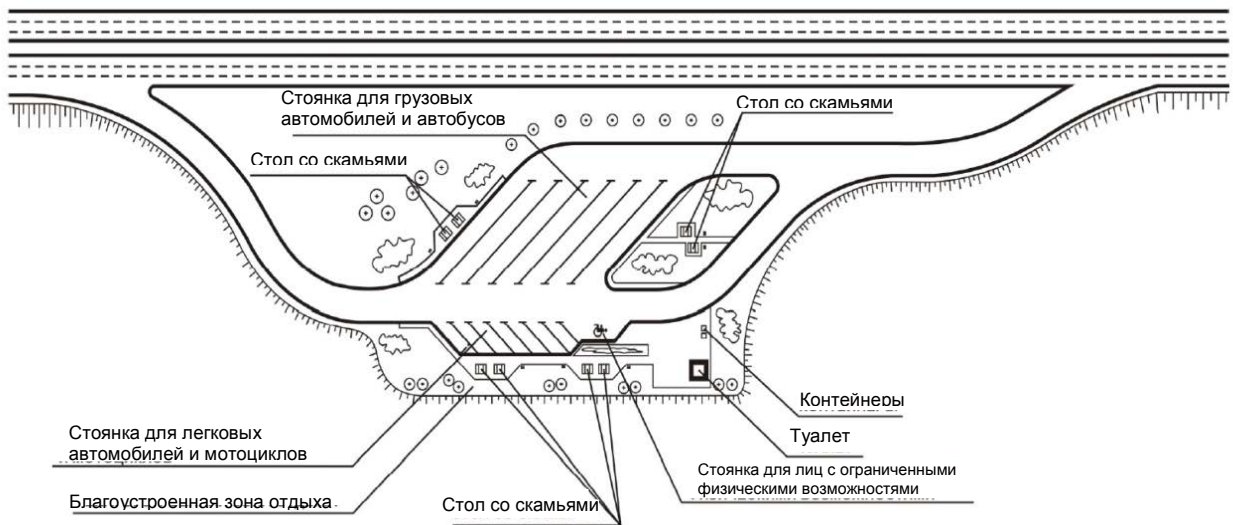

Рисунок В.1 – План-схема примерной благоустроенной малой площадки отдыха с установкой придорожного туалета

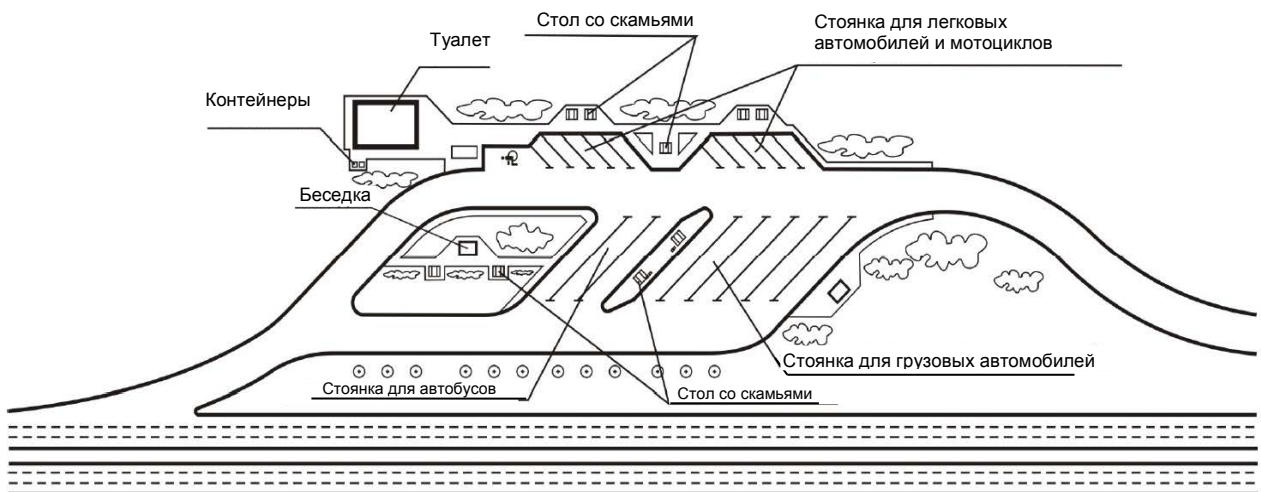

Рисунок В.2 – План-схема примерной благоустроенной малой площадки отдыха с устройством благоустроенного туалета

Площадки отдыха

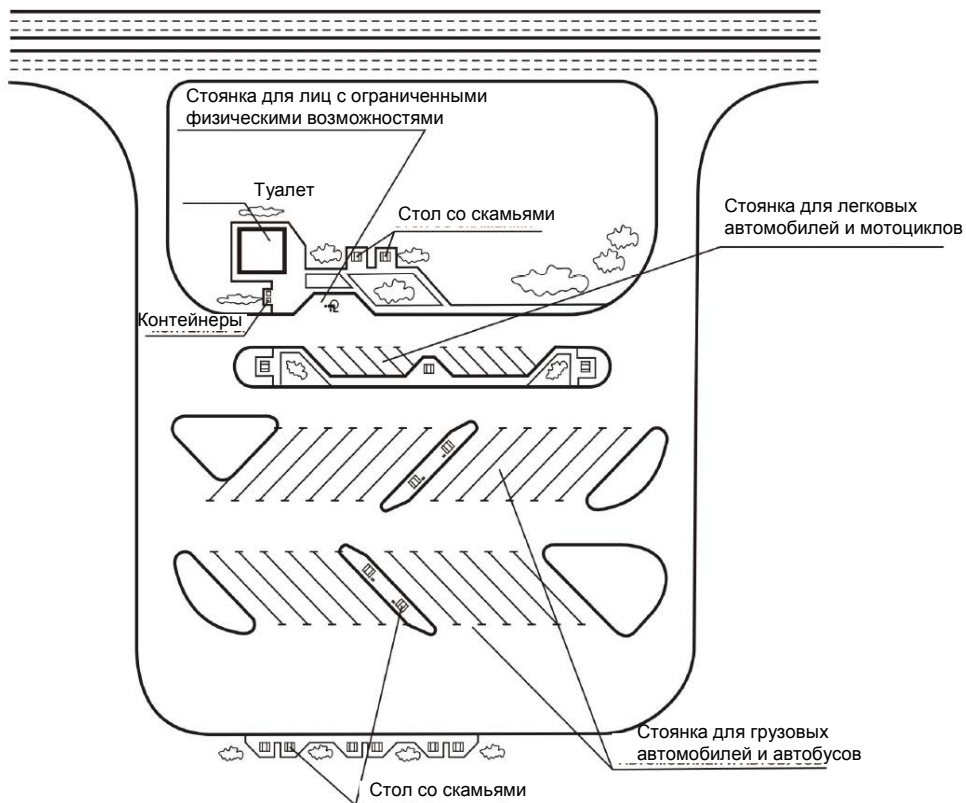

Рисунок В.3 – План-схема примерной благоустроенной большой площадки отдыха с устройством благоустроенного туалета

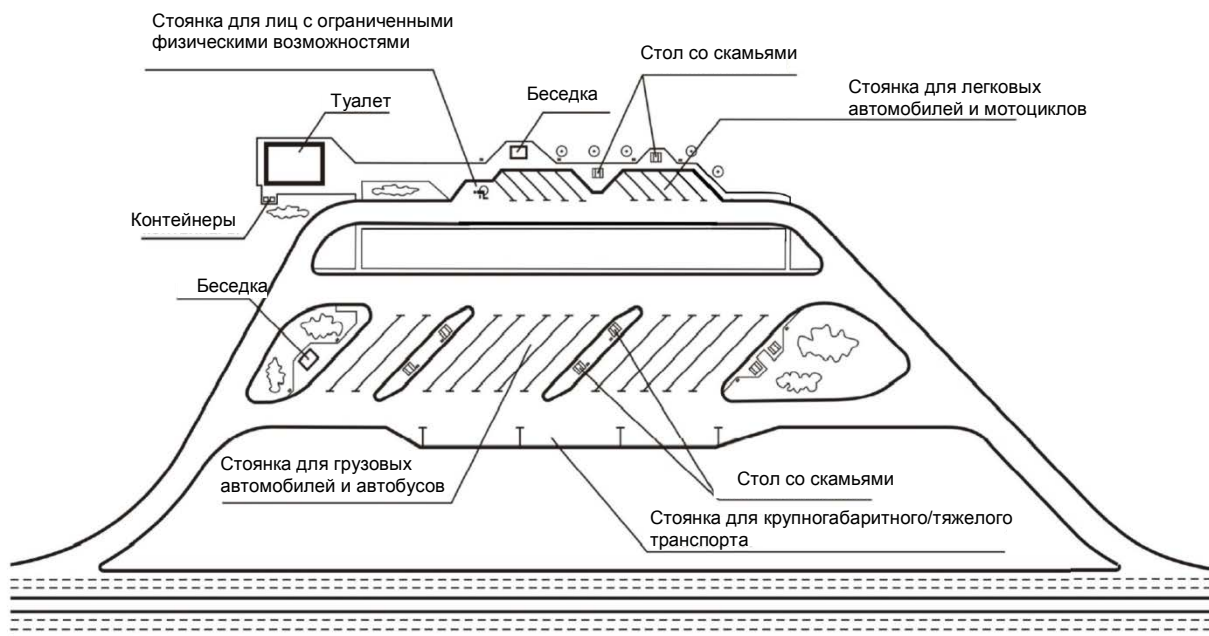

Рисунок В.4 – План-схема примерной благоустроенной большой площадки отдыха с устройством благоустроенного туалета

Приложение Г
(обязательное)

Размещение объектов придорожного сервиса классов «А», «В», «С», «D» и «Е»

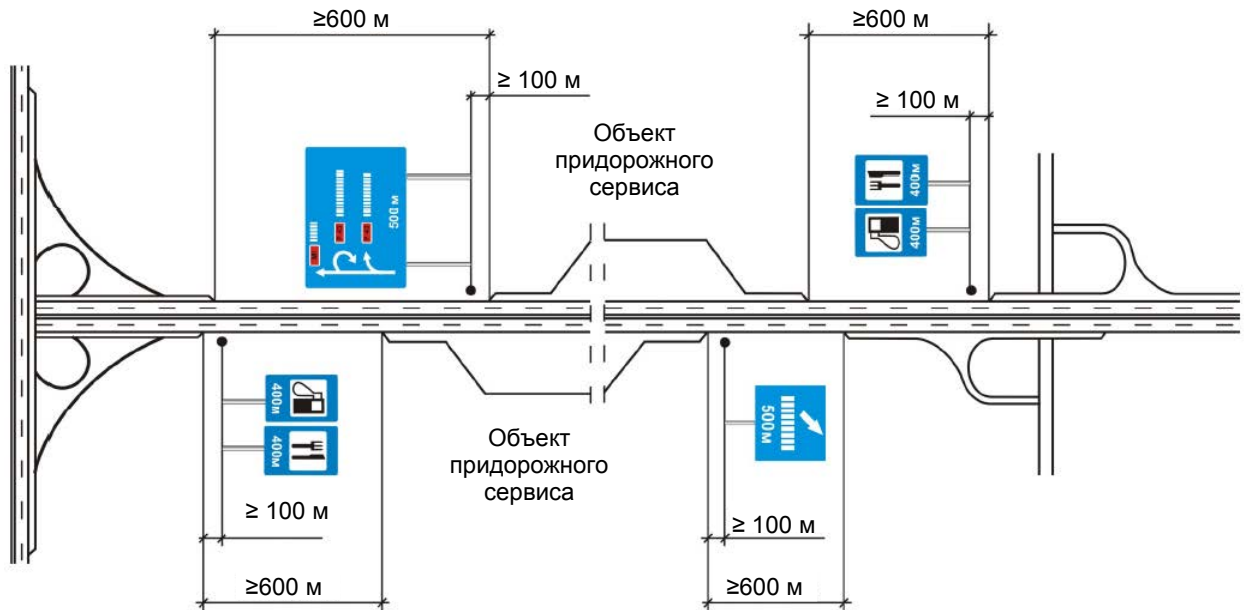

Рисунок Г.1 – Минимальные расстояния между объектами придорожного сервиса и пересечениями и примыканиями в разных уровнях на автомобильных дорогах

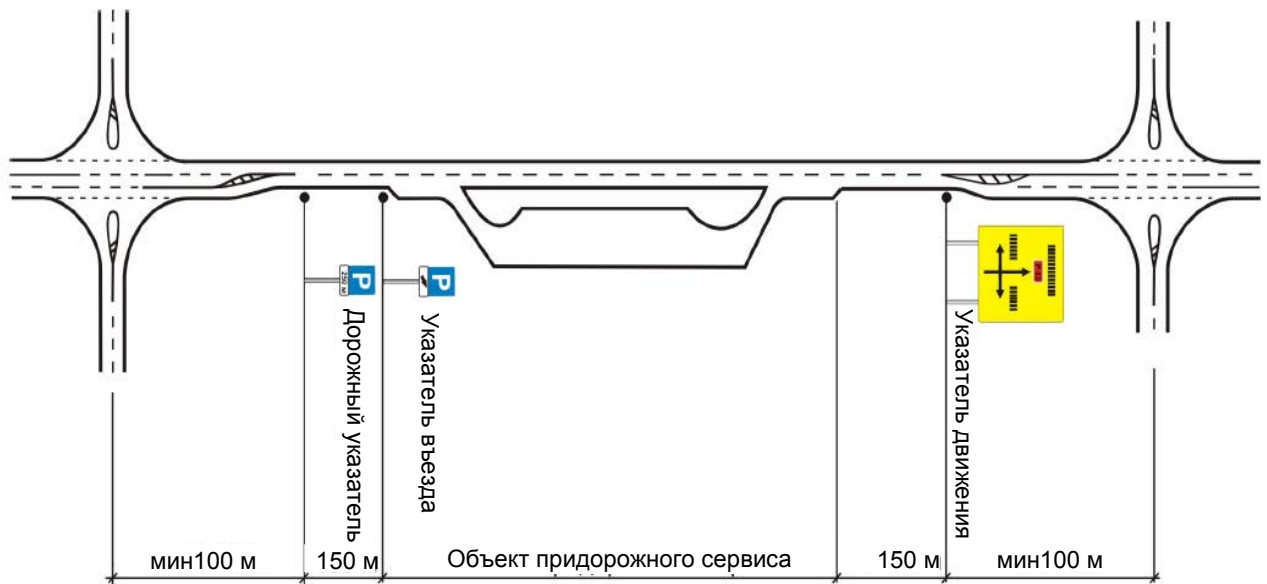

Рисунок Г.2 – Минимальные расстояния между объектами придорожного сервиса и пересечениями и примыканиями на автомобильных дорогах

Приложение Д
(информационное)

Объекты придорожного сервиса класса «С»

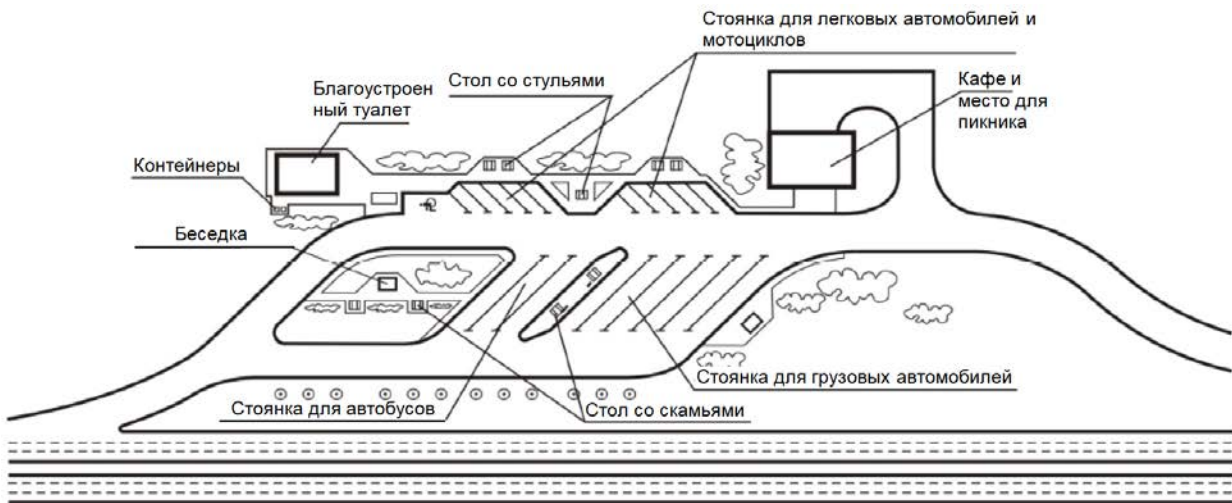
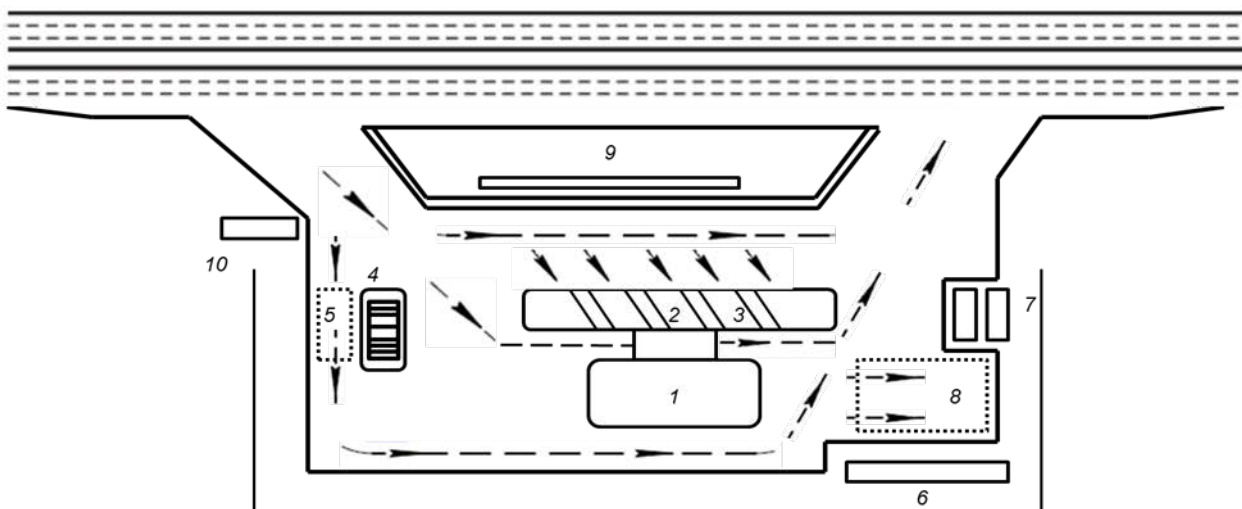

Рисунок Д.1 – План-схема примерного объекта придорожного сервиса класса «С»

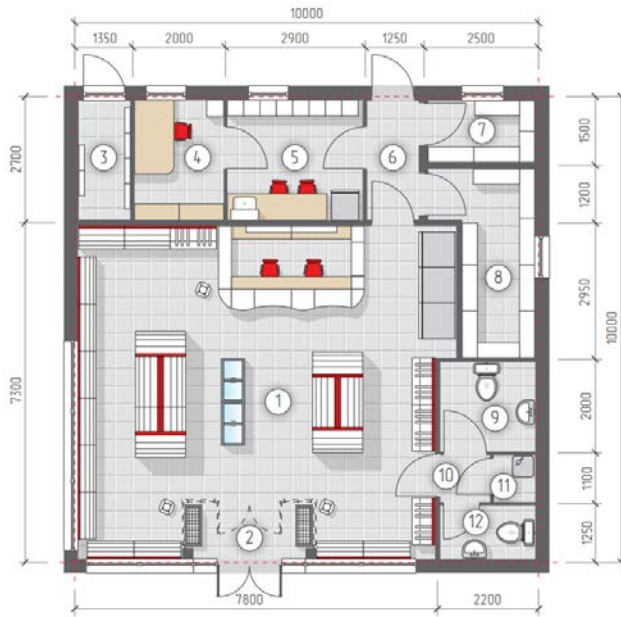
Объекты придорожного сервиса класса «D»

- 1 – здание оператора с торговым залом
- 2 – навес над топливораздаточными колонками и зданием оператора
- 3 – заправочные островки
- 4 – резервуарный парк
- 5 – площадка слива топлива
- 6 – резервуар загрязненных и очищенных стоков
- 7 – резервуары противопожарного запаса воды и набор пенных огнетушителей
- 8 – площади для стоянки автотранспорта
- 9 – флагштоки
- 10 – информационный стенд

Рисунок Д.2 – План-схема примерного объекта придорожного сервиса класса «D»

Объекты придорожного сервиса класса «D»

Экспликация помещений

- 1 - торговый зал
- 2 - тамбур
- 3 - электрощитовая
- 4 - офис
- 5 - помещение персонала АЗС
- 6 - коридор
- 7 - непродовольственный склад
- 8 - продовольственный склад
- 9 - санузел для посетителей
- 10 - тамбур санузлов
- 11 - инвентарная (водомерный узел)
- 12 - санузел для персонала

Рисунок Д.3 – План-схема здания примерного объекта придорожного сервиса класса «D»

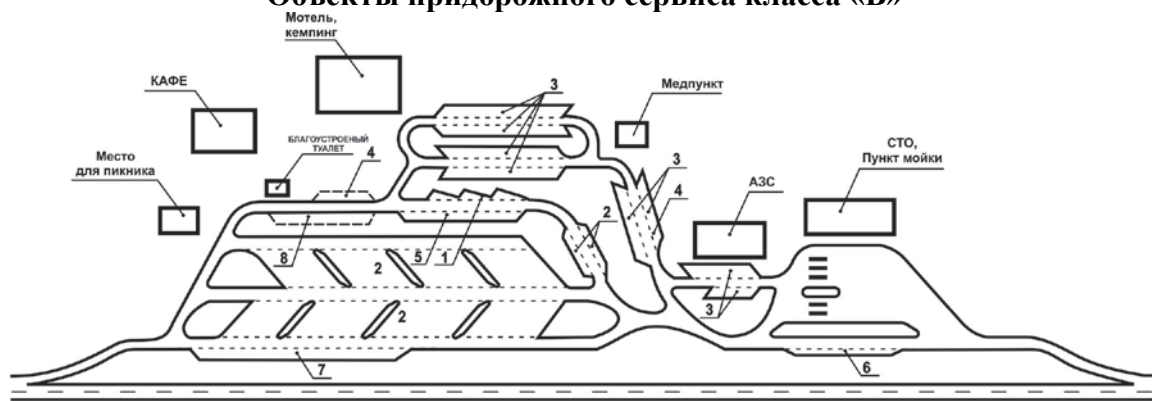
Экспликация помещений

- 1 - торговый зал с зоной кафе
- 2 - тамбур
- 3 - подсобное помещение кафетерия
- 4 - электрощитовая и серверная
- 5 - помещение администратора
- 6 - комната персонала АЗС
- 7 - коридор
- 8 - санузел для персонала
- 9 - непродовольственный склад
- 10 - продовольственный склад
- 11 - среднетемпературная камера
- 12 - тамбур санузлов
- 13 - санузел для посетителей
- 14 - санузел для ММГН
- 15 - помещение заправщиков
- 16 - санузел и душевая заправщиков

Рисунок Д.4 – План-схема здания примерного объекта придорожного сервиса класса «D»

Приложение Е
(информационное)

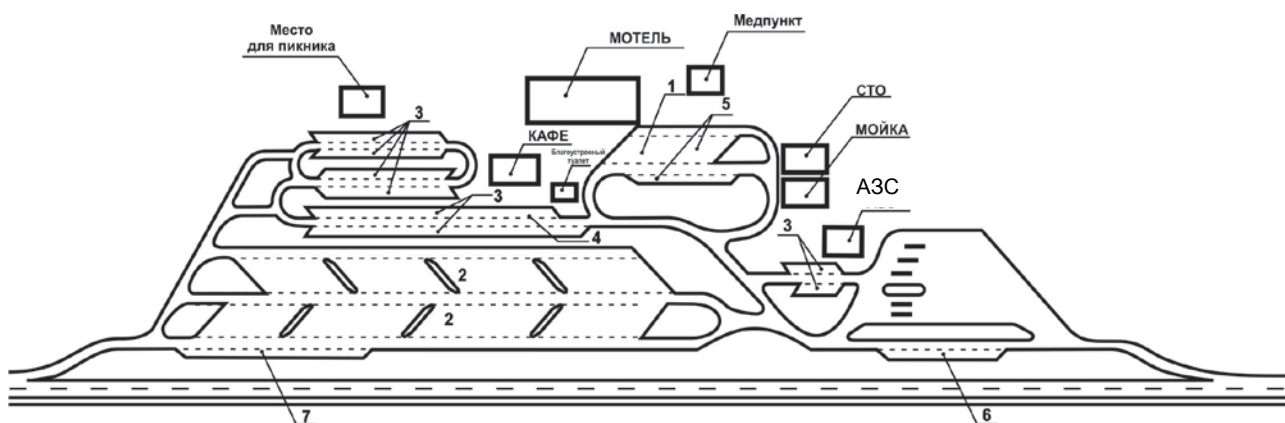
Объекты придорожного сервиса класса «В»

Места для парковки

- 1 – автобусы
- 2 – грузовые автомобили
- 3 – легковые автомобили/мотоциклы
- 4 – места для лиц с ограниченными физическими возможностями
- 5 – легковые автомобили с прицепами (продольная парковка)
- 6 – возможна кратковременная парковка грузовых автомобилей (продольная парковка)
- 7 – места для крупногабаритного тяжелого транспорта (продольная парковка)
- 8 – площади для потенциального расширения

Рисунок Е.1 – План-схема примерного объекта придорожного сервиса класса «В» с минимальным набором услуг

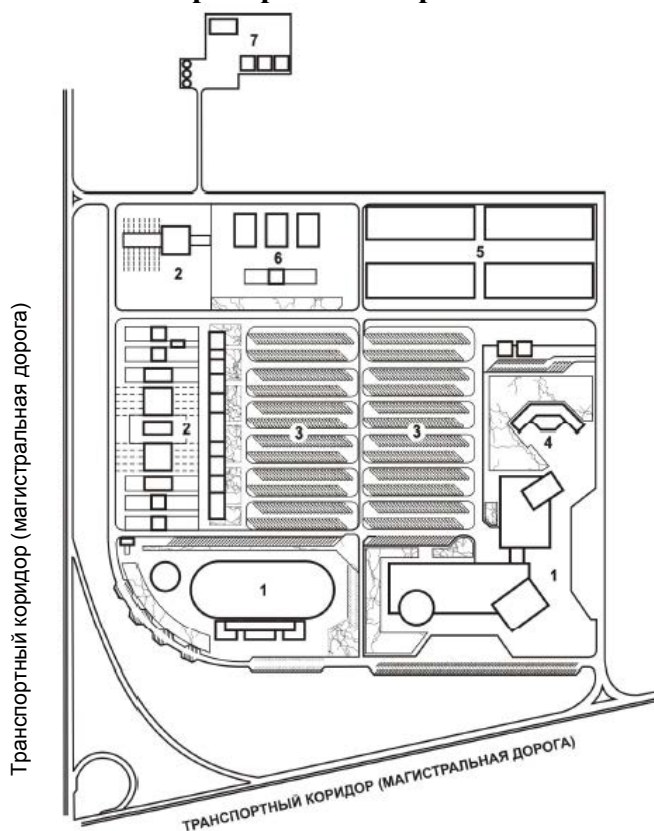
Места для парковки

- 1 – автобусы
- 2 – грузовые автомобили
- 3 – легковые автомобили/мотоциклы
- 4 – места для лиц с ограниченными физическими возможностями
- 5 – легковые автомобили с прицепами (продольная парковка)
- 6 – возможна кратковременная парковка грузовых автомобилей (продольная парковка)
- 7 – места для крупногабаритного тяжелого транспорта (продольная парковка)

Рисунок Е.2 – План-схема примерного объекта придорожного сервиса класса «В» с расширенным набором услуг и перспективным расширением

Приложение Ж
(информационное)

Объекты придорожного сервиса класса «А»

1. Зона обслуживания посетителей

- магазин для посетителей
- кафе
- ресторан
- медицинские кабинеты

2. Зона технического обслуживания автотранспорта

- СТО грузового и легкового транспорта
- шиномонтаж грузового и легкового транспорта
- АЗС (АГЗС) грузового и легкового транспорта
- пункт мойки легкового и грузового автомобильного транспорта
- экспресс автосервис с магазином автозапчастей
- туалеты и душевые
- прачечная с комнатой отдыха

3. Зона парковочных мест

- парковка для грузового автотранспорта

4. Гостиничная зона

- мотель

5. Зона складских помещений

- складские помещения

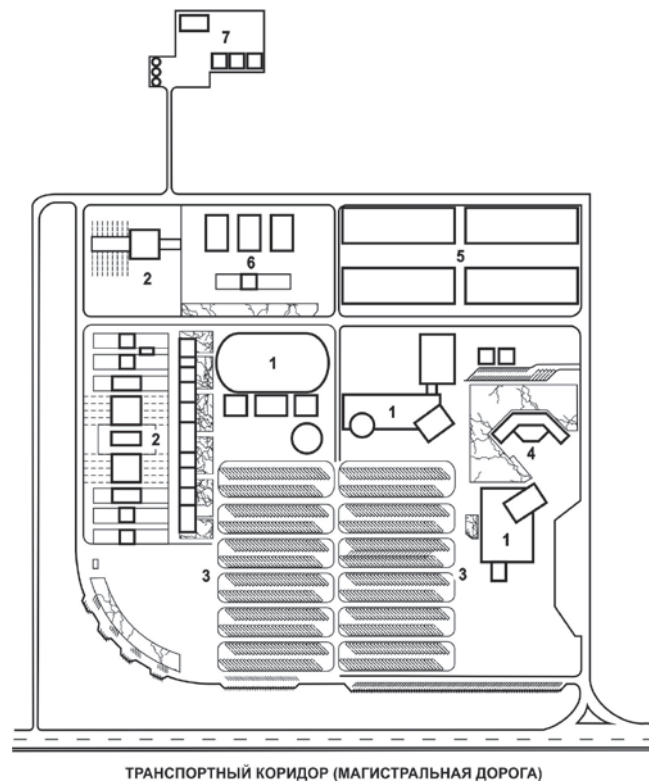
6. Стационарный пункт весового и габаритного контроля

7. Инженерно-хозяйственная зона

- зона размещения очистных сооружений, топливных емкостей, обслуживающей техники и т.д.

Рисунок Ж.1 – План-схема примерного объекта придорожного сервиса класса «А» с зонами обслуживания

Объекты придорожного сервиса класса «А»

1. Зона обслуживания посетителей

- магазин для посетителей
- кафе
- ресторан
- медицинские кабинеты

2. Зона технического обслуживания автотранспорта

- СТО грузового и легкового транспорта
- шиномонтаж грузового и легкового транспорта
- АЗС (АГЗС) грузового и легкового транспорта

- пункт мойки легкового и грузового автомобильного транспорта
- экспресс автосервис с магазином автозапчастей
- туалеты и душевые

3. Зона парковочных мест

- парковка для легковых автомобилей

- магазины товаров и сувениров

4. Гостиничная зона

- мотель

5. Зона складских помещений

- складские помещения

6. Стационарный пункт весового и габаритного контроля

- 7. Инженерно-хозяйственная зона
- зона размещения очистных сооружений, топливных емкостей, обслуживающей техники и т.д.

Рисунок Ж.2 – План-схема примерного объекта придорожного сервиса класса «А» с зонами обслуживания

Библиография

[1] Приказ Министра здравоохранения РК от 31 мая 2017 года № 358 «Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к объектам оптовой и розничной торговли пищевой продукцией».

[2] Приказ Министра здравоохранения Республики Казахстан от 23 апреля 2018 года № 186 «Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к объектам общественного питания».

[3] Приказ И.о. Министра национальной экономики Республики Казахстан от 24 февраля 2015 года № 125 «Санитарно-эпидемиологические требования к содержанию и эксплуатации жилых и других помещений, общественных зданий».

[4] Постановление Правительства Республики Казахстан от 29 августа 2008 года № 796 «Об утверждении Технического регламента «Требования по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализацией, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре».

[5] ГОСТ 12.4.026-2015 Система стандартов безопасности труда (ССБТ). Цвета сигнальные, знаки безопасности и разметка сигнальная. Назначение и правила применения. Общие технические требования и характеристики. Методы испытаний

[6] СНИП РК 2.02-05-2009 «Пожарная безопасность зданий и сооружений»

[7] СН РК 4.01-02-2011 Внутренний водопровод и канализация зданий и сооружений.

[8] СН РК 2.02-11-2002 Нормы оборудования зданий, помещений и сооружений системами автоматической пожарной сигнализации, автоматическими установками пожаротушения и оповещения людей о пожаре.

[9] Постановление Правительства Республики Казахстан от 13 декабря 2019 года № 921 О внесении изменений и дополнений в постановление Правительства Республики Казахстан от 9 октября 2014 года №1077 «Об утверждении Правил пожарной безопасности».

[10] СП РК 2.04-104-2012 Естественное и искусственное освещение.

[11] СП РК 4.02-101-2012 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

[12] СП РК 3.02-107-2014 Общественные здания и сооружения.

[13] СН РК 3.02-13-2011 Проектирование гостиниц.

[14] СП РК 3.02-121-2012 Объекты общественного питания.

[15] СН РК 3.03-01-2001 Нормы технологического типа. Автозаправочные станции стационарного типа.

[16] СП РК 3.02-109-2012 Многофункциональные здания и комплексы

[17] СП РК 3.06-101-2012 Проектирование зданий и сооружений с учетом доступности маломобильных групп населения

[18] СП РК 3.03-101-2013 Автомобильные дороги.

[19] СН РК 4.03-02-2012 Автомобильная заправочная станция - автомобильная газозаправочная станция. Нормы проектирования.

[20] Технический регламент «Общие требования к пожарной безопасности» утвержден приказом Министра внутренних дел Республики Казахстан от 23 июня 2017 года № 439. (Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 17 августа 2017 года № 15501)

МКС 93.080

Ключевые слова: автомобильная дорога, полоса отвода, придорожная полоса, объекты дорожной службы, объекты придорожного сервиса, остановочный пункт, площадка отдыха, охраняемая стоянка, станция технического обслуживания, пункт мойки, мотель, кемпинг, пункты питания, автозаправочная станция, декоративное озеленение, наружная реклама, маломобильные пассажиры, доступность, безопасность, информативность, комфортность

Басуға _____ ж. Қол қойылды. Пішімі 60x84 1/16
Қағазы офсеттік. Қаріп түрі «Kz Times New Roman», «Times New Roman»
Шартты баспа табағы 1,86. Таралымы _____ дана. Тапсырыс _____

«Қазақстан стандарттау және метрология институты» республикалық мемлекеттік
кәсіпорны 010000, Нұр-Сұлтан қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 11 үй
«Эталон орталығы» ғимараты
Тел.: 8(7172) 98-06-42, 44-64-50